

1135 Budapest, Csata u. 20.

Pedagógia Program

Budapest XIII. Kerületi
Csata Utcai Általános Iskola

2017.

Tartalomjegyzék

Bevezető gondolatok Pedagógiai programunk elé	5
Preambulum	7
Helyzetelemzés	9
ISKOLÁNK BEMUTATÁSA	9
ISKOLÁNK ARCULATA	9
ISKOLÁNK TANULÓI KÖZÖSSÉGE	11
Nevelési program	12
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	13
1.1 A CSATA UTCAI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI	13
1.2 LEGFONTOSABB ÉRTÉKEINK, MELYEK AZ ISKOLÁNKBAN FOLYÓ PEDAGÓGIAI MUNKÁT VEZÉRLIK:	13
1.3 CÉLJAINK:	13
1.4 NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK KIEMELT FEJLESZTÉSI TERÜLETEI	16
2. A nevelő-, oktatómunka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai	19
2.1 A NEVELŐ-, OKTATÓMUNKA PEDAGÓGIAI FELADATAI ISKOLÁNKBAN	19
2.2 AZ ISKOLÁNKBAN FOLYÓ NEVELŐ-, OKTATÓMUNKA MÓDSZEREI	20
2.3 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-, OKTATÓMUNKA ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	21
3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	25
4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	28
4.1 EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS CÉLJAI ISKOLÁNKBAN	28
4.2 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	31
5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladataink	33
5.1 KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSÜNK CÉLJA	33
5.2 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATAINK	33
5.3 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS ISKOLAI TEVÉKENYSÉGRENDSZERE	34
6. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	37
6.1 A PEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYI FELADATAI	37
6.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA	39
6.3 AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI	39
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	41
7.1 A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	41
7.2 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	43
7.3 A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK SEGÍTÉSE	44
7.4 A HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓINK SEGÍTÉSE	45
7.5 A SZOCIÁLIS ÉS KULTURÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE	46
8. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatokban	47
9. A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	49
9.1 A SZÜLŐI KÖZÖSSÉGET ÉRINTŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁK	49
9.2 A TANULÓK KÖZÖSSÉGÉT ÉRINTŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁK:	51
9.3 AZ INTÉZMÉNY PARTNEREINEK KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	51
10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	53
10.1 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ISKOLÁNKBAN	53
10.2 AZ OSZTÁLYOZÓ-, JAVÍTÓ-, PÓTLÓ VIZSGÁK SZERVEZÉSÉNEK SZABÁLYAI	53
10.3 AZ OSZTÁLYOZÓ-, ILL. JAVÍTÓVIZSGA TANTÁRGYAI ÉVFOLYAMONKÉNT:	55

10.4 INTÉZMÉNYÜNK HELYI VIZSGARENDSZERE	56
11. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének helyi szabályai	60
Helyi tanterv	62
1. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és követelmények	63
1.1 AZ INTÉZMÉNY ÁLTAL ALKALMAZOTT TANTERVEK	63
1.2 ÓRATERV 2012.	64
1.2.1 Az 1-4. évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámai – HK - 2012	64
1.2.2 Az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámai – HK – 2012.	65
2. Tantárgyi rendszerünk, a választott kerettanterv feletti óraszám	66
2.1 TANTÁRGYI RENDSZERÜNK	66
2.2 A TÁMOP 3.1.4 ANGYALFÖLDI KOMP PROJEKT FENNTARTHATÓSÁGA	68
3. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	69
4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	71
4.1. AZ 1-2. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA	71
4.2 A 3-4. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA	71
4.3. AZ 5-6. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA	71
4.4 A 7-8. ÉVFOLYAM PEDAGÓGIAI FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSA	72
5. A mindennapos testnevelés megvalósítása	73
6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	74
7. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése, az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az iskolai számonkérés rendje	75
7.1 A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	75
7.2 A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJA ELLENŐRZÉSÉNEK MÓDJA	75
7.3 A TANULMÁNYI MUNKA ELLENŐRZÉSÉNEK, ÉRTÉKELÉSÉNEK FORMÁI	75
7.4 A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSE AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON	76
7.5 AZ ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISKOLAI SZÁMONKÉRÉS RENDJE	77
7.6 A HELYI TANTERV KÖVETELMÉNYEINEK TELJESÍTÉSÉT VIZSGÁLÓ ISKOLAI MÉRÉSEK	78
7.7 AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI	79
8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek	81
8.1 A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	81
8.2 A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSE	81
8.3 A TANULÓ SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSE	83
8.4 A TANULÓ JUTALMAZÁSA	85
8.5 A TANULÓ ELMARASZTALÁSA ISKOLÁNKBAN	86
9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	87
9.1 A DIFFERENCIÁLT TANULÁSSZERVEZÉS SZEMPONTJAI	87
9.2 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI:	87
10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	88
11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	89
12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	90
12.1 AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI	90
12.2 A KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI	94
13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	101
14. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	105

15. Az otthoni, napközis és tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai	108
16. Az egész napos nevelés-oktatás iskolai feladatai	110
16.1 AZ EGÉSZ NAPOS NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATA	110
16.2 ÖNÁLLÓ TANULÁS	111
16.3 A SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉG	112
16.4 MŰVÉSZETI NEVELÉS	112
16.5 GYAKORLATI ÉLETRE NEVELÉS	113
16.6 AZ EGÉSZ NAPOS NEVELÉS-OKTATÁS TEVÉKENYSÉGRENDSZERÉNEK ÉRTÉKELÉSE	114
17. A sajátos nevelési igényű tanulók esetén a fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztési program	115
17.1 A BESZÉDFOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK PROGRAMJA	115
17.2 ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOSOK FEJLESZTÉSÉT SEGÍTŐ PROGRAM	117
17.3 BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI ÉS TANULÁSI NEHÉZSÉGEKKEL RENDELKEZŐ TANULÓK SEGÍTÉSE	124
18. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	126
Kerettantervre épülő helyi tanterv	127
Záró rendelkezések	130
Legitimációs záradék	131
Mellékletek	132
1. 1-4. ÉVFOLYAM HELYI TANTERVE	132
2. 5-8. ÉVFOLYAM HELYI TANTERVE	132
3. FELNŐTTOKTATÁS HELYI TANTERVE	132
4. KÖNYVTÁR-PEDAGÓGIAI PROGRAM	132
5. AZ EGÉSZ NAPOS NEVELÉS HELYI TANTERVE	132
6. SNI EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERVEK	132

Bevezető gondolatok Pedagógiai programunk elé

Magyarországon az elmúlt időszakban olyan alapvető társadalmi, politikai, gazdasági változások történtek, melyek lényegesen befolyásolják az oktatásügy helyzetét, alakulását. Ez a változás elsősorban az iskolában jelenik meg, itt válik kézzelfoghatóvá. Mit jelentenek ezek a változások iskolánk számára? A legfontosabb az önállósággal együtt járó felelősségvállalás és annak megosztása, az iskolánkba járó gyermekek testi, lelki és értelmi fejlődését, készségeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik fejlődését figyelembe vevő, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő tudatos nevelő- és oktatómunka középpontba állítása.

A nemzeti köznevelési törvény kimondja, hogy az iskolában a nevelő-oktató munkát pedagógiai program szerint kell folytatni, mely meghatározza az intézmények legfontosabb tartalmi jellemzőit is. Tantestületünk először 1998-ban készítette el Pedagógiai programját, mely komoly szakmai kihívást jelentett mindnyájunk számára. Építettünk az elért eredményeinkre, hagyományainkra, értékeinkre, számba vettük lehetőségeinket, hogy megfeleljünk a kor változó követelményeinek, megújítsuk tartalmi munkánkat. Az 1999. évi törvényi változások, és a Kerettanterv megjelenése szükségessé tette programunk felülvizsgálását, módosítását.

2003-ban elkészítettük az iskola környezeti nevelési és egészségnevelési programját, a minőségirányítási programot. Bevezettük 1-4. évfolyamon a szöveges értékelés iskolai formáját, áttekintettük a helyi tantervet. A 2007. évi törvényi változásokkal összhangban kidolgoztuk a nem szakrendszerű oktatás helyi gyakorlatát, kiegészítettük céljainkat a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciákkal, megfogalmaztuk a sajátos nevelési igényű tanulók esélyegyenlőségét segítő iskolai programot.

A TÁMOP - 3.1.4/08/1-2008-0011 Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben pályázat egyik nyerteseként áttekintettük az intézmény korábbi működésének alapelveit, elvégeztük a szükséges módosításokat a kompetencia alapú oktatás bevezetéséhez kapcsolódóan. A pályázat sikeres megvalósítását jelzi a kompetencia alapú oktatás meghonosodása, és a bevezetett innovációk iskolai jó gyakorlattá válása.

2013 szeptemberétől angol-magyar kétnyelvű képzést biztosítunk az *Amerikainapközi Kft.* közreműködésével. A kétnyelvű osztályokban a kisdíjak a délelőtt a Kerettanterv alapján tanulnak, míg az angol nyelvű képzés a délután, a napközis foglalkozásokon a Boys and Girls

Clubs of (BGAC) Hungary keretein belül valósul meg angol anyanyelvű pedagógusok vezetésével. A BGC Nyelvi Program egyediségét és hatékonyságát bizonyítja, hogy 2014-ben elnyerte az Európai Nyelvi Díjat, mely a nyelvoktatás köreiben a legnagyobb szakmai elismerés.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink többsége érdeklődésének és tehetségének megfelelően iskolánkon belül gyarapítsa tudását. 2015-ben a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács *Kiváló Akkreditált Tehetségpontja* lettünk.

A fenntartható fejlődés érdekében végzett pedagógiai tevékenységünk eredménye a második alkalommal elnyert *Ökoiskola*, illetve a *Madárbarát iskola* cím

A 2011. évi nemzeti köznevelésről szóló CXC. törvény a tanulót, a szülőt, a pedagógust állítja a köznevelés középpontjába. Nevelő-oktató munkánk kiemelt feladata továbbra is pedagógiai értékeink, iskolai hagyományaink megőrzésére, azok továbbvitele. Intézményünk pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, tanítványaink elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének következetes ellenőrzése és diákjaink fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

Nevelőtestületünk vallja, hogy a nevelés a családi házzal együtt vállalt közös felelősség, melyben az iskola az a kulturális és szellemi színtér, amelynek a gyermek teljes emberré formálását kell szolgálnia.

Jelen pedagógiai programunk széleskörűen fűzi össze közösségünk tudását, tapasztalatát és jövőt formáló akaratát. Célunk, hogy iskolánk a XIII. kerület egyik meghatározó intézményévé váljon partnerközpontú, a nevelés és oktatás színvonalát folyamatosan fejlesztő minőségorientált szemléletével.

Preambulum

1. Az intézmény megnevezései:

- hivatalos neve: Bp. XIII. Kerületi Csata Utcai Általános Iskola

2. Feladatellátási helyei:

- székhelye: 1135 Budapest, Csata utca 20.

3. Az intézmény alapítása

- az intézmény alapításának éve: 1910-1911
- **alapítója:** Székesfőváros
- **alapításkori neve:** Leányiskola, XIII. Csata u.

4. Alapítójának jogutódja, és a fenntartó neve és székhelye:

- Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere
- Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia u. 3.
- Fenntartó neve: Közép-Pesti Tankerületi Központ
- Fenntartó székhelye: 1149 Budapest, Mogyoródi út 21.

5. Típusa: általános iskola

6. OM azonosító száma: OM 035020

7. Köznevelési és egyéb alapfeladata:

Székhely intézmény: 1135 Budapest, Csata utca 20.

- általános iskolai nevelés-oktatás
    - nappali rendszerű iskolai oktatás
    - alsó tagozat, felső tagozat
    - felnőttoktatás – más, sajátos munkarend szerint
    - sajátos nevelési igényű tanulók integrál nevelése-oktatása (beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos- enyhe értelmi fogyatékos)
  - egyéb köznevelési foglalkozás: tanulószoba, napköziotthonos ellátás
  - iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel
-
- felvehető maximális tanulólétszám: 468 fő

4. Az intézmény földrajzi működési területe: Budapest XIII. kerület

5. Az iskola kötelező beiskolázási körzete: a kormányhivatal által kijelölt körzet

6. Az iskola emblémája: Az iskola képét mutató grafika, középen az intézmény neve Csata Utcai Általános Iskola. A grafika alján „*Pro Scholis Urbis dijas*”, „*Minőségi nevelési-oktatási intézmény*” felirat.

7. Az iskola vezetője, a program benyújtója:

- Szentéiné Bukovinszky Katalin intézményvezető

Iskolánk bemutatása

A Csata Utcai Általános Iskola Budapest XIII. kerületében, Angyalföld középpontjában található. A háromemeletes műemléki jellegű épület 1910-11-ben épült. Kiváló tárgyi feltételekkel rendelkező intézmény. Az osztálytermek mellett, sportcsarnok, 2 tornaterem, tükrös tánc terem, több mint húszezer kötetes könyvtár, gazdag szertári állomány, 100 fős kulturált ebédlő, sport- és parkosított udvar, három informatikai terem, interaktív táblák, technika és háztartástan terem áll a tanulók rendelkezésére. Az Internet elérése minden tanteremben lehetséges.

Az iskola környezetében jelentős változások következtek be az elmúlt években; új lakásokat adtak át, a körzetünkben új óvodát nyitottak.

Iskolánk arculata

Iskolánk Nevelési programja és Helyi tanterve a NAT-ra és a Kerettantervre épül, ez pedagógiai céljaink és feladataink meghatározó alapja. Az alsó tagozaton az alapvető képességek, készségek, kompetenciák tevékenységekre épülő fejlesztése az alapvető feladatunk. A felső tagozaton is folytatjuk ezt a munkát, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban. Tantestületünk gyermekközpontú és minőség-orientált pedagógiájával törekszik a XXI. század kihívásainak megfelelni.

Iskolánk fő profilja az idegen nyelvek oktatása. Idegen nyelvként az emelt óraszámú nyelvi osztályokban a szülők választása alapján németet vagy angolt tanítunk. Az alsó tagozaton, az 1-3. évfolyamon nyelvi előkészítő formában találkoznak a gyerekek az idegen nyelvvel, a felsőbb évfolyamokban emelt óraszámban, heti öt órában tanítjuk.

A 2013 szeptemberében vezettük be egyedi nyelvoktatási programként a kétnyelvű képzést, az angol napközit. A kisgyermekkorai nyelvelsajátításra épülő program a magyar köznevelés rendszerére épülve a magyar tanítókkal együttműködve angol anyanyelvű tanárok vezetésével biztosítja az idegen nyelvi környezetet. A kétnyelvű osztályokban 4. osztálytól második idegen nyelvként a német vagy olasz nyelvet tanulhatnak diákjaink.

Kis felfedező osztályainkban a természettudományos gondolkodás fejlesztése kerül a fókuszba.

Iskolánk jelentős testnevelés múltja tekint vissza, hiszen számos élsportoló végezte itt alapfokú tanulmányait. Az alsó tagozaton már évtizedes hagyománya van az egész napos nevelés-

oktatásnak, a mindennapos testnevelésnek. A tanórák mellett számos sportolási lehetőséget kínálunk gyermekeink részére a tanítás után. Az alsó tagozaton úszásoktatásban részesülnek tanítványaink.

A tehetséges és a fejlesztésre szoruló tanulók érdekében csoportbontásokat hozunk létre idegen nyelvből. Csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, a technikát és az informatikát. Az **egész napos nevelés** keretében különböző szakkörök szervezésével, gazdag kulturális kínálattal biztosítjuk a képességfejlesztést és a tehetséggondozást.

Az 1-4. évfolyamon *egész napos munkaformában* tanulnak tanítványaink. A felső tagozaton napközis csoportokban foglalkozunk délután az 5-6. évfolyamos tanulókkal, a 7-8. osztályosoknak tanulószobát szervezünk.

A **hangszeres zenetanulást** a XIII. kerületi zeneiskola tanárai biztosítják.

Az iskolában folyó **nevelő- és oktatómunkát számos szakember segíti**. A pedagógiai szakszolgálat munkatársai a logopédusok, az iskolapszichológus, az utazó gyógypedagógusok. A pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársaink az iskolatitkár, a rendszergazda és a pedagógiai asszisztens.

Évtizedes hagyományainkra nagy hangsúlyt fektetünk:

- Minden munkaközösség megrendezi a tantárgyi hetét.
- Kis tudós konferenciát szervezünk évente.
- Énekkarosaink fellépnek az Éneklő Ifjúság és az adventi karácsonyi koncerten.
- A Csata Gálán kulturális szemlét tartunk.
- Szerepeltetjük tanulóinkat a kerületi és budapesti tanulmányi és sportversenyeken.
- Kétfordulós közösségi pontozó versenyt szervezünk.
- Tanulóink erdei iskolában vesznek részt.
- Nyaranta belföldi táborokat szervezünk.
- Megünnepeljük nemzeti ünnepeinket, a karácsonyt és a farsangot.
- Osztályszinten köszöntjük az édesanyákat anyák napján.
- Az osztályfőnökök minden évben szerveznek tanulmányi, illetve osztálykirándulásokat.
- Minden tanév végén kiadjuk az év iskolai eseményeit bemutató Csata Utcai Hírlevelet.

Iskolánk tanulói közössége

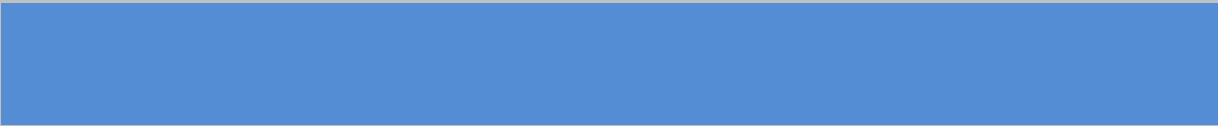
Intézményünk elsősorban az iskola vonzáskörzetében élő tanulókat látja el. Tanulóink összetételében beiskolázási körzetünk társadalmi sokszínűsége ötvöződik. Jelen vannak a mindennapi megélhetés gondjaival küzdő, alacsony iskolai végzettségű, a jó körülmények között élő középosztálybeli és a magasan kvalifikált, biztos anyagi háttérrel rendelkező családok gyermekei is. Befogadó iskolaként részt veszünk a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében.

A pályaválasztást sikeresnek ítéljük meg, 8. osztályos diákjaink képességeiknek megfelelő középiskolát választanak. Tanulóink gimnáziumban, szakgimnáziumban és szakközépiskolában tanulnak tovább. Az utóbbi években a szakmai végzettséget adó középiskolákat részesítik előnyben. A visszajelzésekből az derül ki, hogy a választott iskolában hasonló eredményességgel dolgoznak. Az osztályfőnökök, a szaktanárok és a pályaválasztási felelős felvilágosítást és segítséget adnak a tanulók és szüleik részére.

A szülők elégedettek az iskolában folyó nevelő-oktató munkával. Ezt mutatják az elvégzett partneri elégedettségi vizsgálatok. Rendezvényeink iránt érdeklődők, szívesen látják gyermekeik szereplését.

Nevelési program

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1 A Csata Utcai Általános Iskola pedagógiai alapelvei

Iskolánkban olyan — az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó — ismereteket közvetítünk, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, segítik eligazodását szűkebb és tágabb környezetükben. Nevelő-oktató munkánkat a korszerű, a tanulói képességeket fejlesztő pedagógiai tevékenység, és az általános emberi értékek elfogadása és átadása alkotja.

Iskolánk több évre visszatekintve, hármas célkitűzés jegyében fogalmazza meg feladatait. Ez tanulóink *tudásának, képességeinek és személyiségének* együttes fejlesztését jelenti. A társadalmi elvárásoknak megfelelő iskolát alakítunk, amelyben a tanuló tudásának, egész személyiségének fejlődése, képességeinek, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy a nevelés, az oktatás színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

1.2 Legfontosabb értékeink, melyek az iskolánkban folyó pedagógiai munkát vezérik:

- Pedagógiánkat az egyéni bánásmódra épülő differenciált fejlesztés jellemzi.
- Fontos számunkra az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének a követelményekhez igazodó értékelése.
- Tiszteletben tartjuk tanulóink személyiségét. Figyelembe vesszük egyéni érettségét és képességeit, lehetőséget adunk ezek kibontakoztatására.
- Biztosítjuk hátrányos helyzetű tanulóink számára az esélyegyenlőséget a társadalmi leszakadás megakadályozására, és a tehetséggondozást.
- A nevelők, szülők és az iskola valamennyi munkatársa a múlt és a jelen hagyományainak ápolására, az intézmény jó hírnevének öregbítésére törekszik.

1.3 Céljaink:

Célunk, a családokkal együttműködve a harmonikus személyiségfejlődéshez szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességek magas színvonalú nevelő-, oktatómunkával történő fejlesztése, amely hozzájárul a felnövő nemzedék a kor igényeinek megfelelő felelős állampolgárrá válásához. Ennek érdekében célunk:

- magas színvonalú oktatással a képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése;

- a tanulók képességeit figyelembe véve a tantervi követelmények magas szintű teljesítése;
- a tudás és a munka tiszteletének, a kitartó munkavégzés képességének formálása;
- tanulóink helyes értékrendjének és önismeretének fejlesztése, felelősségtudatuk megalapozása;
- nyitott, érdeklődő, kreatív személyiség formálása, önmagunkkal és környezetünkkel szembeni igényesség alakítása;
- a másság elismerése és tiszteletben tartása, a toleráns gondolkodás fejlesztése, egymás tiszteletére, megbecsülésére nevelés;
- tanulóink érzelmi nevelése, jó ízlésük, esztétikai érzékük és igényük formálása;
- az otthon, a lakóhely tiszteletére és szeretetére nevelés, a magyasságtudat alakítása;
- az esélyegyenlőség biztosítása a hátrányos helyzetű tanulóink számára.

Az iskolában olyan **léggört kívánunk megteremteni**, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat. Ennek érdekében:

- az iskolai életben szeretetteljes emberi kapcsolatokat alakítunk ki a tanulói, nevelői, szülői közösségben;
- tiszteletben tartjuk a tanulókat, minden tanítványunk számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és élete egyéb problémáinak megoldásában is;
- bevonjuk a gyerekeket saját iskolai életük megszervezésébe.

Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- becsüli a szorgalmas tanulást és a tudást, a munkát, kötelességtudó, jó eredmények elérésére törekszik tanulásban, a munkában, a játékban;
- gondolatait szóban és írásban helyesen meg tudja fogalmazni, beszéde kulturált;
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni, tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti;
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik;
- van elképzelése a jövőjét illetően;
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben, viselkedése udvarias, társaival együttműködik;
- becsületes, őszinte, erkölcsös;

- fegyelmezett, ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat;
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat;
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit;
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket, a természet, a környezet értékeit, más népek értékeit, hagyományait, az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit;
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltság, gondozott.

Tanítványaink fejlődéséhez biztosítjuk *a változatos, sokszínű tevékenységrendszer, a személyiségfejlődést segítő tanulást, munkát és játékot*. A nevelőtestület mindennapi nevelő- és oktatómunkája arra irányul, hogy diákjaink a nyolcadik évfolyam végére rendelkezzenek minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

1.4 Nevelő-oktató munkánk kiemelt fejlesztési területei

Erkölcsei nevelés

Iskolai tevékenységrendszerünk révén el kell juttatnunk tanítványainkat az erkölcsi gondolkodás arra a szintjére, hogy képes legyen minden napos cselekedeteiben fegyelmezett, kötelességtudó, szabály- és normakövető magatartásra.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Tanulónkkal megismertetjük *nemzeti kultúránk kiemelkedő örökségeit*, hazánk természeti szépségeit. Diákjainkat az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza megbecsülésére, tiszteletére neveljük. Nemzeti hagyományaink mellett arra neveljük tanítványainkat, *fogadják el és tiszteljük más népek, népcsoportok értékeit is*, hogy részesei lehessenek az egyetemes emberi kultúra ápolásának.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Nevelő-, oktatómunkánk során megismertetjük tanulóinkat az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokkal, kötelezettségekkel és az őt megillető jogok érvényesítési lehetőségeivel. *Felkészítjük tanulóinkat a döntésekben való részvételre*, alakítjuk hatékony és felelős állampolgári magatartásukat.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

Tanítványaink *kommunikációs kultúrájának* alakítása kiemelt feladatunk. Középpontjában az ismeretszerzés mellett a véleménynyilvánítás, az érvek kifejtésének képességei állnak. Önismeretük fejlődésével képesek lesznek véleményt mondani önmagukról, cselekedeteikről, viselkedésükről, indulataikat megfelelő módon tanulják meg kezelni.

A családi életre nevelés

Tanulóinkkal megismertetjük az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Az iskolában és a családban megismert illemszabályokat megköveteljük. A családi ünnepeket és az ezekhez kötődő szokásokat, hagyományokat gyakoroltatjuk, ehhez kapcsolódó tevékenységeket szervezünk.

A családokkal együttműködve arra törekszünk, hogy diákjaink képesek legyenek felismerni és megfogalmazni a családban betöltött szerepüket, feladataikat.

A testi és lelki egészségre nevelés

A családokkal együttműködve *alakítjuk* tanítványaink *testi és lelki egészségét, életmódját*. Megismertetjük őket az egészséges életmód szabályaival, a káros függőségekhez vezető szokások negatív hatásaival. A rendszeres testmozgás lehetőségének biztosításával hozzájárulunk testi, lelki egészségük megőrzéséhez. Felkeltjük igényüket a mindennapos testmozgás iránt.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Az iskolai élet különféle színterein megismertetjük és betartatjuk tanulóinkkal a kapcsolatteremtés elfogadott magatartási normáit. Inspiráljuk őket arra, hogy a közösség érdekében vállaljanak feladatokat és legyenek tisztában azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Ismerjük fel, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő társaikon egyes helyzetekben ők is képesek segíteni.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A környezet természet és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére nevelünk. Fontos, hogy tanulóinkban kifejlődjene a környezet szeretetéhez, a környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások. Fontos számunkra, hogy legyenek képesek a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Életmódjukban váljon meghatározóvá a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére, az energiatakarékos életvitelre való törekvés.

Pályaorientáció

Tanulóinkkal sokféle szakmát ismertetünk meg, hogy legyen ismeretük a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Felismertetjük az élethosszig tartó tanulás fontosságát. A tanulók önismeretének fejlesztése során *segítjük pályaválasztásukat*.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdasági és pénzügyi nevelés kapcsán felkészítjük tanulóinkat az igényes, ugyanakkor racionális fogyasztásra, a gazdálkodásra, a háztartás vezetésére. Matematikai illetve a mértékegységekről szóló ismereteiket alkalmazni tudják a pénzre, a pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Ismerjük fel, hogy a különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, ismerjük meg az unió közös fizetési eszközét.

A gazdasági ismeretek, a vállalkozói kompetenciák fejlesztése tanórai, illetve tanórán kívüli keretben, valamint szakköri tevékenység során történik.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulóinkat arra neveljük, hogy képesek legyenek különbséget tenni a televízióban törtétek és a valóság között. Ismerjék fel a médiumokat szerepét a szabadidőben, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

Tudjanak kulcsszavak segítségével keresni a világhálón, elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Felhívjuk a figyelmüket a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának veszélyeire.

A tanulás tanítása

Tanulóinkkal olyan alapvető tanulást segítő technikákat ismertetünk meg, amelyek segítségével hatékonyabbá válik önálló felkészülésük. Nevelő-, oktatómunkánk feladata, hogy a személyiségfejlődésük során saját tanulási stílusuk fejlődjön ki. Tanítványaik elegendő önismertettel, önértékeléssel és önbizalommal képességeiknek megfelelő teljesítményt tudjanak nyújtani. A tanult témák kapcsán tudjanak tájékozódni a könyvtárban és a világhálón.

2. A nevelő-, oktatómunka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai feladataink a tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére épülve segítik a személyiségfejlesztést. Ennek szinterei: a tanítási-tanulási folyamatba közvetlenül illeszkedő tanítási órák, illetve a helyi sajátosságokból adódó, az iskolai hagyományokat figyelembe vevő egyéb tanórán kívüli foglalkozások.

2.1 A nevelő-, oktatómunka pedagógiai feladatai iskolánkban

- **A személyiség fejlesztése terén:**
  - az önismeret, az önfejlesztés igényének, a szabálykövető képesség formálása, alakítása;
  - magyarságtudat alakítása, a szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása;
  - a nemzeti értékek, hagyományok és az anyanyelv ismerete, tisztelete, megbecsülése;
  - szociális képességek fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, utánzás, alkalmazkodó képesség;
  - alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése, felelős állampolgárokká nevelés;
  - igény alakítása az iskolai, az osztályközösség életében való részvételre;
  - a világ megismerésére való törekvés igényének alakítása;
  - az információkezelés képességének alakítása.
- **Az eredményes, hatékony önálló tanulás módszereinek, technikáinak elsajátítása:**
  - a tanulók sajátos tanulási módjainak, stratégiáinak, stílusának és szokásainak megismerése, figyelembe véve a megismerés életkori és egyéni jellemzőit;
  - gondolkodási képességek fejlesztése: kreatív gondolkodás, döntéshozatal, problémamegoldás, előrelátás, hatékony tanulás, érvelési képesség. Minden műveltségi területen;
  - az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása;
  - önálló tanulásszervezés kialakítása;
  - tanulási motiváció alakítása, erősítése, folyamatos fenntartása;
  - az önművelés igényének alakítása.

- **A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése:**
  - a matematikai eszköztudás alakítása, a számok, a műveletek, ismeretek, matematikai fogalmak alkalmazása a mindennapi problémák megoldására;
  - a természettudományos és technikai gondolkodás formálása;
  - az élethosszig tartó tanulás igényének, képességének alakítása.
- **Az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése szóban és írásban:**
  - az anyanyelvi kommunikáció, szókincsbővítés, szövegértés, írásbeli és szóbeli szövegalkotás fejlesztése;
  - nyelvtan, a helyesírás, az egyes nyelvi funkciók fejlesztése;
  - beszédközpontú idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése;
  - a digitális írásbeliség megalapozása, az információ megszerzése, feldolgozása.
- **Az egészséges életvitel, testi-lelki egészség feltételeinek biztosítása, egészséges életmódra nevelés, a környezettudatos magatartás formálása**
  - az egészséges életvitellel kapcsolatos pozitív magatartás fejlesztése,
  - együttműködés a családdal a környezettudatos, környezetkímélő életvitel alakítása érdekében.
- **Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség formálása**
  - Az esztétikum felismerése, megbecsülése, megóvása, létrehozása, a szép iránti fogékonyság kialakítása, fejlesztése;
  - Az esztétikai élmény befogadásához szükséges ismeretek, képességek, érzelmek megalapozása, formálása.
- **A kezdeményezőképesség, a vállalkozói kompetencia fejlesztése**
  - az életkoruknak, képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő területek megismertetése.

A kulcskompetenciák fejlesztése az iskolai nevelő-, oktatómunkában komplexen jelenik meg. A műveltségi területek fejlesztési feladatai sok esetben átfedik egymást, egymásba fonódnak. Valamennyi pedagógus feladata a műveltségi területek oktatása mellett azoknak a közös követelményeknek a tanítása, amelyek a tanuló egész személyiségére hatnak.

2.2 Az iskolánkban folyó nevelő-, oktatómunka módszerei

A tanulói kompetenciák fejlesztésében a **tevékenységre épülő pedagógiai módszereket és eljárásokat részesítjük előnyben.** Előtérbe helyezzük az *együttműködési készség fejlesztését, a közös tevékenységet és alkotást, a közös sikerek megélését.* A tanítási-tanulási folyamatot az érdeklődés felkeltésére, a problémák felvetésére, a megoldáskeresésre, és a tanulói képességek fejlesztését szolgáló ismeretek elsajátítására építve szervezzük meg.

Pedagógiai gyakorlatunkban kiemelten kezeljük:

- a tanulás iránti motiváció felkeltését;
- az egyéni tanulási utak segítségét;
- a csoportbeli kooperáció előmozdítását,
- a digitális tartalmak, taneszközök, módszerek alkalmazását, használatát;
- az új tanulásszervezési eljárások alkalmazását: projektoktatás, moduláris oktatás, témahét;
- a fejlesztő, formatív- és összegző értékelések elvégzését, ennek alapján diagnózisok és prognózisok felállítását;
- az esélyegyenlőség megvalósulásának segítségét;
- a szegregációmentes együttműködési környezet alakítását.

2.3 Az iskolában folyó nevelő-, oktatómunka eszközei, eljárásai

Kitűzött céljaink és feladataink megvalósítását segítik a nevelőtestület által alkalmazott, a teljes személyiség fejlesztésére irányuló eljárások, nevelési módszerek:

Eljárások	Közvetlen pedagógia módszerek	Közvetett pedagógia módszerek
Szokásrendszer kialakítása, fejlesztése	• követelés • gyakoroltatás • segítségadás • ellenőrzés • ösztönzés	• az iskolai élet megszervezése, • közös célok kitűzése, elfogadtatása, • hagyományok kialakítása • követelés, ellenőrzés ösztönzés
Magatartási minták, modellek közvetítése, példaadás	• elbeszélés • tények, jelenségek, alkotások bemutatása • személyes példaadás	• követendő egyéni és csoportos pozitív magatartási minták kiemelése, • a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében
Tudatosítás, meggyőződés kialakítása	• magyarázat, beszélgetés, tanuló önellenőrzése, ön-elemzés, önértékelés	• felvilágosítás • vita

A nevelő-, oktatómunkában a következő **munkaformákat** alkalmazzuk:

Alapmódszerek	Motiváló módszerek
• tanári magyarázat (frontális osztálymunka) • munkáltatás, eszközhasználat, kísérletek stb., • individuális tanulás (egyéni és önálló tanulás) • a tanulók csoportos tevékenysége • házi feladat adása	• páros munka, • csoportmunka, • kooperatív módszerek, projektmódszerek, • játék, • szerepjáték, • kutató-felfedező módszer

Első osztálytól kezdve lehetővé tesszük az idegen nyelv, a természettudományos gondolkodás alapjainak és az informatika ismereteinek magas színvonalú elsajátítását. Az informatikai ismeretek felhasználásával segítséget nyújtunk a különböző tantárgyak problémáinak megoldásához, a különböző folyamatok modellezéséhez, az idegen nyelv tanulásához. Az informatikát olyan műveltségterületként értelmezzük, mely tartalmazza mindazokat az általános ismereteket, képességeket és attitűdöket, melyek szükségesek a számítógép eszközként történő alkalmazásához, a *digitális írásbeliség kialakításához, az információs technológia alapvető megismeréséhez.*

A tanulás-tanítás folyamatában betartjuk a cselekvés, a gondolkodás fejlődési fokozatait, a manipulációs, a képi és verbális szintet. Diákjainkkal megismertetjük a *helyes tanulási technikákat.* Segítséget nyújtunk a tanulás törvényszerűségeinek és a hatékony tanulás módszereinek megismeréséhez.

Nevelő-, oktatómunkánk során kiemelten fontos feladatunk a differenciálás, amely tanulóink egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítményéhez igazodik. A tanulók érettségéhez, fejlettségi szintjéhez, egyéni képességeihez igazodó nevelést, oktatást kívánjuk elősegíteni. *A differenciált fejlesztést* egyénre szabott feladatok adásával, az egyéni tanulási utak figyelembevételével, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások alkalmazásával biztosítjuk. A nevelők az egyes szaktárgyak óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat.

A *beszédhelyzetek kialakítását* munkánk alapvető feladatának tekintjük. Példát mutatunk az érthető, tiszta beszédre és fogalmazásra. Lehetőséget teremtünk a hétköznapi beszédhelyzetekre, kommunikációs szituációk megoldására, a szaknyelv elsajátítására, gyakorlására, helyes használatára.

Építünk a tanórán és a tanórán kívül szerzett ismeretekre, szorgalmazzuk az *önálló tanulást*, az *önálló ismeretszerzést*. Kezdeményezzük a kutatómunkát, a könyvtárhasználatot, a különböző kommunikációs források használatát. Segítjük tanulóinkat a tanulás megtanulásában.

Az oktatást *változatos tevékenységrendszer* egészíti ki az egyéni érdeklődéshez és az életkori sajátosságokhoz igazítva. Törekszünk a személyiségfejlesztés és a teljesítménycentrikusság harmóniájára. **A tanítványaik fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.** A tanórák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, állandó aktivitását biztosítják. Tanévenként a tananyag egy-egy témakörét projekt módszerekkel dolgozzák fel tanulóink. A projektek témáját a munkaközösségek tanév munkatervében határozzák meg.

Iskolánk nevelőtestülete kiemelt figyelmet fordít a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során a motiválásra, a tanulói aktivitás biztosítására és a képességek szerinti differenciálásra. Törekszünk arra, hogy minden tanulónk számára *öröm legyen a tanulás*, a tudás sikert, élményt adjon. Tanulóinkat motiváljuk a *képességeikhez mért legjobb eredmény elérésére* a tanulásban és a közösségi munkában. Motiválásunk célja, hogy felébresszük tanulóinkban azokat az indítékokat, amelyek tanítványainkat tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulási folyamat befejezéséig ébren tartják. Diákjainkat ösztönözzük a *kitartó munkára, a pontos, precíz, megbízható munkavégzésre*. Példát adunk a helyes emberi kapcsolatok kialakítására, a felelősségteljes munkavégzésre.

Hagyományrendszerünk ápolásával erősítjük tanulóinkban az *iskolához való kötődés érzését*. Érdeklődésükhöz igazítva szervezzük meg az egész évet átfogó kétfordulós „*Közösségi pontszerző versenyünket*,” melyet aktuális eseményhez kapcsolva keretjáték formájában valósítunk meg. Életszerű, élményszerű feladatokat adunk, melyek játékos tanulói tevékenységre épülnek. A tanulók életkorának, életrendjének megfelelő *felelősi rendszert* alakítunk ki, biztosítva annak folyamatos működését, a tanulói megbízatások ellenőrzését. A *felelősségtudat* és a *kötelességtudat* kialakításában felhasználjuk a *közösségi pontverseny* adta lehetőségeket is. Az iskolai Házi rend betartatásával kapcsolatos feladatok ellenőrzésében együttműködünk a diákönkormányzattal.

Nevezetes történelmi eseményeink méltó megünneplésével erősítjük a szülőföld iránti tiszteletet, szeretetet. Az aradi vértanúinkról, a köztársaság kikiáltásáról és az 1956-os forradalomról, az 1848-as szabadságharcról iskolai megemlékezést tartunk. Megemlékezünk a magyar kultú-

ra napjáról, a holocaust áldozatairól, a nemzeti összetartozás napjáról. A nemzeti és családi ünnepekhez, népszokásokhoz kapcsolódóan tanulóink ünnepi faliújságot készítenek, ezzel is segítve az alkotó aktív részvételt, a bensőséges hangulatú ünneplést. Múzeumok, történelmi emlékhelyek felkeresésével, a „*Budapesti séták*” során évente legalább egy alkalommal megismertetjük tanítványainkat nemzeti kultúránkkal, értékeinkkel, szűkebb és tágabb környezetünkkel.

Magyarország történelméhez, hagyományaihoz, tájegységeihez való kötődést személyes élmények átélésével biztosítjuk, melynek egyik jól bevált formája az évente különböző helyszínekre - a szülői igényeket is figyelembe véve - szervezett tanulmányi kirándulás, illetve *erdei iskola*.

Eszztétikai nevelésünk folyamatát *aktív tanulói tevékenységre építjük*. Lehetőséget biztosítunk az *egyéni és társas jellegű alkotásra*, az élmények, érzések, gondolatok befogadására, szóbeli, írásbeli, képi kifejezésére. Igényt alakítunk ki tanulóinkban az *esztétikus munkavégzésre és megjelenésre, a kulturált magatartásra, a tiszta és egészséges környezetre*. Az alsó tagozaton szervezett művészeti neveléssel alakítjuk tanítványaink belső igényét a művészetek befogadására, segítjük az önkifejezésük fejlődését. Példát mutatunk az esztétikus emberi környezet alakítására. Gyermekmunkákkal díszítjük a folyosókat, tantermeket, ezzel is formáljuk tanulóink ízlését, szépre való érzékenységét és igényességét. A legszebb rajzokat, festményeket, táblákat, munkadarabokat évente legalább három alkalommal **a Folyosó Galériában** kiállítjuk, mellyel sikerélményhez juttatjuk tanulóinkat. Lehetőséget teremtünk a szülők számára is az alkotások megtekintésére. Alkalmassá tesszük tanulóinkat esztétikai élmények megértésére, befogadására, elemzésére. **Évente legalább egy alkalommal színházba, kiállításra, múzeumba visszük tanulóinkat.** Az élmények feldolgozása során módot adunk az önálló véleményalkotására, kifejtésére. A természet szépségeinek megismerésére, befogadására rendszeres túrázással, nyári táborozással, erdei iskolával teremtünk lehetőséget.

Iskolai rendezvényeinkre - évnyitó, magyar kultúra napja, ballagás, iskolanap, nemzeti ünnepek, népi hagyományokhoz kapcsolódó szokások - diákjainkkal közösen készülünk. Ünnepek, irodalmi, zenei összeállítások szervezésével lehetőséget adunk a szereplésre. A megemlékezések színvonalát emeljük környezetünk ünnepélyessé tételével. Olyan tapasztalatokhoz juttatjuk tanulóinkat, melyek hatására képesek lesznek megkülönböztetni az értékest az értéktelentől, felfedezhetik a szépet és a jót.

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Nevelőmunkánk során arra törekszünk, hogy tanulóinkat felkészítsük az optimális színvonalú *közösségi és önfejlesztő aktivitásra, a konstruktív életvezetésre*, az ezt szolgáló magatartás- és tevékenységformák kialakítására, megerősítésére.

A tanulók személyiségfejlesztésére irányuló nevelő-, oktatómunkánk egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösségek hatásán keresztül érvényesül.

Célunk, hogy tanulóinkat képessé tegyük arra, hogy életkoruknak megfelelő szinten legyenek képesek alkalmazkodni az erkölcsi normákhoz, az iskolai és az osztályközösséghez, a társadalmi szokásokhoz.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- *Erkölcsi nevelés*: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- *Értelmi nevelés*: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- *Közösségi nevelés*: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség alakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció normáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- *Érzelmi nevelés*: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- *Akarati nevelése*: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség személyiségtulajdonságainak formálása.
- *Nemzeti öntudatra nevelés*: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelgetése, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.
- *Állampolgári nevelés*: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

- *Munkára nevelés:* Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- *Egészséges életmódra történő nevelés:* A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése, egészséges, edzett személyiség formálása.
Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása, környezettudatos magatartás formálása.

A tanuló ismerete képezi alapját nevelésünknek, a személyiség- és a közösségfejlesztő munkának.

A tanulók sokoldalú megismerésére törekszünk:

- *Megfigyeljük* tanítványaink egyéni és csoportos tevékenységét játék, tanulás, munka és sporttevékenység közben. *Elemezzük, értékeljük* produktumaikat: szóbeli, írásbeli, manuális munkáikat, viselkedésüket tanórai és tanórán kívüli környezetben.
- *Felmérjük* tanulóink szociális körülményeit. Az 1. és 5. évfolyamon, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink körében családlátogatások alkalmával benyomást szerzünk szociokulturális környezetükről.
- Felső tagozaton kérdőív segítségével *vizsgáljuk* diákjaink tanulási motivációit, szokásait, módszereit. Tapasztalatot gyűjtünk értékválasztásukról.
- Szociometria segítségével elemezzük a társas viszonyokat. Eredményét felhasználjuk a társas kapcsolatok megerősítésében, a lehetőségek kiaknázásában, a társas kapcsolatok korrigálásában. Készítésébe bevonjuk az iskolapszichológust.
- A tanuló személyiségfejlődésének elősegítése érdekében az iskolapszichológus az iskola pedagógiai programja szerint szervezett tanóra alatt a tanuló számára egyéni tanácsadást végezhet.

Tapasztalatainkat, ismereteinket felhasználjuk és beépítjük nevelő-, oktatómunkánk egész folyamatába. A személyiség- és közösségfejlesztés feladatait megjelenítjük a tervezőmunkában. Megalapozzuk tanulóinkban a kulturált ember személyiségvonásait, a humánus és etikus magatartás- és viselkedéskultúra elemeit, formáit. **Példát mutatunk** személyes magatartásunkkal, munkánkkal, nevelőtársainkhoz és tanítványainkhoz való viszonyunkkal. Őszinte, nyílt kapcsolat kialakítására törekszünk diákjainkkal. **Határozott, teljesíthető, értelmes követelményeket támasztunk velük szemben.**

A **viselkedéskultúra** gyakorlására sokféle lehetőséget biztosítunk a tanórai és tanórán kívüli tevékenységrendszerben. **Pozitív példakép** választásához felhasználjuk a tananyag adta lehetőségeket és a tanuló társadalmi tapasztalatait is. Nevelési helyzetekben fejlesztő célzattal dicsérő, biztató, szükség esetén a tanuló személyiségének tiszteletben tartásával elmarasztaló véleményt nyilvánítunk magatartásáról, viselkedéséről és szorgalmáról. Egységes szempontok szerint értékeljük a közösséghez, társaihoz, tanáraihoz, szüleihez, munkához való viszonyát, a tanulás érdekében tett erőfeszítéseit.

Törekszünk diákjaink reális önértékelési képességének kialakítására, megszilárdítására, fenntartására. Az ellenőrzés és az értékelés szempontjait megismertetjük a tanulókkal és a szülőkkel egyaránt. Felkeltjük tanulóink **önnevelés iránti igényét**, megalapozzuk az ehhez szükséges képességeket. Folyamatosan fejlesztjük tanítványaink önismeretét. Az osztályfőnöki és erkölcsstan órákba önismereti, kommunikációs-konfliktuskezelési játékokat, szerepjátékokat építünk be.

A továbbtanulás, a pályaválasztási döntés előkészítésében megismertetjük tanulóinkat különböző foglalkozásokkal, szakmákkal, hivatásokkal. Nyolcadikos tanulóinkkal részt veszünk pályaválasztási kiállításon. Biztosítjuk középiskolai nyílt napon való részvételüket. A pályaválasztási döntés meghozatalában, az iskolaválasztásban támaszkodunk a tanuló önismeretére, tanácsot adunk számára adottságai és képességei ismeretében. A pályaválasztásban bizonytalan diákjainkat és családjaikat segítjük a helyes döntés meghozatalában.

Pedagógiai eszköz- és tevékenységrendszerünkkel - figyelem felkeltése, meggyőzés, beszélgetés, a vita lehetőségének biztosítása - neveljük tanulóinkat a különböző iskolai és iskolán kívüli hatások közti eligazodásra, azok megfelelő értékelésére és szelekciójára.

4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

4.1 Egészségfejlesztés céljai iskolánkban

Az egészségfejlesztést olyan folyamatnak tekintjük iskolánkban, amely képessé teszi tanulóinkat arra, hogy életkoruknak megfelelően képesek legyenek kontrollálni saját egészségüket, illetve lehetőségeikhez képest javítsák azt. A jóllét állapotának elérése érdekében törekedjenek megvalósítani célkitűzéseiket, változtassák meg környezetüket. Az egészségfejlesztés egy életen át tartó folyamat, amelynek színterei a család, az iskola, ill. a tanuló tágabb környezete.

Iskolánk valamennyi tanulója számára biztosítja az egészséges iskolai környezetet, a tanórán és a tanórán kívül az egészséges életmód ismereteihez és gyakorlásához való hozzáférést, az egyéni képességek fejlesztését. *A teljes körű egészségfejlesztés tevékenységei a mindennapos működésben jelennek meg, amelynek területei:*

- a testi-lelki egészség fejlesztése;
- az iskolai erőszak megelőzése;
- a mindennapos testnevelés;
- az egészséges táplálkozás;
- a személyes higiéné.

Az egészségfejlesztés folyamata:

MÓDSZER	FELELŐSÖK
1. Egészség-kulturális ismeretek átadása és fejlesztése a tanulás-tanítás folyamatában	
tanítási óra, a tanmenet, óraterv alapján	tanítók, tanárok
osztályfőnöki, erkölcsstan óra, óraterv alapján	osztályfőn
tanulóknak adott feladatok: kutatómunka, gyűjtőmunka	tanítók, tanárok
tanulmányi versenyek	szakmai munkaközösségek, tanítók, tanárok
egész napos nevelés lehetőségei az 1-4. évfolyamon, a napköziben és a tanulószobán	tanítók, napközis nevelők
szakkörök	szakkörvezetők
életvezetési ismeretek átadása	védőnő, osztályfőnök
prevenációs programok a káros szenvedélyek megelőzésére	iskolavezetés, osztályfőnöki munkaközösség

szülői értekezlet, fogadóóra	osztályfőnök, tanítók, tanárok
Módszer	Felelős
Baleset-megelőzéssel kapcsolatos ismeretek átadása és fejlesztése a tanulás-tanítás folyamatában	
osztályfőnöki óra	osztályfőnök
prevenációs programok a balesetek megelőzésére	iskolavezetés, osztályfőnöki munkaközösség
szakórák (testnevelés, technika, informatika, kémia)	tanítók, tanárok
egész napos nevelés 1-4. évfolyam, napközi	tanítók, napközis nevelők
3. A testi és lelki egészségvédelem feltételrendszerének alakítása	
egészséges, tiszta környezet megteremtése és megóvása	iskolavezetés, takarítók, tanítók, tanárok, tanulók
egészséges táplálkozás lehetőségeinek biztosítása az iskolai étkeztetésben	üzemeltetés, tanítók, tanárok
kedvező iskolai klíma kialakítása a különböző iskolai közösségekben	iskolavezetés, osztályfőnök, diákönkormányzat, tanítók, tanárok
az iskolai erőszak megelőzése	iskolavezetés, osztályfőnök, diákönkormányzat, tanítók, tanárok
a tanulók egészségi állapotának felmérése	iskolaorvos,
a tanulók egészségi állapotának szűrése	iskola-egészségügyi szolgálat, védőnő
a tanulók testi képességeinek, az állóképesség felmérése	tanítók, testnevelők
4. A mindennapos testedzés biztosítása	
játékos mozgásfejlesztés: tanórán	tanítók, testnevelők
játékos mozgásfejlesztés: óraközi szünetekben,	tanítók, tanárok
játékos mozgásfejlesztés: • 1-4. évfolyam, • napköziben	tanítók, napközis nevelők
sportkörök működtetése az iskolában	testnevelők
kirándulások, túrák	tanítók, tanárok, osztályfőnök
sportolásra irányítás iskolán kívül	testnevelők, tanítók, osztályfőnök

Módszer	Felelős
5. Az egészséges életmód szokásrendszerének alakítása, gyakoroltatása, a viselkedéskultúra fejlesztése	
önellátás, önkiszolgálás az egész napos nevelésben	tanítók, napközis nevelők
baleset-megelőzés, elhárítás	tanítók, tanárok
közösségi vetélkedők hirdetése, lebonyolítása	szakmai munkaközösség, diákönkormányzat
akciók szervezése jeles napokhoz kapcsolódva	szakmai munkaközösségek, diákönkormányzat
témanapok szervezése	szakmai munkaközösségek, diákönkormányzat
családi nap szervezése	iskolavezetés
6. Egészségpropaganda	
szülői értekezlet, fogadóóra	osztályfőnök
Szülői Híradó	szakmai munkaközösségek, diákönkormányzat
felvilágosító előadások	iskolavezetés
mozgósítás egészségvédő akciókra, rendezvényekre	iskolavezetés
7. Az egészségfejlesztés hatékonysága, értékelés	
dokumentumelemzés: munkaterv, akcióterv, tanmenetek	iskolavezetés, szakmai munkaközösségek
dokumentumelemzés: a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése	szakmai munkaközösségek, diákönkormányzat
megfigyelés: önellátás, önkiszolgálás, viselkedéskultúra	iskolavezetés, szakmai munkaközösségek
neveltségi szintmérés	osztályfőnöki munkaközösség
statisztikák	tanítók, testnevelők
az egészségnevelési rendezvények részvételi statisztikái	tanítók, testnevelők

4.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának elsődleges célja iskolánkban:

- a vészhelyzetek felismerésére nevelés;
- az életkornak megfelelő ismeretek közvetítése;
- az elsősegélynyújtás gyakorlati alkalmazása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatunk:

- az életkornak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretek megismertetése, gyakoroltatása;
- a tanulók alapvető ismereteire, készségeire és jártasságaira építve az elsősegélynyújtás alapvető gyakorlatának megalapozása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében az iskola kapcsolatot épít ki az iskola-egészségügyi szolgálattal, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Országos Mentőszolgálattal.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái, módszerei, eszközei, tanulásszervezési módjai:

Forma		Módszerek, eszközök
Tanórai tevékenységrendszer:	környezetismeret, biológia, kémia, fizika, testnevelés, technika órák	előadás, projekt, témahét, IKT eszközök használata
Tanórán kívül tevékenységrendszer:	szakkör, egészségnap, családi nap	bemutató
Önálló ismeretszerzés	házi feladat, gyűjtő- és kutatómunka	könyvtár, IKT eszközök használata, Kis Tudós vetélkedő

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását a Helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek szolgálják:

Tantárgy	Elsősegély-nyújtási alapismeretek
biológia	• rovarcsípések • légúti akadály • artériás és ütőeres vérzés • újraélesztés
kémia	• mérgezések • vegyszer okozta sérülések, savmarás • égési sérülések • forrázás • szénmonoxid mérgezés
fizika	• égési sérülések • forrázás • elektromos érintésvédelem, áramütés
testnevelés	• magasból esés
technika	• háztartási balesetek, elsősegélynyújtás

Az osztályfőnöki órákon feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek az 5-8. évfolyamon:

- teendők iskolai, otthoni, közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél;
- a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja;
- az iskolai egészségügyi szolgálattal együttműködve tanévenként egy alkalommal gyakorlati elsősegély-nyújtási alapismeretek.

5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladataink

5.1 Közösségfejlesztésünk célja

Tanulóink társadalomba való beilleszkedésének előkészítése, elősegítése, a kisebb és nagyobb közösséghez való alkalmazkodás képességének formálása, a személyiség szociális beállítódásának megalapozása. Ennek érdekében kiemelt céljaink:

- az iskolai tanulói közösségek megszervezése nevelői irányítással;
- az önkormányzás képességének kialakítása;
- az intézmény egyéni arculatának, hagyományainak alakítása, formálása.

5.2 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

A nevelő-, oktatómunka alapvető feladata iskolánkban tanítványaink közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése és irányítása. A tanulói közösségek fejlesztése során feladatunk, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon képesek legyenek tevékenykedni, az elvégzett munkát tudják értékelni.

A közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha tanítványaink a szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

Feladataink:

- Az iskolai élet egyes területeihez, a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységekhez kapcsolódó tanulói közösségek, az iskolai közösségek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése az életkori sajátosságok és fejlettség figyelembe vételével. A tanulói közösségek fejlesztése, a tanulók közös tevékenységének megszervezése, irányítása.
- A diákönkormányzat osztály és iskolai szintű felelősi rendszerének kialakítása, működtetése. A diákélet igényének kialakítása, véleményezési jogok biztosítása és gyakoroltatása az iskolai életben.
- Az iskolai és az osztályközösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának alakítása, ápolása. Közös célok, követelmények megfogalmazása osztály- és iskolaközösségen belül, a kisebb és nagyobb közösséghez való tartozás érzésének alakítása, formálása.

5.3 A közösségfejlesztés iskolai tevékenységrendszere

A tanítási órák közösségfejlesztési feladatai:

A nevelő-, oktatómunka különböző szervezeti formáiban - az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában - tanítványaink tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét állítjuk előtérbe. A tanítás-tanulás folyamatába beépítjük a tanulás közösségi formáit, az együttműködő (kooperatív) technikákat és módszereket, a csoport- és a páros munkát. Lehetőséget teremtünk arra, hogy tanulóink minél több alkalommal közösen vállalhassanak feladatot a kötelező és az önkéntes tevékenységekben.

A **szociális és életviteli kompetenciák** fejlesztése a nevelő-, oktatómunka minden területén érvényesül. Kiemelt területei: az osztályfőnöki tevékenység és az erkölcstanoktatás, a diákönkormányzati munka, valamint a szabadidős tevékenység. A közösség- és személyiségfejlesztés kiemelt színtere az osztályfőnöki és az erkölcstan óra. A tanítási órák tananyagát, tematikáját és a tantárgyak minősítését és értékelését a Helyi Tanterv tartalmazza.

Valamennyi osztályfőnök feladata az **osztályközösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek** rendszeressé válásának alakítása, ápolása és az ezzel kapcsolatos tevékenységrendszer formálása:

- az osztályközösség iskolai és iskolán kívüli programjának szervezése, a tanórán kívüli szabadidős és közösségi programok tervezése, szervezése, irányítása;
- osztályünnepségek szervezése, például karácsony, farsang, anyák napja, születésnap, projektmunkák bemutatása kisebb iskolai közösségeknek, a szülőknek stb.;
- osztályterem díszítése az aktuális ünnepekhez, jeles napokhoz igazodóan;
- faliújságok készítése a tanteremben, az iskolai faliújságon.

A közösségfejlesztés egyéb tevékenységrendszere

Az iskolai közösséghez való kötődést már első osztálytól kezdve alakítjuk. Az *elsőöket* iskolába lépésük alkalmával a nagyobbak ünnepélyes keretek között ajándékkal köszöntik. A *balagó nyolcadikosoktól* névre szóló, személyes hangú *emléklappal* búcsúznak. Az ünnepi viselkedet kiegészítője az iskola emblémáját megjelenítő királykék nyakkendő az intézmény logójával, melyet tanítványaink ünnepélyeken, iskolai és kerületi eseményeken, rendezvényeken viselnek.

Segítjük osztályainkat az osztályközösségükre jellemző **küldetéstudat** megfogalmazásában, ennek napi aktualizálásában, évenkénti továbbfejlesztésében, úrafogalmazásában. Az osztályközösség minden tagja aláírásával fejezheti ki a „szerződés” közös elfogadását, egyetértését.

Több, a tanulók egészét érintő **közös élményszerzésre** épülő programot szervezünk. A rendezvényeket a *népszokásokhoz*, a *jeles napokhoz* is kapcsoljuk, előnyben részesítjük az élménypedagógiára épülő *múzeumpedagógiai* foglalkozásokat. Alsó tagozaton művészeti foglalkozásokat szervezünk, melyen a dráma, a zenei, a mozgásos és kézműves elemek mellett a környezet- és egészségvédelem gyakorlati feladatai is megjelennek. A *Pöttöm Pódiumon* lehetőséget adunk a tanult jelenetek, zene- és színdarabok, bábelőadások bemutatására.

Az egészségneveléssel, környezetvédelemmel, a világ hangsúlyos problémáival kapcsolatos *világnapi megemlékezések* közül céltudatosan választjuk ki azokat, amelyekre tartalmas programokkal mozgósítjuk tanulóinkat (pl. Föld napja, Állatok napja, Fák napja, Fogászati hónap stb.).

A *Csata kulturális gálán* az osztályok, kisebb közösségek bemutathatják műsorszámaikat. Minden tanév végén kiadjuk a *Csata Utcai Hírlevelet*, mely az év eseményeit, pedagógiai tevékenységét foglalja össze. Tízévenként az iskola tevékenységét összefoglaló *évkönyvet szerkesztünk*.

A diákönkormányzat közösségfejlesztési feladatai

Közösségfejlesztésünk egyik legfontosabb színtere a *diákönkormányzat*. Együttműködésükkel biztosítjuk a közéletiségre nevelést, a diákjogok gyakorlását, a szabadidős tevékenység szervezését. A diákönkormányzat által kapott egyéni és közösségi feladatok során fejlesztjük tanulóink felelősségérzetét, kommunikációs és együttműködési készségét, alkalmazkodó képességét.

Az osztályfőnökök irányításával kiválasztjuk az osztályközösségekből a jó vezetői képességekkel rendelkező, a közösségre pozitív befolyással bíró diákvezetőket, akik segítségünkkel öntevékeny, aktív módon szervezik a közösségi életet a diákönkormányzatot segítő felnőtt vezetésével. Az osztályképviselők az osztályfőnökkel együttműködve biztosítják a diákönkormányzat és az osztályközösség közti kétirányú információáramlást.

A diákönkormányzat munkáját az osztályküldöttekből demokratikusan választott vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét a tanulók által elfogadott, és az intézményvezető által megbízott nevelő segíti. A DÖK saját szervezeti és működési szabályzattal dolgozik.

A diákönkormányzat feladata:

- a tanulók szervezett érdekvédelmének ellátása;
- a tanulók érdekeinek képviselése;
- véleménynyilvánítás a tanulókat érintő valamennyi kérdésben;
- javaslattevés az iskola igazgatójának, az iskolaszéknek, a fenntartónak.

Együttműködésükkel látjuk el:

- az iskolarádió szervezését és működtetését;
- a Csata Utcai Hírlevél iskolaújság évenkénti szerkesztését;
- a Házi rend véleményezését;
- hagyományaink ápolását, továbbfejlesztését;
- az iskolai diákforumok, diákgyűlések működését: tagozatgyűlések, diákönkormányzat napja.

Közösségi pontozóversenyünk kétfordulós, mely a Házi rend betartását, a tanulási folyamat erősítését segíti játékos formában. A közösségi versenyben első helyezést elért osztályközösség a tanév végén vándorserleget vehet át.

*Az Iskolánapot a diákönkormányzat szervezi. A programot a tanulói kérések figyelembevételével alakítjuk ki. A rendezésbe, a lebonyolításba bevonjuk rátermett diákjainkat. Itt biztosítunk lehetőséget az egyéni és közösségi jutalmak átadására, a különböző versenyeredmények kihirdetésére, a *Közösségi verseny* összesített értékelésére.*

6. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

6.1 A pedagógusok intézményi feladatai

A pedagógus kötelességeit a a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. (XII. 19.) törvény 62.§-a szabályozza. A pedagógusok feladatait a személyre szóló munkaköri leírás tartalmazza. Legfontosabb feladataikat az alábbiakban határozzuk meg:

A tanórai és a tanórán kívüli nevelő-oktató munka, tanulásirányítás:

- felkészülés a tanítási órákra és az egyéb tanórán kívüli foglalkozásokra;
- tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások megtartása;
- tervezőmunka: tantárgyi tanmenetek, éves programok, projektek;
- a tanuló munkájának rendszeres értékelése, a tanuló dolgozatainak javítása;
- motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása;
- tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek alkalmazása, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés;
- a tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon;
- az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása;
- a helyi tanterv követelményeinek elsajátíttatása a nevelő által tanított tanulók körében;
- felügyelet tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken.

A tehetséges tanulók gondozása, felzárkóztatás:

- a tehetséggondozás és felzárkóztatás feladatainak tanórai és tanórán kívüli szervezése;
- iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, lebonyolítása, értékelése;
- a tehetséges tanulók felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb., a tanulók kísérése a kerületi és egyéb versenyekre.

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- szabadidős programok szervezése
  - iskolán belül;
  - iskolán kívül: színház-, múzeumlátogatás, kirándulás;
- iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése;
- a nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő közös programok szervezése.

Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel:

- az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése;
- az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon;
- iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon;

A munkakör ellátásával kapcsolatos egyéb feladatok:

- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor, az utolsó tanítási órákról történő távozás felügyelete;
- szülői értekezletek, fogadóórák tartása;
- tanügyi adminisztráció: tanítási órák és egyéb foglalkozások megtartásának dokumentálása;
- belső tantárgyi vizsgák, javító és osztályozó vizsgák szervezése, lebonyolítása;
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- szertárak, osztálytermek, szaktantermek rendben tartása, dekorációjának kialakítása;
- folyosói, lépcsőházi faliújság beosztás szerinti dekorálása.

Részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösségek tevékenységében:

- részvétel a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken, iskolai ünnepeken, rendezvényeken;
- belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, tartása;
- részvétel és feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban, a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban;
- oktatási segédanyagok, szemléltető- és mérőeszközök készítése, közreadása;
- vezetői feladatok ellátása: osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása;
- az iskolai munka feltételeinek javítása: pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel, bekapcsolódás a pályázatok megvalósításába;
- az iskola képviselete: bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés**Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása**

6.2 Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnököt az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva az igazgató bízta meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve. Az osztályfőnöki munka sokoldalú tevékenység, melynek legfőbb tartalma:

- közvetlen nevelőmunka;
- szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása;
- ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása.

A közvetlen nevelőmunka egyik színtere az osztályfőnöki óra. Az osztályfőnöki órák alapvető célja, hogy szerepet vállaljanak a tanulók iskolában és iskolán kívül szerzett tapasztalatainak feldolgozásában, elemzésében, a tapasztalatok általánosításában, tanulságaik pedagógiai hasznosításában, a tanulók értékrendjének és szokásrendjének alakításában. Lehetőséget ad a szociális képességeinek fejlesztésére, a társas kapcsolatok alakítására, formálására, Előkészíti a tanulókat az egyéni képességeknek és törekvéseknek megfelelő iskola- és pályaválasztásra.

Az osztályfőnöki órák tartalmát, fejlesztési követelményeit az osztályfőnöki órák Helyi tanterve tartalmazza.

6.3 Az osztályfőnökök feladatai

Az osztályfőnök tevékenységét a munkaköri leírás mellékletét képező Tevékenységi jegyzék alapján végzi. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására. **Feladatai:**

- alaposan ismernie kell tanítványait,
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve,
- tájékoztatást nyújt az iskola SZMSZ-éről, PP-járól és Házi rendjéről,
- szorgalmazza az osztály diákképviselőinek megalakítását, támogatja tevékenységét, mozgósítja tanítványait az iskolai közösségi versenyben való részvételre,
- tervezi, szervezi, ellenőrzi, értékeli az osztályával kapcsolatos nevelői munkát,
- koordinálja és segíti az osztályban tanító szaktanárok, napközis nevelő munkáját és látogatja óráikat, foglalkozásaikat,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői szervezetével, a tanítványai életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyermekvédelmi felelős, iskolaorvos, védőnő, edző),
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét,

különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére,

- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti, szülői értekezletet tart új osztály átvételekor, valamint szükség esetén családot látogat, a szülőt fogadóórára hívja be, az ellenőrző könyv útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- szervezőmunkát végez a szülői munkaközösségek megalakításában. Az arra alkalmas és vállalkozó szülőket bevonja a tanulmányi munka és a szabadidős foglalkozások, kirándulások, táborozások megszervezésébe. A szülőket tájékoztatja az iskola pedagógiai programjáról, házirendjéről, az iskolai értékelési rendszerről.
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (a kötelező nyomtatványok vezetését, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt),
- végzi a pályairányítással kapcsolatos feladatokat,
- saját hatáskörben — indokolt esetben — évi 3 nap távollétet (8. osztályban öt nap) engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a gyerekek hiányzását,
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról, az ezzel járó adminisztrációról,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenység szervezésében. Szabadidős programot szervez, színházi, múzeumi, tanulmányi sétákra viszi tanítványait,
- osztályának évi egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervez,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók kitüntetésére, jutalmazására, segélyezésére, büntetésére,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét,
- nevelő munkájához tanévenként osztályfőnöki feladattervet készít.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Nevelő- és oktatómunkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanuló fejlesztése, melynek alapja képességeinek, fejlettségének és ismereteinek figyelembe vétele. A differenciálás és különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban. **Munkánk során kiemelten kezeljük** a kiemelten tehetséges, a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel rendelkező, a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Úgy gondoljuk, hogy minden tanulónk tehetséges valamiben. Nevelő-, oktatómunkánk során feladatunknak tekintjük, hogy mindezt felismerjük, teret adjunk kibontakozásához, lehetőségeinkhez mérten tehetséges tanulóinkat optimálisan fejlesszük. A tehetséggondozás során **feladatunk** a tanuló tevékenységének, önállóságának, kezdeményezőkészségének, problémamegoldó módszereinek szélesítése, alkotóképességének előtérbe állítása, kreativitásának fejlesztése. A kulcskompetenciák megalapozása és bővítése egyénre szabott fejlesztéssel.

A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységrendszerrel biztosítjuk:

- **Tanórai differenciált képességfejlesztés:**
  - megszervezzük az egyéni képességekhez igazodó tanulást, biztosítjuk a képességek szerinti minőségi többletterhelést;
  - színes tevékenységrendszerünkkel lehetőséget adunk a speciális képességek felismerése;
  - tanévenként megtervezzük a képesség szerinti csoportbontást (idegen nyelv).

A tehetséggondozás módszereiben a megújuló tanulásszervezési eljárások alkalmazásával tesszük hatékonyabbá a fejlesztő munkát:

- differenciált tanulásszervezés: egyéni képességeket figyelembevevő tanulási utak biztosítása a megfelelő eszközökkel és módszerekkel, IKT eszközök használatával,
- kooperatív technikák,
- projektmódszerek,
- tevékenységre épülő módszerek alkalmazásával.

- **Tanórán kívüli lehetőségek:**

- a tehetséges tanulók tudásának továbbfejlesztését a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti, kulturális stb.) iskolai (többszoros) *versenyek, vetélkedők* segítik. Ellett biztosítjuk a tanulók számára az iskolán kívüli versenyeken, *pályázatokon, országos levelező, feladatmegoldó versenyeken* való részvételt;
- felkészítjük tanulóinkat az iskolai és kerületi szintű versenyekre;
- szakkörökben, sportkörökben, énekkarban biztosítjuk a tehetséggondozást;
- bevonjuk tanulóinkat az iskolai rendezvényeken, műsorokban, előadásokban való szereplésbe, együttműködünk velük a lebonyolításban, a díszletek készítésében stb.;
- az iskolai könyvtárban biztosítjuk a tanulás, az önképzés, az önálló kutatómunka feltételeit, lehetőségét;
- az önművelésre, a többletismeretek megszerzésére lehetőséget adunk minden tanévben a *Kis tudós vetélkedőn*, a tantárgyi heteken, a kísérletező órák alkalmával;
- bevonjuk tanulóinkat az iskolarádió műsorának készítésébe, faliújság, újság szerkesztésébe. Részvételükkel szervezzük a DÖK munkát;
- megismertetjük tanulóinkat és szüleiket az egyéni képességek kibontakoztatásának iskolán kívüli lehetőségeivel, támogatjuk az ebben való részvételt;
- lehetőséget adunk az iskola tárgyi feltételeinek maximális kihasználására tanórákon kívül is (táncterem, tankönyha, tornatermek, TV, videó, Internet stb.);
- javaslatot teszünk ösztöndíj odaítélésére, segítjük tanulóinkat a képességek szerinti továbbtanulásban.

Együttműködünk **külső szervezetekkel**. Kapcsolatot tartunk a kerületi zeneiskolával: közös rendezvények, kihelyezett zeneoktatás, zenei előkészítő. Együttműködünk a tehetséges tanulók iskolán kívüli nevelőjével, edzőjével. A tehetséggondozás érdekében az alábbi intézményekben szervezzük meg különböző programok látogatását:

- Angyalföldi Gyermekház;
- Szabó Ervin Gyermekkönyvtár;
- színházak, múzeumok;
- közművelődési intézmények;
- köznevelési intézmények;
- a kerületben működő Tehetségpontok;

- egyéb civil szervezetek.

Fontosnak tartjuk az értéket, mint például, a tehetséges tanulók helyi és iskolán kívüli elismertetését, kitüntetések adományozását. Az iskolai és kerületi versenyeken eredményesen szereplő tanulókat „Büszkeségeink” táblán bemutatjuk, oklevél, könyvjutalom, plakettek és díjjal való (Csata díj, kitűnők fogadása) jutalmazásban részesítjük.

7.2 A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában történik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálat, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételeink:
  - a szakszolgálat gyógypedagógus végzettségű pedagógusainak közreműködése a tanulók egyéni fejlesztésében;
  - a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás tanórán és tanórán kívül;
  - képességfejlesztő játékok, eszközök;
  - számítógépes fejlesztő programok.

Intézményünkben megvalósuló integrált nevelés, oktatás során az együttnevelés sikerkritériuma, ha a tanuló beilleszkedik, együtt halad a többi tanulóval. A siker megvalósulását az alábbi tényezők biztosítják:

- szülőkkal való együttműködés,
- megfelelő rehabilitációs, rehabilitációs módszerek alkalmazása,
- magas szintű pedagógiai, pszichológiai, képességekkel és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus.

7.3 A tanulási kudarcnak kitett tanulók segítése

A **tanulási kudarcnak kitett** tanulók segítségét egész iskolai pályafutása alatt folytatjuk a megfelelő teljesítményszint eléréséig. Célunk a tanulási zavar okainak feltárása után a tanulási nehézségek mérsékelése. A tanulási kudarc okai lehetnek: genetikai tényezők, környezeti tényezők, idegrendszeri zavarok, éretlenség.

Tanulási zavarok a tünetek alapján:

- érzékszervi információk hibás feldolgozása;
- a figyelem zavara: hiperaktivitás;
- megfigyelőképesség problémái;
- emlékezet zavarai;
- gondolkodási folyamat fejletlensége;
- nyelvi működés zavarai.

A felzárkóztató foglalkozások megszervezésének elvei és eljárási rendje

- Alsó és felső tagozaton a rászoruló tanulók számára a tanórai differenciált képességfejlesztés mellett fejlesztő foglalkozásokat, korrepetálásokat szervezünk.
- A lemaradó tanulókat a tanóra kompetenciafejlesztő szakaszaiban a méréseknek megfelelő teljesítményszintekhez igazodó differenciált oktatásban részesítjük.
- Iskolánkban fejlesztőpedagógus dolgozik. Feladata Nevelési Tanácsadó véleménye alapján az egyéni fejlesztési terv szerinti felzárkóztatás.
- Az 1-4. évfolyamon az egész napos nevelés keretében a kéttanítós rendszer biztosítja a felzárkóztatást, fejlesztést.
- 1-2. évfolyamon, ha a tanuló felzárkóztatásra szorul minősítést kapott, illetve a DIFER mérés eredményei egyes részterületeken a fejlődés elmaradását jelzik, a tanulót tanórán és tanórán kívül fejlesztjük.
- 5-6. osztályban napközit, 7-8. évfolyamon tanulószobai foglalkozást biztosítunk.
- A beszédhibák korrigálását logopédus végzi.
- A magatartási zavarokkal küzdő gyermekeink nevelésében az iskolapszichológusi hálózat nyújt segítséget.
- A felzárkóztató program az alapkövetelményekhez igazodik.
- A felzárkóztatásra szoruló gyerekeket az előző év tapasztalatai, az év eleji felmérések alapján választják ki a nevelők.

Felzárkóztató foglalkozás tevékenységi formái a tanórai differenciált munkáltatás, ill. a tanórán kívül a differenciált házi feladat, korrepetálás, logopédiai foglalkozás, egyéni képességfejlesztő foglalkozás.

Tevékenységünket segítő mérések:

- logopédiai mérések;
- diagnosztikus mérések:
  - neveltségi szintmérés- felső tagozat;
  - **DIFER** mérés minden 1. osztályos tanulónál, majd követő mérés a fejlődésről a 2. évfolyamon, a tanév elején;
- orvosi szűrések és vizsgálatok.

Segítők – együttműködők:

- utazó gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus, iskolapszichológus;
- védőnő;
- gyermekjóléti szolgálat;
- szakértői bizottságok: - nevelési tanácsadó, tanulási képességeket vizsgáló szakértői bizottság
- egyéb társadalmi és civil szervezetek.

7.4 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése

Iskolánkban kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra. Hátrányos helyzetű tanítványaink nevelésében a jóindulatú, segítő szándékú, de következetes nevelői magatartás, a személyes odafigyelés és törődés jellemző. A gyermek- és ifjúságvédelmi munkát az osztályfőnök végzi.

Gyermekvédelmi munkánk hangsúlyos része a prevenció, amely tanulók fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására és megszüntetésére irányul. Iskolánkban a veszélyeztetettség leggyakoribb okai: a családok szerény anyagi helyzete, elhanyagoló családi környezet, beilleszkedési, magatartási zavar, tanulási veszélyeztetettség. A prevenciós munkában támaszkodunk a gyermekjóléti szolgálat, a szociális ellátórendszer, a prevencióban résztvevő szervezetek segítségére, megelőző tevékenységére. Az ifjúságvédelmi tevékenység az osztályfőnökök, az érintett tanárok, a szülői munkaközösség és a diák-önkormányzat, a Nevelési Tanácsadó és a gyermekjóléti szolgálatok, a gyámhatóság, helyi rendőri szervek együttműködésével történik.

Feladataink:

- A veszélyeztetett és hátrányos körülmények között élő, a nevelési nehézségeket okozó tanulók felderítése, nyilvántartása és annak megoldása, hogy a veszélyeztetettség, illetve a hátrányos helyzet megszűnjön, a rászoruló tanulók szociális támogatása megtörténjen.
- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók iskolai tevékenységének, mulasztásainak, tanulmányi eredményük folyamatos figyelemmel kísérése.
- A tankötelezettség betartatása.
- A nevelőtestület ifjúságvédelmi munkára felkészítése, munkájának összehangolása, valamint a szülői munkaközösség, a diákönkormányzat és az iskolaszék bevonása az ifjúság védelmét szolgáló feladataink megoldásába.
- Szükséges az ifjúságvédelemmel kapcsolatos felvilágosító tevékenység, előadások, viták, megbeszélések szervezése.
- Az ifjúságvédelemhez szükséges erőforrások megszerzése.
- Az ifjúságvédelmi tevékenységünkről félévkor és év végén jelentésben számolunk be. Értékeljük az intézmény ifjúságvédelmi tevékenységét, javaslat készül annak fejlesztésére.

Osztályfőnök és szaktanárok, nevelők ifjúságvédelemmel kapcsolatos konkrét feladatai:

- a gyermekvédelmi tevékenységre való felkészülés;
- év eleji adatgyűjtés, helyzetvizsgálat;
- a veszélyeztetettség megszüntetéséhez eljárási algoritmusokra javaslattétel;
- pedagógiai eljárások, módszerek, eszközök alkalmazásával törekvés a veszélyeztetettség megszüntetésére;
- javaslattétel segélyezésre;
- fokozott törődés a problémás tanulókkal.

7.5 A szociális és kulturális hátrányok enyhítése

A szociális és kulturális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységi formák segítik:

- egész napos oktatás, napközi, tanulószoba, csoportbontásos oktatás;
- tehetséggondozó, felzárkóztató illetve fejlesztő lehetőségek, programok;
- komplex személyiségfejlesztő programok: drog- és bűnmegelőzési programok (pl. felvilágosító nevelési programok), mentálhigiénés programok, pályaaorientációs tevékenység;
- felvilágosítás adása a tanulónak, családnak a támogatási rendszer lehetőségeiről (étkezési és tankönyvtámogatás);
- támogatások források keresése, pályázatok.

8. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatokban

A tanulók érdekeinek képviselője az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől túl részt vesz a tanórán kívüli iskolai élet tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka: versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.;
- közösségi élet szervezése, pontverseny;
- iskolai felelősi rendszer működtetése;
- sport, kulturális, szabadidős programok szervezése;
- környezeti és egészségnevelési programok;
- túrák, kirándulások szervezése;
- a tanulók tájékoztatása: faliújság, iskolarádió, iskolai honlap.

A tanuló joga, hogy a diákképviselők útján a jogszabályokban meghatározottak szerint részt vegyen az érdekeit érintő kérdések meghozatalában. A döntési jogkört a nevelőtestület véleményének meghallgatásával saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, a diákképviselők megválasztásában, az osztály tisztségviselőinek, felelőseinek megválasztásában gyakorolhatják. Az osztályfőnökök kikérik az osztályközösség véleményét ezekben a kérdésekben az osztály éves feladattervének összeállítása előtt.

Az iskola igazgatója figyelembe veszi a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét a tanév munkatervének összeállítása előtt, a tanítás nélküli munkanap felhasználásáról és időpontjáról. *Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:*

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt, a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
- a házirend elfogadása előtt;
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál;
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához;
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez;
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához;
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához;
- könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához;
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé. A tanulók szervezett véleménynyilvánításának fóruma a diákgyűlés.

9. A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

9.1 A szülői közösséget érintő együttműködési formák

A **szülőkkel** való kapcsolatunk mélysége, eredményessége nagymértékben meghatározza nevelő-, oktatómunkánkat. Közös célunk a tanuló személyiségének és képességeinek fejlesztése, a kétoldalú információcsere, a tájékozódás-tájékoztatás, a partnerkapcsolatok erősítése. A szülői házhoz fűződő kapcsolatunk alapja a kölcsönös tisztelet és megbecsülés, ugyanakkor a pedagógiai szakma területén érvényesül a nevelő vezető szerepe.

A szülők kötelessége, hogy iskolánkkal együttműködve megadjon minden tőle várható segítséget gyermeke értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét.

A tanuló szüleit az osztályfőnökök és a szaktanárok tájékoztatják gyermekük egyéni haladásáról, fejlődéséről, a tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, a különféle iskolai és osztályszintű programokról. I

Iskolánk a szülők és pedagógusok közötti együttműködésre az alábbi kapcsolattartási formákat biztosítja:

Szülői értekezlet: Tanév elején, félévkor és a tanév végén tartjuk. Az 1. és 8. évfolyam évente 4 alkalommal, 2.–7. évfolyamig évente 3 alkalommal. Az év eleji szülői értekezleten helyzetelemzést tartunk és ismertetjük a tantárgyi követelményeket. A szülőket tájékoztatjuk az évfolyamra vonatkozó általános követelményrendszerről, segítséget nyújtunk az otthoni tanulás módszereiről. A félévi és év végi szülői értekezleteken ismertetjük a mérési eredményeket, statisztikát anonim formában.

A szülői értekezlet feladata:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.
- A szülők tájékoztatása:
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - a tanuló tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,

- az osztályközösség tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről.
- A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása a nevelők és az iskola igazgatósága felé.

A szülőkkel való egyéni kapcsolattartás formái:

- szóbeli tájékoztatás;
- írásbeli tájékoztatás;
- fogadóóra;
- családlátogatások, melyeken lehetőséget teremtünk a tanulóval kapcsolatos észrevételek, eredmények, fejlődés, esetleges gondok, problémák megbeszélésére.

Fogadóóra: Személyes találkozási lehetőséget biztosítunk háromhavonta. Négyszemközti beszélgetés során konkrét tanácsokkal segítjük a tanuló egyéni fejlesztését az otthoni tanulással, tanulmányi munkával, a tehetséggondozás, a felzárkóztatás egyéni lehetőségeivel, az egészséges életmódra neveléssel, a szabadidő hasznos eltöltésével kapcsolatban. Ha több a probléma, rendkívüli fogadóóra is beiktatható. Szülői vagy pedagógusi kezdeményezésre a megadott időponton kívül is szervezhető személyes megbeszélés.

Üzenő füzet: Az aktuális információk írásbeli közlésére szolgál: gyermekkel, iskolával kapcsolatos eseményekről tájékoztatjuk a szülőket, házi feladat, felszerelési hiány, stb.

Tájékoztató füzet: Érdemjegyek, szóveges értékelések, dicséret, figyelmeztető, mulasztások, meghívások írásbeli közlésére szolgál.

Családlátogatás: Az 1. és 5. osztályosokat és a tanulási vagy magatartási problémával küzdő gyermekeket otthonukban is felkeressük, hogy tájékozódjunk életkörülményeikről. Gyermekvédelmi esetekben a Gyermekjóléti Szolgálat szakemberei, illetve az iskolai gyermekvédelmi felelős elkíséri a pedagógust.

Nyílt tanítási napok: Iskolánkban tanuló diákok szüleinek és a leendő elsősök szüleinek bemutatkozunk nyílt tanítási napokon. Itt a szülőknek lehetősége van megismerni az iskolában folyó munkát, illem és kommunikációs szokásokat, a légkört.

Szülői munkaközösség: Az év eleji szülői értekezleten választanak az osztályok szülői munkaközösséget, akik egész évben segítenek az osztály tanórán kívüli tevékenységeinek megszervezésében, lebonyolításában, és kapcsolatot képeznek a szülők és a pedagógus, az iskola között. Osztályonkénti SZMK tagok (2 fő) képviselik osztályukat az iskolai szülői közösség-

ben. Iskolai választmányi közösség évente 2 alkalommal, illetve szükség szerint ülésezik, mint a szülői közösség legmagasabb szintű döntéshozó szerve. *Az igazgató a teljes szülői közösséget, valamint a szülői választmányt évente két alkalommal tájékoztatja az iskola életéről, fejlődéséről, a fejlesztési tervekről.*

Iskolánkban **Intézményi Tanács** működik. Az igazgató az Intézményi Tanács tagjait évente két alkalommal tájékoztatja az iskola életéről, fejlődéséről, a fejlesztési tervekről.

Kapcsolattartásunk további formája a szülők **iskolai programokba való bevonása**: osztályrendezvények, kirándulások, ünnepi megemlékezések, versenyek, kertrendezés, Családi nap. *A szülők tájékoztatásának egyéb formái*: az iskolai honlap, a Szülői Híradó és a Csata Utcai Hírlevél.

A kapcsolattartásunk további formái:

- Problémás tanulók szüleinek egyéni behívása fogadóórára.
- Multimédiás lehetőségek jobb kihasználása: videofelvételek tanórákról, ünnepekről, rendezvényeinkről, erdei iskoláról, táborokról, stb.
- Rendszeres iskolai tájékoztató a szülők felé: Internet – iskolai honlap, stb.
- Szülői igények, kérések megismerése, példáulul kérdőívekkel.

9.2 A tanulók közösségét érintő együttműködési formák:

A tanulók kötelességeit és jogait a Házi rend, a Diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata rögzíti. Ezen dokumentumokba foglaltak betartását elvárjuk minden tanulótól.

A tanulókkal való kapcsolatunkat a köznevelési törvény szabályozza. A tanulók érdekeinek képviselését a diákönkormányzat működtetésével biztosítjuk. *Együttműködési formák*: egyéni beszélgetések, diák-önkormányzati fórumok, közgyűlés.

9.3 Az intézmény partnereinek kapcsolattartásának formái

Az intézmény partnerei	Az együttműködés területei	Az együttműködés formái
fenntartó, működtető	szakmai irányítás: működtetés	napi munkakapcsolat
óvodák	1. osztályos beiskolázás	iskola előkészítő foglalkozások, testvéróvodai együttműködés

		Nyílt tanítási napok kiállítások, közös rendezvények támogatása
középiskolák	8. évfolyam pályaválasztás tehetséggondozás	pályaválasztási kiállítás szaktárgyi levelező versenyek
szakértői bizottságok szakmai szolgáltatók	SNI megállapítása, szakértői vélemények kontrollvizsgálata tanulási nehézség, SNI tanulók ellátása logopédiai szakellátás tanulási nehézség, magatartási, pszichés rendelkezésség gondozása	esettanulmány pedagógiai vélemény együttműködési megállapodás esetmegbeszélés, konzultáció utazó gyógypedagógusok, iskolapszichológussal történő megbeszélés, fejlesztési tervek készítése
közművelődési intézmények	a tanórán kívüli tevékenység, szabadidős programok egészségnevelés, helytörténet, könyvtári szolgáltatás	színház- és múzeumlátogatás, múzeumpedagógiai foglalkozások, kiállítások, prevenciós programok
köznevelési feladatellátásban résztvevő szervezetek	gyermekvédelem egészségnevelés sport	prevenciós programok iskola egészségügyi ellátás sportversenyek, diákolimpia
történelmi egyházak	hit- és erkölcstanoktatás	
civil szervezetek	pályázatok	

10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

10.1 A tanulmányok alatti vizsgák iskolánkban

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük a nappali rendszerű és a felnőttoktatásban résztvevő tanulók számára:

- osztályozóvizsga,
- javítóvizsga,
- pótló vizsga.

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget.

Osztályozóvizsgát tehetnek a felnőttoktatásban résztvevő tanulók előzetes írásbeli jelentkezés alapján. A vizsgára jelentkezés a beiratkozással egy időben történik. **A tanköteles koron túli, felnőttoktatásban résztvevő tanulók 1-8. évfolyamon** évente két alkalommal tehetnek osztályozó vizsgát. Az év végén elért eredmények kerülnek be a bizonyítványba.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

10.2 Az osztályozó-, javító-, pótló vizsgák szervezésének szabályai

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint szervezzük meg.

A tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozó szabályok kiterjednek az intézmény azon tanulóira, akik osztályozóvizsgára jelentkeznak, akit a nevelőtestület határozatával osztályozó-, illetve javítóvizsgára utasított. Az *intézményvezető feladata* a vizsga törvényes előkészítése, a zavartalan lebonyolítás feltételének biztosítása.

A *vizsgák időpontját* a tanév munkaterve tartalmazza, amelyről az iskola a honlapon, a szülői faliújságon nyújt tájékoztatást. A vizsgák helyét és követelményeit *tanköteles korú tanulók* szüleivel

- osztályozóvizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) levélben közöljük.

A tanköteles koron túli, *felnevelésben résztvevő tanulókat* az osztályozóvizsgák időpontjáról minden tanév szeptember 30-ig írásban értesítjük.

A tanulmányok alatt szervezett minden vizsga – osztályozó-, javító-, pótló, helyi – háromtagú *vizsgabizottság előtt* zajlik. A vizsgabizottság elnökét és tagjait az igazgató bízta meg. Az elnök felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért. A háromtagú bizottság egyik tagja a tanulót tanító nevelő, a másik tagja az adott tantárgyat tanító pedagógus. A tanulmányok alatti vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. Az írásbeli vizsgán az iskola bélyegzőjével ellátott feladatlapra lehet dolgozni. A szóbeli felelet a tanuló előzetes felkészülése alapján történik meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára az írásbeli feladatok megoldásához legfeljebb 30 perccel több felkészülési időt, valamint segédeszköz használatát biztosítjuk. az igazgató engedélye alapján szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát, illetve írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

A vizsgáról jegyzőkönyv készül, amelyet a vizsgabizottság tagjai és az iskola igazgatója írja alá.

A vizsgán nyújtott teljesítmény értékelése:

A tanuló írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgán nyújtott teljesítményének értékelése a Pedagógiai programban meghatározott követelményrendszer alapján történik. A teljesítményt érdemjeggyel fejezzük ki, amelyet félévkor a tanuló értesítőjébe, év végén a bizonyítványába jegezzük be.

A tanuló 20/2012. EMMI rendeletben meghatározottak szerint kérheti, hogy osztályzatainak megállapítása céljából, illetve ha a nevelőtestület javítóvizsgára utasította vizsgáit független vizsgabizottság előtt tehesse le.

10.3 Az osztályozó-, ill. javítóvizsga tantárgyai évfolyamonként:

Tantárgy	Évfolyam							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv	•	•	•	•	•	•	•	•
Magyar irodalom	•	•	•	•	•	•	•	•
Idegen nyelv				•	•	•	•	•
Matematika	•	•	•	•	•	•	•	•
Történelem					•	•	•	•
Hon- és népismeret					•			
Környezetismeret		•	•	•				
Természetismeret					•	•		
Fizika							•	•
Kémia							•	•
Biológia							•	•
Földrajz							•	•

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból írásbeli ill., szóbeli vizsgarészeket kell tenniük a tanulóknak:

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli
Magyar nyelv	•	•
Magyar irodalom	•	•
Idegen nyelv	•	•
Matematika	•	
Történelem		•
Környezetismeret	•	•
Természetismeret	•	•
Fizika	•	•
Kémia	•	•
Biológia	•	•
Földrajz	•	•
Hon- és népismeret		•

Felnőttoktatás:

A felnőttoktatás sajátos munkarend szerint, egyéni felkészülésre épülve történik.

A tanköteles koron túli, *felnőttoktatásban* résztvevő tanulók vizsga kötelezettsége:

Tantárgy	Évfolyam							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és kommunikáció, irodalom	•	•	•	•	•	•	•	•
Történelem					•	•	•	•
Idegen nyelv								
Matematika	•	•	•	•	•	•	•	•
Fizika							•	•
Kémia							•	•
Biológia							•	•
Földrajz							•	•
Természetismeret					•	•		

10.4 Intézményünk helyi vizsgarendszere

Iskolánk tanulói minden tanévben 6-8. évfolyamon meghatározott tantárgyakból vizsgát tesznek.

A vizsgák szervezése:

- A vizsgák pontos időpontját a tanév munkaterve, valamint a munkaközösségi feladattervek tartalmazzák.
- A vizsgák témáját, tételeit, időpontját a szaktanárok hirdetik ki az adott évfolyamon a vizsga előtt legalább két hónappal.
- A szóbeli vizsgák témáját, illetve tételeit a tanulók írásban kapják meg a szaktanároktól.
- Az írásbeli vizsgákat a tanulók a tanítási órákon írják meg.
- A szóbeli vizsgákon vizsgabizottság előtt felelnek a tanulók. Előzetes felkészülés után adnak számot tudásukról.

- Szóban történő vizsgákon a szülő előzetes egyeztetés után saját gyermeke vizsgáján részt vehet.

A vizsgabizottság tagjai (legalább két fő): kérdező tanár: az adott szaktárgyat tanító vagy az adott tantárgyhoz legközelebb álló szaktanár, illetve az osztályfőnök.

A vizsgán nyújtott teljesítmény értékelése

- A tanuló írásbeli és szóbeli vizsgán nyújtott teljesítményének értékelése a Pedagógiai programban meghatározott követelményrendszer alapján történik. A teljesítményt érdemjeggyel fejezzük ki. **A vizsgán kapott érdemjegy egy témazáró jeggyel egyenértékű.**
- Az írásbeli vizsgák feladatait a szaktanárok egy héten belül kijavítják.
- A szóbeli vizsgák értékelésének szempontjai:
  - a tanuló ismeretei, tudása,
  - szókincese, kommunikációs készsége,
  - A tanuló által készített prezentáció és „mestermunka” színvonala.
- A vizsgamunka hiánya és a vizsgáról való távolmaradás esetén a tanuló a vizsgát egy héten belül pótolni köteles.
- A pótlás elmaradása esetén a vizsga minősítése elégtelen.

A tanuló a vizsgaeredményét az év végi bizonyítványában pótlapként helyezzük el.

A vizsga célja 6-8. évfolyamon:

- a vizsga segítse elő az ismeretek alkalmazását, a gyakorlati tudás elmélyítését;
- a szövegértés, szövegalkotás és szókincs fejlesztését, a gondolkodási képességek fejlődését;
- a kommunikációs képesség és viselkedés kultúra alakítását;
- könyvtárhasználatlalt és az interneten való tájékozódással ismereteik bővítését;

A helyi vizsga rendszere

Évfolyam	Tantárgy	Vizsga formája	Tartalom	A vizsga ideje
6.	Természetismeret	szóbeli bemutatás plakátok, térképek, kiselőadás, kísérletek, prezentáció (Power-Point,) prospektus, makett	projekt készítése választási lehetőséget biztosítva a megadott természettudományos témákból	második félév a természettudományi munkaközösség által meghatározott időpontban
7.	Informatika	gyakorlati	gépkezelés, programok ismerete, használata: Windows, XP, Office Word 2003, Paint, PowerPoint, internethasználat	második félév
7.	Idegen nyelv	szóbeli	idegen nyelvi kommunikációs készség fejlesztése szituációs gyakorlatok bemutatkozás	második félév

8.	Matematika	írásbeli	Elmélet, és annak a gyakorlatban való alkalmazása, matematikai eszköztudás	első félév vége
	Magyar irodalom, nyelvtan	szóbeli bemutatás írásbeli	szövegértés, memoriter, tételek helyesírás,	második félév

11. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének helyi szabályai

Iskolánk a fenntartó által meghatározott kötelező beiskolázási körzetéből minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse. A beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót, TAJ számot;
- a szülő és a gyermek lakcímkártyáját;
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A 2-8. évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót, TAJ számot;
- a szülő és a gyermek lakcímkártyáját;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

Az iskola beiskolázási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

Ha a körzeten kívüli iskolánkba jelentkező tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. Különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében meghatározó a tanuló fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi feltételek megléte, a fejlesztés lehetőségeinek biztosítása.

A 2-8. évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, félévkor osztályozóvizsgát köteles tenni. A vizsga letételéhez a tanuló felzárkóztató segítséget

kaphat, illetve *tűrelmi időszakot* biztosítunk. A vizsga jellegéről, módjáról, időpontjáról az intézményvezetése a szülőt írásban értesít.

Az iskolába beadott felvételi kérelmeket ***a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben*** meghatározott sorrendben teljesíti. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a Házirend tartalmazza. A beiskolázási körzeten kívül lakó tanulók jelentkezésekor a XIII. kerületben élő tanulók a felvételnél elsőbbséget élveznek. Különleges helyzetű az a tanuló, akinek a testvére már az intézménybe jár. Az optimális létszámhatáron belül betölthető helyekre kerületen kívüli tanulókat is felvesszünk.

A felvételtől, átvételtől, a tanulói jogviszony létesítéséről az iskola igazgatója dönt, melyről írásban tájékoztatja a tanuló szüleit, illetve az előző iskola igazgatóját. Az elutasításról szóló értesítésben az iskola igazgatója felhívja a kiskorú tanuló szülőjének figyelmét arra, hogy a döntés ellen jogorvoslattal élhet.

Helyi tanterv

**1. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak,
kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai,
az előírt tananyag és követelmények**

1.1 Az intézmény által alkalmazott tantervek

Iskolánk Helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervre épül. A kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a Kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Az iskola egyes évfolyamain az alábbi tantervek szerint folyik az oktatás:

- Kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló **51/2012. (XII. 21.) EMMI** rendelet és mellékletei, valamint annak módosításai alapján készült Helyi tanterv.

Emellett saját tantervet alkalmazunk az alábbi tantárgyakban az egyes évfolyamokon:

- Osztályfőnöki nevelőmunka 5-8. évfolyam
- Informatika 1-5. évfolyam
- Angol 1-3. évfolyam

1.2 Óraterv 2012.

Kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló **51/2012. (XII. 21.) EMMI** rendelet mellékletei alapján készült Helyi tantervet az 1. és 5. évfolyamon a 2013/2014. tanévtől kezdve felmenő rendszerben valósítjuk meg.

1.2.1 Az 1-4. évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámai – HK - 2012

Tantárgyak	1.				2.				3.				4.			
	kötelező óra- számok	a	b	c	kötelező óra- számok	a	b	c	kötelező óra-számok	a	b	c	kötelező óra- számok	a	b	c
Magyar nyelv és irodalom	7	8	7	7	7	8	7	7	6	7	6	6	6	6,5	6,5	6
Angol			2				2				3		2		3	2
Német/Olasz														2		
Matematika	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	4,5	4,5	5
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	2	2
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Informatika				1				1				1		1		1
Szabadon tervezhető	2				2				3				3			
Összesen:	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	27	27	27	27

1.2.2 Az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszere és óraszámai – HK – 2012.

Tantárgyak	5.				6.				7.				8.			
	kötelező óraszámok	a	b	c	kötelező óraszámok	a	b	c	kötelező óraszámok	a	b	c	kötelező óraszámok	a	b	c
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4
Angol	3		5	3	3		5	3	3		4	3	3		5	3
Német/Olasz		4				4				4				4		
Matematika	4	4	4	4	3	4	4	5	3	4	4	4	3	4	4	4
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	2	2	2	2	2	2								
Természettudományi gyakorlatok				1		1		1				1				1
Fizika									2	1,5	1,5	1,5	1	1,5	1,5	1,5
Kémia									1	1,5	1,5	1,5	2	1,5	1,5	1,5
Biológia									2	1,5	1,5	1,5	1	1,5	1,5	2
Földrajz									1	1,5	1,5	1,5	2	1,5	1,5	2
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	1	1	1												
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Informatika		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	2				3				3				3			
Összesen:	28	28	28	28	28	28	28	28	31	31	31	31	31	31	31	31

2. Tantárgyi rendszerünk, a választott kerettanterv feletti óraszám

2.1 Tantárgyi rendszerünk

Iskolánkban a szülők választása alapján három osztályt indítunk.

- **Az a osztályokban az idegen-nyelvi készségek fejlesztése az elsődleges cél.** A Kerettantervi tananyag elsajátítása mellett 13-17 óra között a Boys and Girls Club's of Hungary programját valósítjuk meg a tanító és egy angol anyanyelvű tanár közreműködésével. Ezekben az osztályokban a tanulók 4. évfolyamtól német vagy olasz nyelvet tanulják.

Az Amerikai Napközi Kft. és az iskola Együttműködési megállapodást köt a két-nyelvű képzés ellátására. A szülők tagdíjat fizetnek a többlétszolgáltatás igénybe vételéért a programot szervező kft. számára.

Az 1-8. évfolyamon, a szabadon tervezhető órák számát azzal a céllal növeltük meg, hogy a készségfejlesztésre, az ismeretek bővítésére, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

- **A kétnyelvű osztályokban** a szabadon tervezhető órák számát az alábbi tantárgyakban emeltük meg:

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	0,5			1	
Matematika	1	1	1	0,5	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Informatika				1	1			1
Német/olasz						1	1	1
Természettudományos gyakorlat						1		

Az Informatika tantárgy 4. osztálytól történő bevezetése a tanulási folyamatban az ismeret-szerző- és feldolgozó, az alkotó tevékenységet, a digitális írásbeliség fejlesztését segíti.

Ezekben az osztályokban az idegen nyelvi órákon német, ill. olasz nyelvet tanulnak.

- **A b osztályokban emelt óraszámú angoloktatást szervezünk** a 4. évfolyamtól. Az 1-3. évfolyamra saját tantervet készítünk. A szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg:

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom				0,5			1	
Matematika				0,5		1	1	1

Angol	2	2	3	1	2	2	1	2
Környezetismeret				1				

- **A c osztályokban a természettudományos gondolkodás** fejlesztése kerül előtérbe. Az 5. évfolyamtól bevezetjük a Kerettantervekben szereplő – *Természettudományi gyakorlat* tantárgyat. Az Informatika tantárgy 1. osztálytól történő bevezetése a tanulási folyamatban az ismeretszerző- és feldolgozó, az alkotó tevékenységet, a digitális írásbeliség fejlesztését segíti. Az 1-5. évfolyamra saját tantervet készítünk.

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom							1	
Matematika	1	1	1	1	1	2	1	1
Természettudományi gyakorlat					1	1	1	1
Biológia								0,5
Földrajz								0,5
Informatika	1	1	1	1	1			

Ezekben az osztályokban az idegen nyelvi órákon német, ill. angol nyelvet tanulnak.

Iskolánk az ötödik évfolyamon választható *Dráma és tánc*, illetve *Hon- és népismeret* tantárgyak közül a *Hon- és népismeret* tantárgyat tanítja.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatása:

- **alsó tagozat:** a tematikai egységeket bontás nélkül oktatjuk, a nyelvtani, helyesírási és az irodalmi ismereteket **külön értékeljük**.
- **felső tagozat:** a nyelvtan, helyesírási- és az irodalmi ismereteket **külön tantárgyként tanítjuk és értékeljük**.

Iskolánk a kiadott kerettantervben szereplő választható tantervek közül az alábbi tanterveket alkalmazza.

Évfolyam	Tantárgy	Választott Kerettanterv
1-4. évfolyam	Ének-zene	A változat
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	A változat
	Fizika	A változat
	Kémia	B változat
	Biológia	A változat
	Technika, Életvitel és gyakorlat	A változat
	Ének-zene	A változat

Helyi tantervünkben az egyes tantárgyak két évfolyamra meghatározott tananyagát és követelményeit évfolyamonként bontottuk, az egyes tematikai egységekhez tartozó órakeretet felosztottuk.

2.2 A TÁMOP 3.1.4 Angyalföldi Komp projekt fenntarthatósága

A TÁMOP 3.1.4 pályázat keretében kidolgozott önálló intézményi innovációkat - differenciálás helyi gyakorlata, valamint a digitális tananyagfejlesztést a mindennapi nevelő-oktató munkában alkalmazzuk, továbbfejlesztjük, adatbázisban rögzítjük.

Az iskolánkban megvalósuló nevelő-, oktatómunka folyamatos fejlesztése, módszertani megújítása mindennapi feladatunk. A tanulásszervezés optimális megoldásához a **pedagógusokat célirányosan képezzük tovább**, melyet az iskola továbbképzési és beiskolázási terve tartalmaz.

3. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a pedagógiai program teljesülésének alapvető tárgyi feltételeit, az alkalmazott tankönyvek, segédletek, egyéb taneszközök alkalmazását a mindenkor hatályos jogszabályok határozzák meg.

Az egyes évfolyamokon a tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek, illetve a szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről minden tanév előtt, a májusi szülői értekezleten a szülőket tájékoztatjuk, intézményünk honlapján közzé tesszük. A nyomtatott taneszközökön kívül a *Testnevelés*, *Vizuális kultúra*, a *Technika*, *Életvitel és gyakorlat* tantárgynál egyéb eszközökre is szüksége van a tanulóknak (tornafelszerelés, rajzfelszerelés, technika stb.). A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek és a szaktanárok a következő **szempontokat** veszik figyelembe:

- Iskolánkban a nevelő-oktató munkában csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, feladatgyűjtemény stb.) használunk a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak és megfelelnek az iskola helyi tantervének.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk. Egy-egy tantárgy tanításához felmenő rendszerben ugyanazt a tankönyvcsaládot használjuk. A választáskor figyelembe vesszük, hogy
  - a tankönyv nyelvezete feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak,
  - előnyben részesítjük a több éven át használható taneszközöket, tankönyvek esetében a tartós könyveket,
  - a feladatlapok, feladatgyűjtemények szervesen kapcsolódjanak a tankönyvek elméleti anyagához.
- Új taneszközt csak indokolt és szükséges esetben vezetünk be. Általános szempont a tankönyvek kiválasztásánál a tanulhatóság, a taníthatóság.
- A nyelvoktatásban előnyben részesítjük azt a tankönyvcsaládot, amelynél rendelkezésre áll az egységes nyelvkönyv, munkafüzet, hang és képanyag.
- A taneszközök választásában fontos szempont, hogy
  - a tanulóink kezébe adott eszközök normál használat mellett viszonylag tartósak legyenek,
  - a szemléltetés eszközeinek megválasztásánál speciális szempontként jelentkezik a jól láthatóság, használhatóság. Figyelembe kell venni a szaktantermek méretét is.
  - A számítástechnikai és technikai eszközök, illetve programok vásárlásánál a korszerűség, az elévülés várható (lehetőleg minél távolabbi) ideje, a továbbfej-

leszthetőség, az oktatásban való felhasználás várható gyakorisága játszhat szerepet.

- A testnevelésben, technikában használt eszközöknél kiemelten fontos a tartósság, az ún. „nyúzhatóság” az eszközök fokozott igénybevételére tekintettel.
- Az ének-zene speciális eszközei között kiemelt szereppel bír a CD-lejátszó és a magnó, melyeknél kiemelten fontos a jó hangminőség. A vásárolt hangszereknek is jó minőségűeknek kell lenniük.
- A vizuáliskultúra szintén jó minőségű eszközöket igényel.

Az iskola pénzügyi lehetőségeihez mérten – lehetőség szerint saját költségvetési források, illetve egyéb támogatásokat felhasználva – arra törekszik, hogy a könyvtár számára több nyomtatott taneszközt szerezzen be, amelyet a könyvtári kölcsönzéssel azonos szabályok szerint használhatnak a tanulók. Kiemelt taneszközök: térképek, atlaszok, matematika feladatgyűjtemények, nyelvkönyvek. Ezeket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók térítésmentesen használhatják.

A szorgalmi időszak közben más iskolából érkezett tanulók, ha előző iskolájukban más tankönyvet használtak, vagy könyvtári kölcsönzéssel, vagy a tankönyvek megvásárlásával tudnak iskolánk munkájába bekapcsolódni.

4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Kiemelt feladatunk az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Feladataink:

- az iskolába lépő gyermekekben megőrizzük és továbbfejlesztjük a megismerés, a megértés, és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- fokozatosan átvezetjük az óvodai játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- esélyteremtő nevelő-oktatómunka, a sikeres iskolai pályafutás biztonságos megalapozása, az egységes műveltségbeli alapok megszerzése személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel;
- az egyéni tanulás alapvető módszereinek és szokásainak megismertetése, megalapozása;
- a fegyelem, a figyelem a kötelességérzet kialakítása.

4.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat 3-4. évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanulási folyamatok. Fokozottan előtérbe kerülnek a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

Feladataink:

- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismeretek közvetítése, alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése;
- a tanulók fejlettségére és fejlesztési szükségleteire ügyelve, a teljesítményelvárások és a tanulói terhelés fokozatos növelése differenciált fejlesztéssel;
- a tanuló fogékonnyá tétele saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a nagyobb közösségek értékei iránt.

4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat 5-6. évfolyamán folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulmányi eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Feladataink:

- nevelő-oktatómunkában továbbfolytatjuk az előző évek munkáját, a képességek, a készségek, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák és képesség-együttesek fejlesztését;
- a szakrendszerű oktatásban hangsúlyt kap a tudástartalmak megalapozásának folytatása;

- az ismeretszerzés folyamatában a képi fejlesztés kerül előtérbe, amely a tapasztalatszerzésre, a felfedezésre épül.

4.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat 7-8. évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás képességeinek megalapozása. Ebben a szakaszban hangsúlyos feladat a sikeres pályaválasztásra történő felkészítés.

Feladataink:

- a tanulási stratégiák megválasztásában kiemelt feladatot kap az életkori jellemzők figyelembe vételével az ismeretek tapasztalati megalapozása mellett az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás képességeinek fejlesztése;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- a tanulók érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően a továbbtanulásra történő felkészítés;
- az önművelésre, az önálló gondolkodásra, a tanulási tevékenység tudatos alkalmazására nevelés;
- az együttműködésre építő kooperatív tanulási technikák és tanulásszervezési módok fejlesztése, bővítése;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével az együttműködés képességeinek alakítása a társas kapcsolatokban.

5. A mindennapos testnevelés megvalósítása

Iskolánk minden osztályban heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg a mindennapos testmozgást.

A rendszeres testmozgás további lehetőségei iskolánkban:

1-4. évfolyamon

- *játékos, az egészséget és a mozgáskoordinációt fejlesztő testmozgást* szervezünk naponta:
  - a tanítási órák részeként a tanuló kifáradásának megelőzése érdekében,
  - a tanítási órák közötti és az udvari szünetben,
  - az alsó tagozaton és a napköziben a szabadidős tevékenység részeként az udvaron vagy a tornateremben a tömegsport foglalkozások keretében.

5-8. évfolyamon

- a napközi otthonban és a tanulószobán szabadidős tevékenység részeként *játékos, az egészséget fejlesztő mozgásos tevékenységet* szervezünk az udvaron vagy a tornateremben,
- tömegsport foglalkozások tevékenységébe a tanulók akár egy-egy alkalomra is bekapcsolódhatnak.

Iskolánkban a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a **mindennapos testnevelés heti 2 órája alól felmentés adható** az alábbiak szerint:

Az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- **iskolai sportkörben** való sportolással,
- **versenyszerűen sporttevékenységet** folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,
- **egyesületben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató** tanuló kérelme alapján - amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik - a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolással váltható ki.

A felmentés **a sportszervezet/egyesület által az adott tanévre kiállított igazolással**, a szülő által aláírt sportszervezeti igazolással és kérelemmel együtt adható.

6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban a szülők gyermekeik számára az *Etika vagy Hit- és erkölcsstan* tantárgy tanulását választhatják. A kiskorú tanuló szülei minden év május 20-áig kötelesek nyilatkozni, hogy gyermekük a történelmi egyházak által szervezett hit- és erkölcsstan órán, vagy az iskolában kötelező erkölcsstan órán kíván-e részt venni.

Az intézményben tartott hit- és vallásoktatást az egyházi jogi személy által kijelölt hitoktató végzi.

Az iskola a tanórai foglalkozások mellett tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozást szervez, amely a tanulók egyéni fejlődését szolgálják. Az egyéb foglalkozások időkereteit a foglalkozásokat tartó pedagógusokat a tanév tantárgyfelosztásában határozzuk meg.

Az intézményben **az alábbi egyéb foglalkozási formák működnek:**

- napközi otthon,
- tanulószoba,
- szakkörök,
- tömegsport foglalkozások,
- énekkar,
- tanulmányi és sportversenyek, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokságok, iskolák közötti verseny,
- differenciált egyéni foglalkozás: tehetséggondozás, korrepetálás,
- diákklub,
- könyvtári foglalkozás
- sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs és rehabilitációs foglalkozásai
- Egyéb rendezvények tartása
  - közművelődési intézmények látogatása,
  - színház-, múzeum-, kiállítás látogatás,
  - kirándulás, túra, táborozás.

6.3 Az egyéb foglalkozások választására vonatkozó szabályok

A foglalkozások megszervezésénél a tanulói, a szülői, a nevelői igényeket a lehetőségek szerint vesszük figyelembe. A foglalkozásra történő tanulói jelentkezés önkéntes, kivéve a sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs és rehabilitációs foglalkozásai. A jelentkezés a tanév elején történik, és egy tanévre szól.

7. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése, az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az iskolai számonkérés rendje

7.1 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az iskola a nevelő-oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

A tanuló tanulmányi munkája ellenőrzésének, értékelésének szempontjai:

- a tanuló iskolai munkája;
- a helyi tantervben előírt követelmények teljesítésének szintje, az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítménye.

A tanulmányi munka **ellenőrzését, értékelését és minősítését az alábbi követelmények szerint végezzük:**

- törekszünk arra, hogy az objektív **ellenőrzés, értékelés** tájékoztassa a tanulót, a szülőt és a pedagógust a munka eredményéről,
- az ellenőrzés, értékelés során a lényeges tudásbeli elemeket és szinteket viszonyítjuk a kerettantervben és a helyi tantervekben meghatározott továbbhaladás feltételeihez,
- a képességfejlesztés érdekében a tanuló önmagához viszonyított előrehaladását, visszaesését figyelemmel kísérjük,
- kiemelten kezeljük a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztését,
- az ismeretek alkalmazását a mindennapokban való eligazodáshoz kapcsoljuk.

7.2 A tanuló tanulmányi munkája ellenőrzésének módja

- A tanuló tanulmányi teljesítményének és előmenetelének ellenőrzését és értékelését a kerettantervben és a helyi tantervekben előírt követelmények alapján végezzük.
- Az előírt követelmények teljesítését az egyes tantárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók **szóbeli felelete, írásbeli munkája és gyakorlati** tevékenysége alapján ellenőrizzük és értékeljük.

7.3 A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének formái

- *szóbeli és írásbeli feleletek:* tények, leírások, fogalmak, szabályok, törvények, összefüggések, kísérletek, önálló kiselőadások;
- *írásbeli beszámolók:* teszt, feladatlap, évközi dolgozat, évközi mérések;
  - a tematikus egységek végén (*témazáró*), a fejlesztési szakasz végén összegző, lezáró mérések;
- *gyakorlati tevékenységbe* épített számonkérés, kísérletek, mérések, készségek, munkafolyamatok egyes műveleteiben elért gyakorlatlottság mérése,
- *az új tanulásszervezési eljárások során készült produktumok, illetve azok alapján készült beszámolók:* projektnapló, témanapló, plakát, prezentáció.

7.4 A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon

Az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévében tanév közben a tanuló tanulmányi munkáját minden tantárgyból *szövegesen* értékeljük. A **szöveges értékelés - minősítés fokozatai** iskolánkban (a tanuló teljesítményétől függően):

- kiválóan teljesített (K),
- jól teljesített (J),
- megfelelően teljesített (M),
- felzárkóztatásra szorul (F).

Az 1. évfolyamon félévkor és év végén, valamint 2. évfolyamon félévkor a tanuló munkáját az egyes tantárgyakhoz készült *szöveges értékelőlap*on értékeljük.

A tantárgyi teljesítmények teljesítését tükröző értékelő lapokon egy-két mondatos nevelői észrevételt is teszünk a tanuló személyiségfejlődésével kapcsolatosan. A megjegyzéseknek fejlesztő, biztató hangvételű nevelői észrevételeknek kell lenniük, melyek tükrözik a tanuló önmagához mért fejlődését, társas kapcsolatait.

A 2. évfolyam második félévétől és a 3-8. évfolyamon a tanulók teljesítményét és előmenetelét *tanév közben* minden tantárgyból *érdemjeggyel* minősítjük.

A 2. évfolyam végén, valamint az 3-8. évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét és előmenetelét osztályzattal minősítjük.

A tanuló félévi és az év végi osztályzatát a **3-8. évfolyamon** az adott félév során szerzett érdemjegyek és az év közbeni tanulmányi munka alapján kell meghatározni. A tanév végi érdemjegyek meghatározásakor figyelembe vesszük a tanuló tanév során nyújtott teljesítményét.

A *tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének értékelése és minősítése az egyes évfolyamokon minden tantárgyra kiterjed*. A tanuló munkáját, előmenetelét folyamatosan értékeljük. Ennek érdekében

- minden tanulónak *egy-egy témakörön belül* legalább két érdemjegyet kell szereznie,
- a tanuló munkáját *havonta* legalább *egy érdemjeggyel, szöveges minősítéssel* kell értékelni.

Az **Etika/Hit- és erkölcstan tantárgy lényegi funkciója az értékközpontú magatartás és viselkedés fejlesztése, az erkölcsi értékek alakítása, ezért a tantárgy értékelésének módja** eltér a hagyományos tantárgyi értékeléstől. Az értékelés, minősítés legfontosabb része a cselekvő tanulói részvétel. Osztályzattal értékeljük a tanuló egyéni és közös feladatokban való részvételét, egy-egy konkrét tevékenységét, valamint tanulói portfólió készítését. Az értékelést nem befolyásolhatja a személyes vélekedés minősítése.

A **Hit- és erkölcstan tantárgy értékelése** is osztályzattal történik. A tanulók értékelését a hitoktatók végzik. Rendszeresen konzultálnak (megbeszélések, szakmai egyeztetések, kölcsö-

nös óralátogatások, értékelési szempontok) az erkölcs tantanító pedagógussal.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

7.5 Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az iskolai számonkérés rendje

Az szóbeli és írásbeli számonkérés kiterjedhet a régebben tanult tananyagokhoz kapcsolódó követelményekre is. Emellett azonban figyelembe vesszük, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.

A **nevelők a tanulók munkáját** magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, környezetismeret, természetismeret, biológia, földrajz, történelem, fizika, kémia tantárgyak ellenőrzésénél **egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik:**

- a szóbeli kifejezőkészség fejlesztése érdekében a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában többször ellenőrzik,
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

Ének-zene, vizuális kultúra, informatika, technika és életvitel tantárgyakból a követelmények teljesítésének ellenőrzését gyakorlati tevékenységhez is kapcsoljuk. A testnevelés követelményeinek elsajátítását kizárólag gyakorlati tevékenységek révén ellenőrizzük. A szakértői véleményekkel rendelkező tanulók értékelésénél figyelembe vesszük a rájuk vonatkozó irányelveket.

A **tanuló tanulmányi munkájának és teljesítményének egységes értékelése** érdekében a tanulók **írásbeli** munkáinak, dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek **értékelésekor az elért teljesítmény** (pontszám) **érdemjegyekre történő átváltását** az adott tantárgyat tanító nevelők a következő arányok alapján végzik:

Szöveges minősítés	Érdemjegy	Teljesítmény
kiválóan teljesített	jeles	100-90 %
jól teljesített	jó	89-80 %
megfelelően teljesített	közepes	79-60 %
	elégséges	59-41 %
felzárkóztatásra szorul	elégtelen	40-0 %

7.6 A helyi tanterv követelményeinek teljesítését vizsgáló iskolai mérések

Az iskolai szintű **belső – követő – tantárgyi mérések** rendszere az alábbiak szerint történik:

Tartalom	Évfolyam	Időpont	Funkciójuk
Írás, helyesírás, nyelvtani ismeret	2-8.	I. év eleje, félév vége év vége	diagnosztikus szummatív
	1-8.	év eleje, év vége	diagnosztikus szummatív
Néma olvasás	2-6.	év eleje, év vége	diagnosztikus szummatív
Szövegértés	3-4. 5., 7.	félév vége, év vége	fejlesztő szummatív
Matematikai alapkészségek, eszköz-tudás	2-8. 2-8.	év eleje év vége	diagnosztikus szummatív
Angol	3. és 6.	év vége	diagnosztikus
Informatika	6. és 7. 8.	év vége	diagnosztikus szummatív
Természettudományok	3-4. 5-6. 7-8.	félév vége év vége	diagnosztikus szummatív
Testi képességek alakulása	1-8.	év eleje év vége	formatív (fejlesztő)

A munkaközösségek éves programtervükben tervezik meg a további tantárgyi mérések évfolyam vagy tagozat szintű célját és funkcióját, időpontját.

A **diagnosztikus fejlődési vizsgálat** (DIFER) az érintett 1. osztályos tanulónál december 1-ig történik meg. A vizsgálatot az osztálytanítók a fejlesztőpedagógusokkal együttműködve végzik, a fejlesztés eredményét nyomon követik.

A 4. évfolyamon, a tanév végén a tanulók teljesítményét a magyar irodalom, magyar nyelv, matematika és környezetismeret tantárgyakból átfogó méréssel vizsgáljuk. A mérés felöleli a tantárgyak teljes anyagának és fő követelményeinek teljesítését, ez adja meg az 5-6. évfolyamon a kiemelt fejlesztési területek feladatait.

7.7 Az iskola magasabb évfolyamára lépésének feltételei

A tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület az osztályozó értekezleten tekinti át, és a megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Az iskola magasabb évfolyamára lépésének feltétele az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítése az adott évfolyamon minden tantárgyból. A követelmények teljesítését a tanuló év közbeni tanulmányi munkája, illetve félévi, év végi érdemjegyei alapján minősítjük.

A **2-8. évfolyamon** a továbblépés feltétele minden tantárgyból legalább az „**elégséges**” év végi osztályzat megszerzése.

Ha a tanuló a **2-8. évfolyamon** három vagy több tantárgyból szerez „**elégtelen**” minősítést a tanév végén, **évfolyamot köteles ismételni.**

Ha a tanuló a **2-8. évfolyamon** egy vagy két tantárgyból szerez „**elégtelen**” minősítést a tanév végén, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban **javítóvizsgát tehet. A magasabb évfolyamra történő lépés feltétele a sikeres javítóvizsga letétele.**

A tanuló **osztályozóvizsgát tehet ha:**

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- 250 tanítási óránál többet mulasztott, illetve hiányzásai egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 %-át meghaladja és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet;
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb vagy hosszabb idő alatt teljesítse.

A magasabb évfolyamra lépés feltétele a sikeres osztályozó vizsga letétele.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetéssel az iskolában eltiltották az adott tanév folytatásától.

Az **1. évfolyamon** az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az évfolyam megismétlését akkor is, ha a tanuló sikeresen teljesítette a az előírt követelményeket. Ebben az esetben a megismételt évfolyamról a tanuló nem kap bizonyítványt.

Az **1. évfolyamon** az a tanuló, aki valamely tantárgyból **felzárkóztatásra szorul minősítést** kapott, köteles részt venni az intézmény által a tanuló számára meghatározott felzárkóztatási programban részt venni

Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

A tantárgyi követelményeket a tanulókkal és a szülőkkel megismertetjük:

- A nevelők minden tanévben a tanulóknak az első tanítási órán bemutatják az adott tantárgyak eredményes tanulásához szükséges felszereléseket, elmondják a tankönyv, a munkafüzet/füzet használatát és vezetésükhöz kapcsolódó követelményeket.
- Ismertetik a továbbhaladáshoz szükséges minimális és optimális feltételeket.
- Az osztályfőnök az első szülői értekezleten elmondják a belépő tantárgyakban esetében is alkalmazható általános tanulási módszereket.
- A szülői segítségadás otthoni lehetséges módjáról fogadóórán kaphatnak az egyéni fejlesztést segítő részletes tájékoztatást a szülők a szaktanároktól.

8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek

8.1 A tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek

- a tanuló magatartása, viselkedése, fegyelmezettsége,
- a tanuló munkához való viszonya, szorgalma,
- az iskolai és az osztályközösségben végzett munkája,
- a személyiségfejlődés, a tanuló jellemvonásainak, értékválasztásának alakulása.

A **1-4. évfolyamon** a magatartást és a szorgalmat havonta, **5-8. évfolyamon** kéthavonta az osztályfőnök érdemjegyekkel értékeli, és a tájékoztató füzet útján a szülők tudomására hozza.

A magatartás és a szorgalom félévi és év végi **osztályzatát az osztályfőnök** az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többsége dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot a tájékoztató füzetbe és a bizonyítványba bejegyezi.

A magatartás és szorgalom értékelésekor és minősítésekor figyelembe vesszük a tanuló önmagához viszonyított fejlődését. Törekszünk a pozitív viszonyulások megerősítésére.

A magatartás és szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a értékelési kategóriák közül legalább háromnak az együttes megléte/megsértése szükséges.

8.2 A tanuló magatartásának értékelése és minősítése

A tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél az **1-8. évfolyamon** a

- **példás** (5),
- **jó** (4),
- **változó** (3),
- **rossz** (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:

Példás az a tanuló:

- akinek magatartása cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból
- aki kerüli a durvaságot, szeretettel közelít társai felé
- aki tiszteli és elismeri mások értékét
- aki életkorának szintjén képes tudatosan értékelni a család, a szülőföld, a nemzetisége iránti elkötelezettségét
- aki nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket
- aki jóindulattal segíti társait, aki tudásával a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- aki képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezte érdekében

- aki szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében, aki öregbíti iskolája hírnevét
- aki ügyel környezete rendjére, tisztaságára
- aki szándékosan soha nem okoz kárt
- aki betartja az illemszabályokat és az iskola házirendjét.

Jó az a tanuló:

- akinek cselekedeteit a jóra vágyó hajlam irányítja, de időnként a körülmények hatására ettől eltér
- igyekszik elkerülni a durvaságot, ám a játék, a munka hevében ez nem mindig sikerül
- szereti társait, elismeri mások sikereit, eredményeit, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- tiszteli a felnőtteket, társait
- trágár, durva kifejezéseket nem használ
- feladatait becsülettel elvégzi, de közösségéért vállalt munkára önként ritkán vállalkozik
- ügyel környezete rendjére, megjelenése, ruházkodása nem kihívó
- ismeri és betartja az iskola házirendjét, életkorának megfelelő illemszabályokat.

Változó magatartású az a tanuló, aki

- cselekedetei következményeit nem képes felmérni, így gyakran vét a házirend ellen, bár kellő motiváltsággal képes a viselkedés normáinak betartására
- játékban, közösségi munkájában gyakran durva
- társaival nem mindig van jó viszonyban, mert csínytevéseivel bosszantja őket, közeli barátaival viszont megértő, segítőkész
- órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, ha nem is kellő figyelemmel
- környezete rendjéért semmit nem tesz
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá.

Rossz a magatartása annak a tanulónak

- aki nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet és az illedelmes viselkedési szabályokat
- aki szereti, ha társai félnek tőle
- aki visszaél fizikai fölényével, különösen, ha nála gyengébbel kerül szembe
- aki gyakran bosszantja társait, tanárait
- aki a tanórai munkát szándékosan zavarja, akadályozza
- aki nem becsüli közössége értékeit
- aki szándékosan rongálja környezetét.

A tanuló magatartásának értékelési kategóriái:

Értékelési kategóriák	Magatartás			
	5 (példás)	4 (jó)	3 (változó)	2 (rossz)
A házirend előírásaihoz	betartja	többségében betartja	megszegi, figyelmeztetései vannak	sorozatban megsérti, intőí vannak
A viselkedése tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon	példamutató	többsnyire fegyelmezett	gyakran fegyelmezetlen	fegyelmezetlen
A közösségi munkához	szívesen dolgozik, kezdeményez	dolgozik, nem kezdeményez	felszólításra dolgozik	nem vesz részt a munkában
A felnőttekhez, társaihoz	tisztelettudó, segítőkész, udvarias, szükség esetén kritikus	tisztelettudó. segítőkész	hangneme, viselkedése esetenként kifogásolható	durvaságra, gorombaságra hajlamos

8.3 A tanuló szorgalmának értékelése és minősítése

A tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az **1-8. évfolyamon** a

- **példás (5),**
- **jó (4),**
- **változó (3),**
- **hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

Példás szorgalmú az a diák, aki

- képességeihez mértén szorgalmas
- a tanulási órákra rendszeresen, jól felkészül, s azokon aktívan közreműködik
- szívesen olvas szakirodalmat, s így szerzett plusz tudását megosztja társaival
- aktív önműveléssel fejleszti tudását, műveli adottságait
- szívesen, aktívan részt vesz a tanulmányaihoz kapcsolódó tanórán kívüli programokban, akár szervezőként is
- ha alkalma adódik jól felkészülve, versenyeken öregbíti iskolája hírnevét
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, tanulásban, munkában)

Jó a szorgalma annak a diáknak, aki

- a képességeihez mértén általában szorgalmas
- a tanórákon rendszeresen felkészül, s azokon aktívan részt vesz
- felszerelése általában hiánytalan
- a házi feladatot rendszeresen elvégzi, esetleges mulasztás esetén pótolja
- szívesen olvas szakirodalmat, s érdeklődési körén belül aktív önművelődéssel fejlesztí tudását
- a tanulmányaihoz kapcsolódó tanórán kívüli programokban szívesen részt vesz.

Változó a szorgalma annak, aki

- nem teljesíti kötelességeit mindig képességei szerint
- munkájában, feladatvégzésében felületes
- felszerelése gyakran hiányos
- nem törekszik önművelésre
- tanulmányaihoz kapcsolódó tanórán kívüli programokban nem vesz részt.

Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki

- nagyon keveset tesz tanulmányi fejlődésének érdekében
- a feladatokat nem, vagy csak felületesen végzi el
- felszerelése gyakran hiányos
- a házi feladatot rendszeresen nem készíti el, nem törődik önművelésével.

A tanuló szorgalmának értékelési kategóriái:

	Szorgalom			
Értékelési kategóriák	5	4	3	2
Viszonyulások	(példás)	(jó)	(változó)	(hanyag)
Tanulmányi teljesítménye	képességeinek megfelelő, egyenletes	képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes	elmarad képességeitől, ingadozik	képességeihez mértén kevés, félévi vagy évi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen
A tanulmányi feladat végzéséhez	minden tárgyból rendszeresen elvégzi	rendszeresen elvégzi	nem mindig végzi el	folyamatosan nem végzi el

A tanórai munkához	aktív	többnyire aktív	passzív, felszólításra dolgozik	passzív, a nevelői segítséget nem fogadja el
Az önfejlesztését elősegítő többletfeladatokhoz	vállal	felszólításra vállal	többszöri felszólításra vállal	nem érdekli
Munkájának külső megjelenése, felszerelése	igényes, hiánytalan	rendezett, esetenként hiányos	többnyire rendezett, gyakran hiányos	rendetlen, hiányos

8.4 A tanuló jutalmazása

Az iskola jutalomban részesíti azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- osztálya, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális, stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

Jutalmazási formáink:

- Az iskolában tanév közben a következő **dicséret**ek adhatók:
  - szaktanári,
  - osztályfőnöki,
  - igazgatói,
  - nevelőtestületi.

A fenti jutalmazási formák kiegészülnek a tanév végén az „**Arany igazgatói dicséret**”-tel. Ennek elérési feltétele száz tantárgyi jeles érdemjegy megszerzése a tanév során.

Az **egész évben** példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulókat a **tanév végén**

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért,
- kiemelkedő közösségi munkáért **dicséretben** részesítjük.

A **dicséretet** a tanuló **bizonyítványába bevezetjük**.

- Az egyes tanévek végén kimagasló eredményt elért tanulók **oklevelet és könyvjutalmat** kapnak a tanévzáró ünnepélyen.

- A **nyolc éven át** kitűnő vagy kimagasló eredményt elért tanulókat az iskola által alapított „**Csata- díj**” **kitüntetésben** részesítjük.
- Az **iskolai szintű versenyek** első három helyezettjének oklevelet adunk.
- Az **iskolán kívüli versenyeken**, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulókat **igazgatói dicséretben** részesítjük.
- A kiemelkedő teljesítményű, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösségeket **csoportos dicséretben és jutalomban** részesítjük.

8.5 A tanuló elmarasztalása iskolánkban

Az iskola **elmarasztalásban részesíti** azt a **tanulót**, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a tanítási órákon, foglalkozásokon viselkedése többször fegyelmezetlen, vagy
- a házirend előírásait sorozatosan megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármilyen módon árt az iskola hírnevének.

Fegyelmező jellegű elmarasztalási formáink:

- *szóbeli*
  - figyelmeztetés: szaktanári, ügyeletes nevelői, osztályfőnöki
- *írásbeli*
  - figyelmeztetés: szaktanári, ügyeletes nevelői, osztályfőnöki
  - osztályfőnöki intés, megrovás
  - igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás
  - tantestületi figyelmeztetés, intés, megrovás.

A fegyelmező jellegű intézkedések alkalmazásakor a *fokozatosság* elvét érvényesítjük, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságára tekintettel el lehet térni. A büntetést írásba foglaljuk és azt a szülő tudomására hozzuk. Ha a tanuló kötelezettségeit vétkesen vagy súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás során, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi büntetések és az eljárás szabályai törvényben rögzítettek. A *fegyelmi eljárást megelőzően a Házirendben foglaltak szerint egyeztető eljárást kezdeményezünk a szülők bevonásával.*

9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A NAT-ban, a kerettantervben, a helyi tantervben meghatározott fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele a differenciálásra épülő pedagógiai folyamat.

9.1 A differenciált tanulásszervezés szempontjai

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- olyan szervezési módokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak kialakítását, fejlesztését;
- a tanítás-tanulás során előtérbe állítjuk a tanulók tevékenységére épülő munkaformákat;
- a nevelési-oktatási folyamatban építünk a tanulók előzetes tudására,
- a tanulók egyéni fejlesztése érdekében a különböző feladatokhoz igazodva választjuk meg a tanulásszervezési formákat;
- a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztési szükségleteihez igazodva választjuk meg a tanulási helyzeteket, a tanulásszervezési módokat, értékelési eljárásokat.

9.2 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei:

Az 1-4. évfolyamon a differenciálás a tanuló egyéni haladási üteme szerint történik. Az egyéni alaptevékenységet osztálykeretben végezzük. A biztos alapkészségek kialakítására fektetjük a hangsúlyt, az olvasás, az írás, a számolás, a beszéd-készség képességeinek és készségeinek megalapozására.

Az egész napos nevelés során megvalósított művészeti nevelést a választott tevékenység alapján, évfolyam szinten szervezzük meg (pl. képzőművészet, báb, furulya, dráma, sport). A harmadik évfolyamtól fokozatosan nő az érdeklődés és a képességek alapján szervezett foglalkozások száma. A tanórán kívüli tevékenységben megjelennek a tantárgyi tehetséggondozáshoz kapcsolódó szakkörök.

Csoportbontásban tanítjuk az alsó tagozaton 3. évfolyamtól az informatikát, 4. évfolyamon az idegen nyelvet. Az 5-8. évfolyamon csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, a technikát, a természettudományi tantárgyat. A csoportbontással célunk az ismeretek elmélyítése, a kommunikációs készségek fejlesztése, a tanulók tudásának megalapozása.

Magyar nyelv és irodalom, valamint matematika tantárgyakban megszervezzük a tanulói képességekre épülő csoportbontásos oktatást a tantárgyfelosztás óraszámainak függvényében.

A tanulók által választható tanórán kívüli foglalkozások minimális és maximális létszámát a meghirdetéssel egy időben állapítjuk meg. A választás tudomásul vételét a szülők aláírásukkal erősítik meg.

10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A nemzeti hagyományaik megismerése mellett arra neveljük tanítványainkat, hogy egyre nyitottabbá váljanak más népek kultúrája iránt, ismerjék meg, hogy a kerületben milyen nemzeti-ségek és kisebbségek élnek.

Budapest XIII. kerületében tíz kisebbségi önkormányzat működik: bolgár, cigány, görög, horvát, lengyel, német, örmény, ruszin, szerb, ukrán.

A településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését a tanórák, valamint tanórán kívüli tevékenységek szolgálják. A tevékenységrendszerünkben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére és tiszteletben tartására.

A tanórák közül elsősorban az osztályfőnöki órák kapnak hangsúlyos szerepet, ezen felül megjelenik a történelem, a hon- és népismeret, az ének-zene, a vizuális kultúra tantárgyakban is. A nemzetiségek kultúráját szolgáló tananyag a következő elemeket tartalmazza:

- kisebbségi identitás meghatározó elemei,
- helytörténeti, településtörténeti vonatkozások,
- jellemző néprajzi, népzenei elemek, hagyományrendszer.

A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tanórán kívüli tevékenységek:

- szakkörök,
- kiállítások rendezése és szervezése,
- szabadidős tevékenységek,
- táborozások,
- színház- és múzeumlátogatás,
- iskolai rendezvények, fellépések, előadások,
- tanulmányi séták, kerületi emlékhelyek felkeresése.

11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotmérésének iskolai célja:

- az általános fizikai teherbíró képességek feltérképezése, az egyes területeken mutatózó hiányosságok feltárása,
- a hiányosságok alapján egyéni és közösségfejlesztő, felzárkóztató programok készítése,
- az általános teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérése és megtartása.

A tanulók fizikai állapotmérésének iskolai feladata:

- kardiovaszkuláris fittség (aerob kapacitás)
- vázizom funkcionális fittsége (izomerő, erő állóképesség, hajlékonyság)
- testösszetétel (testzsír százalék, testtömeg index)

A vizsgálati módszer gyakorlati végrehajtása

- A vizsgálatot életkorra és nemre való tekintet nélkül minden olyan 5-8. évfolyamos egészséges tanuló elvégezheti, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést.
- A könnyített- és a gyógytestnevelésre utaltak legalább három motorikus próbát végezzenek el.
- Ha a tanulót bármilyen oknál fogva az orvos felmenti, akkor részükre az önmagához viszonyított fejlődés értékelését kell előtérbe helyezni.
- A felméréseket a tanévben egy alkalommal, tavasszal (május 31-ig) végezzük el az intézményben.
- A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérése a NETFIT rendszer alkalmazásával történik.
- A tanulók mérési adatainak rögzítése és a NETFIT rendszerben történő továbbítása jogszabály alapján kötelező, azonban ez az adatkezelés anonim, így nem sérti az adatvédelmi alapelveket és rendelkezéseket.

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének minősítése a feladatokban elért eredmények összesített pontszáma alapján történik. A NETFIT® az egészséges fittségi teljesítményértékek mellett (egészségzóna) – tesztől függően – további egy, illetve két zónát (tartományt) tartalmaz („fejlesztés szükséges” és „fokozott fejlesztés szükséges” zóna).

12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

12.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Egészségnevelésünk célja, a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezzenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt célszerű, a lehetőségeket és veszélyeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

Iskolánkban az egészségnevelés az **egészségvédő ismeretek átadására**, az **egészségfejlesztő képességek és készségek** kimunkálására és az **egészségkultúra fejlesztésére** irányul. Egészségnevelő munkánk alapvető feladatának tekintjük a családokkal együttműködve, hogy tanulóinkat *életük egészséges irányítására, szükség esetén magatartásuk megváltoztatására készítsük*. Fontos számunkra, hogy tanulóink elfogadják, **az élet és az egészség** minden ember semmi mással nem pótolható **értéke**, melyet **védeni, megőrizni, fejleszteni** szükséges.

Olyan személyiségtulajdonságokat szeretnénk kialakítani és fejleszteni, mint:

- az önkiszolgálás, az önellátás képessége és készsége,
- az önvédelem, az egészségvédelem képessége és készsége,
- az önismeret, önfegyelem, az önértékelés, önbecsülés és az önfejlesztés képessége és készsége.

Az egészségnevelés céljainak megvalósításában támaszkodunk az osztályfőnökök, a szülők, a védőnő, az iskolaorvos, az iskolapszichológus és a gyermekvédelmi szakemberek együttműködő segítségére, civil szervezetek és a lakókörnyezet közreműködésére.

Az egészségnevelési tevékenységünk kiemelt feladata, hogy tanulóink

- ismerjék meg az *egészséges életmód* legfontosabb szabályait,
- sajátítsanak el egészségmegőrző szokásokat,
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás alapjait,
- tisztában legyenek az *egészséges táplálkozás*, a rendszeres *mozgás* egészséget befolyásoló hatásával, a *személyes higiéné* fontosságával,
- ismerjék a drog, az alkohol, a dohányzás egészségkárosító hatását,
- megfelelő módon értékeljék a családi és kortárskapcsolatok fontosságát,
- iskolai konfliktusaikat és egyéni problémáikat, a stresszhelyzeteket segítséggel képesek legyenek megoldani.

Az iskolai egészségfejlesztés területei

A tanulók testi egészségének védelme

A tanulók testi egészségvédelmének célja: a test, a szervezet megismerése és megismertetése, a mentálhigiéné és az egészséget megőrző mozgásszokások alakítása, fejlesztése.

A testi egészségvédelemre nevelés iskolai feladatai:

- *a személyes higiénére* nevelés: tisztálkodás, testápolás, helyes táplálkozás, kulturált étkezés, higiénés magatartásra való szoktatás
- *a környezet tisztaságára* nevelés: az otthon, az iskola és közvetlen környezete tisztaságának megóvása, a személyes taneszközök tisztasága, rendben tartása
- *az egészségvédő szokásrendszer* kialakítására nevelés: a fertőző betegségek megelőzése és egyszerűbb rendellenességek kifejlődésének megelőzése
- *testedzés, mozgásszokások* alakítása, *mozgáskészség* fejlesztése; erőnlét, állóképesség, ügyesség, gyorsaság, kézügyesség,
- *a balesetek megelőzésére* nevelés: baleseti helyzetek és veszélyforrások felismerése és elkerülésének lehetősége otthon és az iskolában, a szabadidős tevékenység közben, közlekedési szabályok ismerete és betartása.

A tanulók lelki egészségének védelme:

A lelki egészségvédelem iskolai célja: tanítványaink egészséges személyiség-fejlődésének biztosítása.

A lelki egészségvédelem iskolai feladatai:

- *az egészséges életvezetés és életmód kialakítására* nevelés: egészséges napirend, életrend, stressz-elviselés, kezelés és feldolgozás,
- *a családi életre nevelés,*
- az egészségre káros és a függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás),
- *a rész képesség-zavarból és a tanulási nehézségekből adódó* magatartási problémák, hiperaktivitás, agresszió, deviancia, a gátlások kialakulásának megelőzése, szükség szerinti kezelése,
- kedvező légkör működtetése az osztályközösségekben és más iskolai közösségekben is. Az iskolai erőszak megelőzése.

Az egészségnevelés és egészségfejlesztés iskolai céljainak meghatározásakor építünk saját környezetünk adottságaira és a kockázati tényezők ismeretére - iskolaépület, lakókörnyezet, a tanulók szocio-kulturális helyzete -, a közlekedés veszélyforrásaira. Az egészségnevelési programunkban kiemelt helyen szerepel a *hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulókkal való foglalkozás*.

Az egészségnevelés iskolai színterei, módszerei

Iskolánkban az egészségnevelő és egészségfejlesztő tevékenység szoros kölcsönhatásban áll a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés pedagógiai feladataival, az értelmi képességek fejlesztésével, az érzelmi és az erkölcsi neveléssel. Hangsúlyos figyelmet fordítunk az akarati tulajdonságok és az önuralom fejlesztésére, az együttérző és a segítőkész magatartás kialakítására, fejlesztésére és a gyakorlati életre nevelésre.

Az egészségnevelés iskola színterei:

- tanórai egészségnevelő és oktató munka,
- tanórán kívüli egészségnevelő munka.

Egészségnevelés a tanórákon

Iskolánkban **valamennyi tantárgy feladata** a tananyaghoz kapcsolódó egészség-kultúra ismereteinek átadása, azok fejlesztése és állásfoglalások közvetítése. A Kerettanterv tantárgyi programja alapján a *Helyi tantervbe integráljuk* a különböző tantárgyakban meghatározott tananyagot és követelményrendszert. Az intézmény minden pedagógusának feladata tanított *tantárgya tanmenetében megjeleníteni az adott évfolyamon az egészség védelmével, megőrzésével és fejlesztésével kapcsolatos nevelési-oktatási tartalmakat, a tananyagot és a fejlesztési követelményeket.*

Iskolánkban kiemelt szerepet kap a tanulók egészségnevelésében 5-8. évfolyamon az **osztályfőnöki óra**. Az osztályfőnöki órát az egészségre nevelés jelentős színterének tekintjük. *Sajátos nevelési lehetőségeit mind a közösségfejlesztés, mind a személyiségfejlesztés terén kihasználjuk:*

- az osztályközösségben az életkornak megfelelő egészségi, társasági, etikai, szociális szabályok megtanításában,
- az egészségvédelem mindennapos gyakorlatában,
- a tudatos egészségmegőrzéshez szükséges személyiségtulajdonságok kialakításában és fejlesztésében.

Minden *osztályfőnök feladata* a tanulók életkori adottságainak megfelelő egészségvédő, egészségfejlesztő ismeretközlés, a személyes motívumokat és magatartásformát alakító tanácsadás. Az osztályfőnöki órák egészségfejlesztéssel kapcsolatos témaköreit és óraszámát az iskola helyi tanterve tartalmazza.

Tanórán kívüli egészségnevelés lehetőségei iskolánkban

- tanulmányi kirándulások
- **erdei iskola, nyári táborok**
- természetjárás
- jeles napok: Föld napja, Madarak és fák napja, Állatok napja, ásványkiállítás
- egészségnevelési hét: vetélkedők, pályázat, reformételek megismertetése
- tantárgyi vetélkedők, tantárgyi hetek: biológia, természetismeret vetélkedő
- iskolai és kerületi sportversenyek
- az iskola barátságos, esztétikus belső és külső környezetének kialakítása
  - tisztasági verseny
  - szelektív hulladékgyűjtés
  - papírgyűjtés
- Családi szombat

Az egészséges életmódra nevelésünk tevékenységrendszere

Az egész napos nevelés-oktatás során megtervezzük, megszervezzük az *egészséges életmódhoz szükséges tanulói napirendet, életrendet*, a tanulás és az aktív pihenés váltakozását. *Lehetőséget adunk arra, hogy a tanulók megismerjék és következetesen gyakorolják az egészségvédelem általuk is teljesíthető normáit.*

A **mindennapos testnevelés** biztosításával, játékos, mozgásos tevékenységek előtérbe állításával *ösztönözzük tanulóinkat a rendszeres testmozgásra, testedzésre: testnevelési órák, játékos egészségfejlesztő testmozgás 1-4. évfolyamon, sportköri foglalkozások, tömegsport foglalkozások, úszásoktatás.* Tanévenként egy alkalommal mérjük a gyermekek fittségét, fizikai erőnlétét.

Megismertetjük tanulóinkat a *személyes higiénés kultúra alapjaival*, melyet az önellátás során gyakoroltatunk; étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás. Az önkiszolgálás során gyakoroltatjuk és fejlesztjük a *kulturált étkezési szokásokat és magatartásformákat.*

Törekszünk az *egészséges táplálkozási szokások* kialakítására, az egészséges ételek iránti igény felkeltésére. Lehetővé tesszük az egészséges táplálékok választékát az iskolai büfében.

Megismertetjük tanulóinkat a lehetséges baleseti forrásokkal az iskolában és az iskola közvetlen környezetében, valamint az otthonukban. Segítjük diákjainkat a balesetveszélyes helyzetek felismerésében, elkerülésében.

A diákönkormányzat és a szakmai munkaközösségek közreműködésével és irányításával az éves munkatervükben meghatározott módon *akciónapot, témanapot* és különböző *vetélkedőket* szervezünk az egészségvédelem különböző témaköreivel kapcsolatban. A programokat színes tanulói tevékenykedtetésre építjük, az életkori sajátosságokhoz igazítjuk. A tanulók által készített *gyűjteményeket, tablót, rajzokat, plakátokat* rendszeresen kiállítjuk a folyosói faliújságon és a vitrinekben.

A tanuló helyes életvezetésének, szokásrendjének kialakításában együttműködünk a szülői házzal, *támaszkodunk az otthonról hozott pozitív szokásokra.* Az egészséges életmódra nevelésben szükség esetén tanácsot adunk a családoknak. Közreműködésükkel szervezzük meg minden tanévben a *családi napot.*

Mentálhigiénés és egészségnevelési programokat építünk be a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységrendszerünkbe. Az életvezetési ismeretek átadásában támaszkodunk a védőnő segítségére. A függőséghez vezető szokások megelőzése érdekében bekapcsolódunk kerületi és országos, a dohányzást és az alkoholfogyasztást megelőző, drogmegelőzési és az otthoni baleseteket megelőző *programokba.*

Kapcsolatot alakítunk ki különböző szervezetekkel, intézményekkel, igénybe vesszük szűrő, tanácsadó és egészségnevelő tevékenységüket:

- *Iskola- egészségügyi szolgálat:* segítségükkel megszervezzük a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatát, az egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezésébe, lebonyolításába bevonjuk az *iskolaorvost*, a *védőnőt*, az iskolapszichológust.
- *Rendőrség:* bűnmegelőzési, közlekedésbiztonsági programok,
- *ÁNTSZ:* fertőző betegségek megelőzése, iskola-egészségügyi előírások betartatása.

Az egészségneveléssel kapcsolatban a következő **tájékoztatási fórumokat** biztosítjuk a szülők és a lakókörnyezet számára:

- *szülői értekezleten* és fogadóórán egészségnevelési ismeretek és tanácsok adása az adott korosztályra vonatkozóan,
- *Szülői Híradó:* a különböző egészségvédelmi társadalmi szervezetek és mozgalmak felhívásainak közzé tétele, egészségvédelmi programok ismertetése,
- *felvilágosító előadások* szervezése igényfelmérés alapján a szülők és a lakóközösség részére,
- *felhívás iskolai akciókra, rendezvényekre:* plakátok és meghívók

12.2 A környezeti nevelés elvei

A **környezeti nevelés célja** a természetet, az épített és a társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása, mely magában foglalja:

- a környezettudatos magatartásra nevelést,
- a környezetért felelős életvitel kialakítására nevelést,
- a környezet védelmét,
- a természet védelemét,
- a bioszféra, az ember fennmaradását elősegítő nevelői tevékenységet.

Az iskolai nevelő-oktatómunka során:

- *megalapozzuk és bővítjük* a tanulók emberre, a természetre és a környezetre vonatkozó ismereteit
- *felkészítjük a* tanulókat *a környezeti értékek megteremtésére és értéként való kezelésére,*
- a környezet alakításával és védelmével kapcsolatos helyes *tanulói magatartás megalapozása és formálása.*

Nevelőmunkánkban **kiemelt figyelmet fordítunk a természetet, a Földet szerető, féltő és védő gondolkodásmód kialakítására, az embert, a természetet és a környezetet óvó cselekvési kultúra megalapozására.**

A környezeti nevelés feladatai iskolánkban

A környezeti nevelésünk során:

- megalapozzuk és formáljuk a környezetbarát magatartás viselkedési szokásait és normáit,
- megalapozzuk és fejlesztjük a környezeti gondolkodás képességeit,
- bemutatjuk az élővilág sokszínűségét, egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág és a természet szépségeinek megőrzésében,
- kialakítjuk tanulóinkban a szűkebb és a tágabb környezet megismerésének igényét,
- megismertetjük tanulóinkat a közvetlen környezetünk természeti és az ember által alkotott értékeivel, gondjaival,
- példát mutatunk diákjainknak szűkebb környezetünkben a problémák lehetséges megoldási módjaira,
- fejlesztjük a természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszonyulást,
- alakítjuk és formáljuk tanítványaink értékszempléjét és felelősségtudatát önmagukkal és környezetükkel szemben.

Olyan tanulókat szeretnénk nevelni, akik

- saját magukkal és környezetükkel harmóniában élnek,
- szeretik és megbecsülik a természetet,
- ügyelnek saját és iskolai környezetük tisztaságára, épségére és szépségére,
- büszkék lakókörzetük, a terület természeti és épített értékeire,
- a víz és a villany takarékos felhasználására törekсенek az iskolában és az otthonukban,
- képesek társaikkal együttműködni környezetük megóvása és alakítása érdekében.

A környezeti nevelés iskolai programja *igazodik az iskola személyi, tárgyi feltételeihez, az intézmény társadalmi környezetéhez.*

A környezeti nevelés céljainak és feladatainak megvalósításában támaszkodunk a szülők és a lakókörnyezet segítő együttműködésére, az iskola minden munkatársának személyes példamutatására.

Ökoiskolaként hangsúlyos feladatunk a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása. Iskolánkban megteremtjük az egész napos neveléshez és oktatáshoz szükséges egészséges, tiszta környezetet. Alakítjuk és fejlesztjük a tanuló személyére és környezetére vonatkozóan a *tisztaság iránti igényt.*

A környezeti nevelésünk iskolai színterei, módszerei

Iskolánkban *a környezeti nevelés pedagógiai feladatai és tevékenységrendszere szoros kölcsönhatásban áll:*

- az értelmi képességek fejlesztésével,
- az érzelmi és az erkölcsi neveléssel,
- a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés iskolai feladataival,

- az egészségnevelés tevékenységrendszerével,
- a gyakorlati életre neveléssel.

Az iskolai környezeti nevelés tevékenységeinek megszervezése során, a tanítás-tanulás és a cselekedtetés módszereinek megválasztásában figyelembe vesszük a *tanulók életkori sajátosságait*. Építünk tanítványaink *kíváncsiságára, megismerési vágyaira, a versenyszellemre és a gyűjtőszenvédélyre, az öntevékenységre, a nagyobbak kritikus szemléletére*. A környezeti nevelés tanórán és tanórán kívül alkalmazott **módszereinek megválasztásában alapelvnek tekintjük:**

- a játékosságot,
- a tanulói megfigyelésen és tapasztalaton alapuló ismeretszerzést,
- a tanulói cselekedtetést,
- pozitív élmények közvetítésével az érzelmekre ható tevékenységrendszer kialakítását,
- a személyes példaadást,
- a mozgósítást a tanítási órán kívüli programokban való részvételre.

Környezeti nevelésünk iskolai szinterei:

- az *iskolai környezet*: az iskola épületének, berendezésének, tárgyainak környezetkultúrája, esztétikája,
- a *tanórai keretben* végzett környezeti nevelés: a tantárgyakba beépített környezeti nevelés, osztályfőnöki óra
- a *tanórán kívüli* környezeti nevelés.

Az iskolai környezet alakítása

Az iskolai környezet alakítása, tantermek szépségversenye: Oklevelet kapnak azok az osztályok, melyeknek tanterme a „a legzöldebb, legvirágosabb”. A zsűrizés és díjazás a tanulók bevonásával történik. Tanulóinkat *bevonjuk az iskola egész környezetének alakításába*, a tanterem, a folyosó és az udvar *szépítésébe, karbantartásába, virágosításába*, taneszközeinek rendben tartásába.

Az osztályközösségekben kialakított *felelősi rendszer* - tisztasági-, virág-, szekrényfelelős stb. – közreműködésével és segítségével ügyelünk a tisztaság megóvására az iskola különböző helyiségeiben és tereiben, a tantermekben, a folyosón, a mellékhelyiségekben, az ebédlőben, a tornateremben és öltözőben, s az udvaron is.

A tanórai környezeti nevelőmunka

Iskolánkban minden pedagógus és valamennyi tantárgy feladata a tanulók tudatos környezeti nevelése.

Az intézmény *valamennyi nevelőjének feladata* szaktárgya tanmenetében, feladat- és foglalkozási tervében *megjeleníteni a környezeti neveléssel kapcsolatos nevelési-oktatási tartalmakat; a tananyagot és a fejlesztési követelményeket*, az alkalmazott módszereket.

A környezeti nevelés *kiemelt tantárgyi feladatai* intézményünkben:

- *természettudományi tantárgyak:*
  - az élő és élettelen természetre vonatkozó ismeretek átadása, közvetítése,
  - a természettel kapcsolatos tanulói attitűdök megalapozása, fejlesztése,
- *társadalomtudományi és humán tantárgyak:*
  - az ember-környezet kapcsolat története, sajátosságainak, tényeinek bemutatása,
  - a társadalom környezeti problémáinak felismeréséhez és megoldásához szükséges ismeretek, fogalmak közvetítése és készségek fejlesztése,
  - az ember és a természet harmóniájának megjelenítése a humán tárgyakban.
- *technika-életviteli tantárgyak:*
  - a hétköznapi életvitel helyes szokásrendszerének bemutatása a gyakorlatban,
  - az ember, a környezet és a technika kapcsolata, az ember felelőssége az energiagazdálkodásban,
- *művészeti tantárgyak:*
  - a természet és kultúra kapcsolatának bemutatása,
  - a természet és az ember által alkotott környezet érzelmi befogadásához szükséges képességek alakítása,
- *testnevelés:*
  - a környezet és az egészség szoros kapcsolatának bemutatása és megérttetése,
  - a mozgás iránti igény felkeltése, szokásrend formálása.

Módszereink

A *hagyományos* tanulási módszerek alkalmazása mellett törekszünk sokféle, a tanulókat *cselekvésre és gondolkodásra készítő módszerek* alkalmazására tanórán és azon kívül.

Kihasználjuk az iskola és közvetlen környezetének természeti adottságait, lehetőségeit. Törekszünk *egy témakör* – pl. víz, levegő, Föld, energia, táplálkozás, hulladék, fogyasztás - *sokoldalú megközelítésére*, a személyes tapasztalatszerzési lehetőség és kommunikációs helyzet megteremtésére.

Lehetőséget teremtünk az élő és élettelen környezet közvetlen megfigyelésére és vizsgálatára, a megfigyelések életkornak megfelelő szintű elemzésére. A zöld területek és természetszerű élőhelyek megfigyeléséhez és szemléltetéséhez felhasználjuk az iskolaudvar, a margitszigeti vadaspark és az Állatkert adta lehetőségeket, állatkerti és múzeumi órákat tartunk.

Felhívjuk tanítványaink figyelmét a városi élet gondjaira, a közlekedés, a hulladékkezelés, az energiafogyasztás problémáira. Tanulmányi sétákat teszünk szűkebb és tágabb környezetünkbe. Megismertetjük tanulóinkat a Margitsziget, a Duna-part és Angyalföld természeti és épített értékeivel, Budapest nevezetességeivel és a Budai-hegységgel. A séták során alakítjuk a lakóhelyhez való pozitív kötődés érzését. Az Angyalföldi Helytörténeti Múzeumban megismertetjük tanulóinkat a kerület helytörténetével.

Kezdeményezzük a természetvédelemmel, a környezetvédelemmel és az iskolai környezet alakításával kapcsolatban a tanulói véleményformálást. Döntési helyzetek elé állítjuk tanulóinkat játékos és drámapedagógia elemek, szituációs játékok tanórai alkalmazásával. Az állásfoglalások ütköztetésével formáljuk a diákok vitakészségét, a környezet megőrzésével kapcsolatos felelős magatartás alakulását.

Az egészséggel, az emberrel, az élő és élettelen környezettel kapcsolatos témák feldolgozása során ösztönözzük a tanulói kiselőadást, a könyvtári gyűjtőmunkát.

Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés iskolai kapcsolata

Iskolánkban fontos szerepet kap az osztályfőnöki munka a tanulók környezeti nevelésében.

Az osztályfőnökök a környezeti nevelést a közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés eszközeinek segítségével, az egészségnevelés iskolai feladataival összhangban végzik.

Az osztályfőnökök környezeti nevelési feladatai:

- a tanulók értékrendjének, erkölcsi és életviteli szokásainak formálása a természettel, a környezettel és saját magukkal kapcsolatban,
- a környezetbarát magatartás szokásrendszerének, viselkedési normáinak alakítása, az egyéni és a közösségi felelősségtudat formálása, az együttműködési készség fejlesztése,
- a tanulók közreműködésével a tantermek, a folyosó, az udvar, a személyes környezet szépítése, otthonossá tétele, a kialakított környezet megóvása és megőrzése,
- mindennapi problémák felismerése és kezelése az iskolában: táplálkozási szokások, hulladékkezelés, energiatakarékosság, mentálhigiéne,
- mozgósítás iskolai és iskolán kívüli környezetvédelmi programokra.

Az osztályfőnöki munka környezeti nevelésének színterei:

- *osztályfőnöki óra:* az osztályfőnöki órák környezeti neveléssel kapcsolatos témáit az osztályfőnöki órák helyi tanterve tartalmazza.
- *tanítási órán kívüli lehetőségek:*
  - iskolai programokban való részvétel: közösségi verseny éves feladatai, környezetvédelmi akciók, versenyek
  - iskolán kívüli programok szervezése: osztálykirándulás, múzeumlátogatás.

A tanórán kívüli környezeti nevelés:

A környezetvédelem jeles napjai: A természet-környezetvédelem jeles napjairól a tanórákba beépítve, illetve külön programokat szervezve emlékezünk meg és tudatosítjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezünk, illetve pályázatot írunk ki.

Napközis és iskolaotthonos szabadidős foglalkozások: Tanulmányi séta a környéken (Margitsziget, Városliget, Duna- part), termések gyűjtése

Tanulmányi kirándulás: Egy- vagy többnapos tanulmányutat szervezünk egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

Akciók: Egy-egy jeles napon szervezünk olyan akciókat, amelyek felhívják iskolánk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. (osztályonként munkacsoportok alakítása, plakátok tervezése, rajzverseny, stb.).

Kiállítások a tanulók munkáiból.

Iskolai „zöld” médiumok: Az iskolai könyvtárban külön polcot létesítünk a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak. Az **iskolarádió**nk rendszeresen tájékoztat „zöld hírekről”.

Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés: Megszervezzük az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést és elkülönített elszállítását a papírhulladék, a szárazelem, fémdoboz vonatkozásában. Ezen tevékenység határfoka nagy, hiszen jelentős mértékben kihathat a tanuló tágabb környezetére is.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek: Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Városismereti program: A Diák-önkormányzattal való együttműködés keretében szervezünk olyan programokat, amelynek során megismerik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők illetve kiállítások formájában rögzítetjük a tanulókkal.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel: Osztályfőnöki, természetismeret és biológia órákon találkoznak a tanulók a helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel. A közeli bevásárlóközpont vezetőjének engedélyével próbavásárlást szervezünk, hogy a tanulók ismerkedjenek a reklámok fogásaival, a fogyasztói szokásokkal. Valamelyik nemzeti park, vagy társadalmi szervezet segítségével a gyerekeknek természetvédelmi akadályversenyt szervezünk.

Művészeti csoportok, ünnepségek: Kihasználjuk a művészetek iránti érdeklődést. Néhány problémára próbáljuk ráirányítani a figyelmet a művészet eszközeivel. Irodalmi műsort szervezünk (pl. Föld napja, Víz világnapja). Természetes anyagok felhasználásával elkészítjük egy környezetbarát lakóház, porta modelljét.

Kézműves foglalkozás: A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak..) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készítünk, amelyekből kiállítást és vásárt is szervezünk (pl.: Mihály napi vásár, Karácsonyi vásár, kiállítás a Láng Művelődési Központban)

Látogatások: Állatkertben, múzeumban, botanikus kertben. Ennek során előre megadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdítjuk a gyerekeket az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.

Filmklub: A szabadidő szervezésében környezetvédelmi, egészségügyi problémákat tárgyaló filmek megnézése és utána beszélgetés, véleménycsere.

Szülői értekezletek és fórumok: Utalás a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére. Témák. Egészséges táplálkozás, drog-prevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem.

Erdei iskola: Az erdei iskola általános céljait és feladatait a helyi tanterv, a feladatok pontos és konkrét kibontását az éves munkaterv rögzíti. Programjának időtervét, a tevékenységi formáit az adott programra készült projektháló tartalmazza

Kommunikáció

Iskolán belül: munkaértekezletek, faliújság, felelősök rendszere (DÖK), egyéni beszélgetések, iskolarádió, iskola- és tagozatgyűlések

Iskolán kívül: Tájékoztató füzet, szülői faliújság, szülői értekezletek, iskolaszék, SZMK - megbeszélések, helyi kábel-tv, helyi újság, önkormányzati nyílt ülések, elektronikus levelek, faxok, levelek

13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításával az a célunk, hogy iskolánkban érvényesüljön:

- a diszkrimináció- és szegregációmentesség, az integráció biztosítása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében tiltunk minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetést, amely egy tanulót, vagy a tanulók egy csoportját valós vagy vélt jellemzői - neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékossága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, életkora, társadalmi származása) alapján hátrányos helyzetbe hoz. Tiltjuk a zaklatás, a jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját.

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseink

Az oktatásba történő bekapcsolódás:

- Hirdetményt teszünk közé az intézmény honlapján és a szülői faliújságon a beíratással kapcsolatban.
- Tájékoztatjuk a szülőket az induló első osztályról, az iskola pedagógiai programjáról.
- Átadjuk a Házirendet minden tanulónak a beiratkozáskor.
- Értesítjük a gyermek lakóhelye, ennek hiányában a tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket nem íratják be az iskolába.

Az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások

- Minden tanulónak egyenlő feltételek mellett biztosítjuk az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatásokat. A szolgáltatások igénybevételének módjáról, lehetőségéről, feltételeiről minden tanulót, szülőt tájékoztatjuk:
  - a tanórán kívüli egyéb foglalkozásokról: napközi, tanulószoba, szakkörök, sportköri foglalkozások),
  - a térítési díj ellenében igénybe vezető foglalkozásokról,
  - az iskola helyiségeinek használatáról: tornaterem, könyvtár, számítástechnika terem.

A tankötelezettség teljesítése, a mulasztásokkal kapcsolatos intézkedések:

- A tankötelezettség teljesítése érdekében igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban meghatározott intézkedéseket tesszük meg.
- Ha a szülő értesítése ellenére a tanuló ismételten igazolatlanul tanórát mulaszt, az iskola a gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve keresi meg a tanuló szülőjét.

- A betegség vagy egyéb okból hiányzó tanulók esetében lehetőség szerint kapcsolatot tartunk a tanulóval, a tanuló szülőjével az iskolai tanulmányokban való előrehaladásról (tájékoztatás a tanórán vett tananyagról, a munkafüzetben, illetve füzetben végzett óra munkáról). Az igazolt mulasztás után szükség szerint korrepetálással, felzárkóztatással segítjük a tanulót.

A követelmények teljesítése:

- A tanítási-tanulási folyamatban különböző tanulásszervezési megoldásokkal biztosítjuk a tanulási esélyek egyenlőségét segítő szervezeti formákat, a páros, a csoportos, a kooperációra épülő munkát.
- A nevelőtestület minden tagja felelős azért, hogy tanítási módszerét a tantárgy követelményeinek megfelelően, a gyermekek életkori sajátosságait és sajátos igényeit figyelembe véve alakítsa ki.
- A pedagógusoknak alkalmaznia kell a differenciált oktatás elemeit: felzárkóztat, fejleszt és tehetséget gondoz az igényeknek megfelelően tanórai vagy tanórán kívüli egyéb differenciálással.
- A tanulót az igazgató a kérelemre részben vagy egészen felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel, ill. értékelés alól. A felmentés feltételei közé tartozik, a tanuló egyéni adottsága, sajátos nevelési igénye, sajátos helyzete.

A tanulói teljesítmény értékelése

- A tanulók értékelésének és minősítésének módját a teljesítmény objektív értékelése jellemzi. A tanuló teljesítményének értékelését a követelményekkel történő összehasonlítással végezzük.
A szülőket az érdemjegyekről, a minősítésről az osztályfőnök, ill. a szaktanár folyamatosan tájékoztatja. Indokolt esetben megkeressük a szülőt a tanuló nem megfelelő előrehaladása miatt, a megfelelő teljesítmény és viselkedés elérése érdekében.
- A tanuló magatartásának és viselkedésének következetes és folyamatos értékeléskor alapelv, hogy minden pozitív változást megerősítünk dicsérettel, jutalmazással. Minden gyermeket önmagához képest értékelünk. Az értékelés változatos formáit alkalmazzuk.
- A szakértői véleménnyel rendelkező tanulók esetében a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat vesszük alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva szervezzük meg.
- A tanuló felzárkóztatási szükségességének, valamint a tehetség felismerése osztályfőnök, illetve a szaktanár feladata.
Szülőket az osztályfőnökök, ill. a szaktanárok tájékoztatják a felzárkóztatás és a tehetséggondozás lehetőségeiről és eredményességéről.
- A tanulóval és a szülővel való kapcsolattartás során kezdeményezzük a tanuló felzárkóztatásban, ill. tehetséggondozásban való részvételét. Tájékoztatjuk a szülőt azokról a lehetőségekről, amelyekkel az iskola segítséget tud nyújtani a gyermek eredményes felkészüléséhez. Az iskola biztosítja a felzárkóztatás tárgyi és személyi feltételeit.

- Amennyiben a tanuló a tőle elvárt, osztályának, sajátos igényének megfelelő teljesítményt nyújtja a tanév során, magasabb évfolyamba lép.
A tanulmányi követelmények nem teljesítése esetén a nevelőtestület dönt a javítóvizsga, ill. az osztályozóvizsga letételének lehetőségéről. A szülőket év végén az osztályfőnök és a szaktanár tájékoztatja a javító- és osztályozóvizsga követelményeiről.
Az évfolyamismétlés feltételeiről a szülőket az igazgató és az osztályfőnök tájékoztatja a tanév végén.

A továbbtanulásra való felkészülés

- A tanulókat és a szülőket tájékoztatjuk a továbbtanulással kapcsolatos feladatokról, a más intézmény által elvárt tanulmányi eredményekről, tudásszintről.
- A továbbtanulásra való felkészülés érdekében pályaaorientációs tevékenységet folytatunk, a tanulók és a szülők igényei alapján felvételi előkészítő foglalkozásokat szervezünk a 8. évfolyamon.
- A pályaválasztásban bizonytalan tanulót pályaválasztási tanácsadásra irányítjuk.

A családi háttérből fakadó esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölésére irányuló intézkedések:

- Családi háttér megismerése a fogadóórák, a szülői értekezletek, családlátogatások keretén belül az osztályfőnök feladata. Az osztályfőnök feladata, hogy
  - felismerje a családi háttér iskolai végzettségéből eredő támogatás hiányát,
  - a fogadóórák rendszerén keresztül felmérje a tanulókkal szemben megfogalmazott szülői elvárásokat,
  - munkája során felismerje a gyermekre nehezedő – indokolatlannak tűnő – szülői elvárást, és azt a szülővel való kommunikáció, együttműködés keretében kezelje,
  - tehetséges tanulóknál kezdeményezze a tehetséggondozást,
  - gyengébb képességű tanulóknál javasolja a korrepetáláson, felkészítésen való részvételt.

Ha a gyermeknél a szülőkkel történő megbeszélés és az iskolai fejlesztés után nem kezdődik meg pozitív változás, az osztályfőnök kezdeményezi, hogy a szülők a gyermeket szakemberhez (pszichológushoz, nevelési tanácsadóhoz) vigyék.
- Ha a tanuló nyugodt felkészülése otthon nem biztosított, javasoljuk a szülő számára, hogy gyermekük vegye igénybe a napközi, vagy a tanulószobai foglalkozást,

A fenti hátrányok leküzdését segíti

- tanórai differenciálás oktatás;
- az iskolai könyvtár szolgáltatásai: kölcsönzés, a kézikönyvtár használata, kulturális és egyéb foglalkozások;
- az iskola által szervezett iskolai és iskolán kívüli tanulmányi, szabadidős és kulturális programok (mozi, színház, kiállítás stb. látogatás).

A családok szociális, anyagi helyzetéből fakadó, az esélyegyenlőséget befolyásoló esetekben alkalmazott intézkedéseket a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos fejezet tartalmazza.

14. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Iskolánkban alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek:

- a projektoktatás
- a témahét
- a moduláris oktatás.

A sajátos módszerek alkalmazásában előtérbe helyezzük az IKT-val támogatott tanítási órákat. A sajátos pedagógiai módszerek alkalmazásának további *eszközei*:

- a kooperatív tanulás,
- az egyéni fejlesztésre épülő differenciálás,
- a páros és kiscsoportos munka,
- a tanulói tevékenységet előtérbe helyező oktatás,
- a programok tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében valósulnak meg (múzeumpedagógia, tanulmányi séta, kiállítás, természet közeli megfigyelés, rendkívüli tanórák külsős előadókkal, szakértőkkel stb.).

Az intézményi projekteket, a témahét és a moduláris oktatás megvalósítását, témaköreit adatbázisban rögzítjük.

Projektoktatás: Iskolánkban a szakmai munkaközösségek minden tanévben meghatározzák a különböző műveltségterületeken azt a komplex témát, amelyet projektoktatás keretében dolgoznak fel. A téma meghatározása, a munkamenet megtervezése, a témával való foglalkozás, a munka eredményeinek létrehozása és bemutatása a tanulók - egyéni, páros, csoportos - önálló tevékenységén alapul. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére és együttműködésére épül.

A **tantárgyi projektekben** egy témát, témarészletet dolgozunk fel projektmódszerrel. A projektek tanulásszervezési formái projektnapok, a projekthetek.

A tantárgyi projektek témakörét a tanév munkatervében, ill. a munkaközösségi feladattervekben fogalmazza meg a nevelőtestület. A munkaközösségek tanévenként legalább egy nem hagyományos tanulásszervezési formára épülő tananyagrészt dolgoznak fel.

Témahét: A szakmai munkaközösségek minden tanévben meghatározzák a 3-5 napon át tartó tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében szervezett nevelés témakörét. Kiemelt terület az egészséges életmód, a környezeti nevelés, a fenntartható fejlődés témakörei.

Moduláris oktatás során egy teljes tananyag önálló részeként kezelhető ismeretanyagát dolgozzuk fel a különböző kompetenciaterületeken. A modul átfoghatja több tantárgy ismeretanyagát, illetve azoknak egy-egy nagyobb, elhatároló részét is. A moduláris oktatás témáját a tanév munkatervében, a tanmenetekben és foglalkozási tervekben rögzítjük.

Erdei iskola

Iskolánk több éve rendszeresen szervez erdei iskolát. Az erdei iskola általános céljait és feladatait a helyi tanterv, a feladatok pontos és konkrét kibontását az éves munkaterv rögzíti. Programjának időtervét, a tevékenységi formáit az adott programra készült projektháló tartalmazza. Az erdei iskolát az iskola tanulói -1-8 évfolyamon - a szülők és az osztályfőnökök közös döntése alapján szervezzük meg az ország különböző területein, lehetőség szerint a természethez közel.

Az erdei iskola céljainak, feladatainak megvalósulása biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését, a környezethez való pozitív megnyilvánulásait, személyiségük gazdagodását, ismereteik gyarapodását. Kiemelt fejlesztési területek:

- a természeti értékek megismertetése, megszerettetése, környezetvédelemre nevelés,
- a megfigyelő- és elemző képesség fejlesztése, összefüggések felismertetése,
- a kommunikációs készségek, a szociális kompetenciák fejlesztése, az önértékelés fejlesztése,
- az egészséges életmódra nevelés,
- a hátrányos helyzetű tanulók integrálásának elősegítése.

Az erdei iskola program feladatai:

- *humán összetevői:*
  - az élményhelyzetek megélésére való képességek fejlesztése
  - a néphagyomány, a szellemi és tárgyi néprajzi értékek
  - az épített környezet jellemzői, értékei és problémái
  - egészséges, harmonikus életvitellel kapcsolatos értékítéletek
  - környezetesztétika
  - az aktivitás, kollektív cselekvés fejlesztése
  - a kommunikáció fejlesztése
  - a felelős állampolgári szerepekre, a jogok gyakorlására való felkészülés
- *természettudományos összetevői*
  - a természet anyagainak tulajdonságaival való ismerkedés
  - a megfigyelő és kísérleti eszközök környezetbarát használata
  - az élőlények leírása és jellemzése, rendszerezett faj- és társulás-ismeret
  - a földrajzi környezet alakulásának értelmezése
  - az ökológiai, humánökológiai történések megértése, az ember szerepe bennük
  - az evolúció
  - a környezeti problémák megértése
  - a környezetnek egészségünkre gyakorolt hatásainak felismerése
- *technikai összetevői*
  - a természetes és környezetbarát anyagok felhasználása
  - az energia- és anyagtakarékosság
  - az újrahasznosítás
  - a környezetszennyezés elhárítása

- környezetvédelmi, munkavédelmi ismeretek
- kertgazdálkodás
- háztartás
- a harmonikus családi szerepekre való felkészülés
- *testkultúrához kapcsolódó összetevői*
  - a szabadban, természetben végzett mozgásos feladatok
  - állóképesség fejlesztése a túrák során
  - a helyes életviteli szokások kialakítása
  - a környezet testi, lelki és szociális egészségre gyakorolt hatásának felismertetése
  - a káros környezeti hatások elkerülésének, hatásuk csökkentésének technikái

Az erdei iskola projekttervének készítésekor az alábbi szempontokat vesszük figyelembe

- Napi több tanítási egység váltakozása (pl. természetismeret, technika, történelemfoglalkozások mintegy órarendbe építve)
- Minden nap más tantárgy megszervezése (pl. hétfőn történelem, kedden biológia)
- Minden nap más-más téma (pl. hétfőn a víz napja, kedden az erdő napja)
- Egy téma feldolgozása az egész hét során (pl. a település ivóvízproblémája vagy helyi lakodalmi szokások)
- Alsó tagozatban különböző témák: természetismerethez kapcsolódó, helyi szokások, Tevékenység rajz, technika, népi játékok formájában.

A projekt megvalósulása során az alábbi produktumok készülnek:

- térkép-tabló, rajzos beszámolók,
- írásbeli beszámoló /fogalmazás /,
- tábori napló, kutató napló, rajzok, irodalmi és dalgyűjtemény,
- kiállítás a táborban készített munkákból, fényképekből,
- aktív táblás prezentáció a záráskor – bemutatás a szülőknek.

Az erdei iskola költségeit pályázatokkal, szülői befizetésekkel, a szociálisan rászoruló tanulók esetében egyéb támogatásokkal valósítjuk meg.

15. Az otthoni, napközis és tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban a **házi feladat adásának célja** a tantárgyi követelmények teljesítéséhez szükséges ismeretek elmélyítése, a tanultak emlékezetbe vésése, az ismeretek további gyakorlása és bővítése. A házi feladatok elsődleges funkciója a tanítási órán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás, (képesség- és készségfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

A tantárgyak sajátosságaitól függően iskolánkban a **házi feladatok alábbi típusait alkalmazzuk:**

- szóbeli tanulás,
- írásbeli feladatmegoldás, prezentáció-készítés
- gyűjtő- és kutatómunka a könyvtárban, az interneten
- rajzos vagy gyakorlati feladatmegoldás.

A házi feladatok iskolánkban alkalmazott formái:

- *kötelező házi feladat:*
  - *célja:* a tantervi követelmények teljesítéséhez, a tananyag elsajátításához szükséges képesség- és készségfejlesztés, a következő tanítási órára történő felkészülés.
- *szorgalmi vagy ajánlott házi feladat:*
  - *célja:* a képességfejlesztés, a tanulók érdeklődésében és felkészültségében megmutatkozó egyéni különbségek figyelembe vételével az ismeretek bővítése, kiegészítése, új ismeretek szerzése.

A házi feladatok adásának szempontjai:

- A házi feladat mértékét az életkori sajátosságokat figyelembe véve arányosan kell megosztani szóbeli és írásbeli munkákra.
- A házi feladat a tanórán megértett anyaghoz kapcsolódjon.
- A szóbeli feladat az új anyag bevézésére szolgál, az írásbeli a készségek begyakoroltatására.
- Az alapvetően sok gyakorláson alapuló tárgyak esetében (nyelvtan, matematika) mindig legyen írásbeli házi feladat is.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatban az alábbi szabályok érvényesülnek:

- Az 1-8. évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére –a következő tanítási órára való felkészülés feladatain túl - nem kapnak házi feladatot.
- A tehetséges, érdeklődő tanulókat szorgalmi feladatokkal, kutatómunkával ösztönözzük, segítjük.
- A szorgalmi és az ajánlott házi feladat elkészítéséről a tanuló maga dönt. A feladat nem vagy hiányos teljesítése következményeket nem von maga után.

Iskolánkban a házi feladatok adásának elvei és mennyisége

ÉVFOLYAM	SZAKASZ	IDŐTARTAM
1-2. évfolyam	Egyéni időbeosztás alapján a tanulók az iskolában készülnek fel a következő tanítási napra az egész napos nevelésben. Az olvasás - írás - számolás feladatainak arányban kell lennie egymással.	45 perc (közben játékos foglalkozás)
3-4. évfolyam	Egyéni időbeosztás alapján az iskolában készülnek fel a következő tanítási napra az egész napos nevelésben Szóbeli és írásbeli feladatoknak megfelelő arányban kell lennie. Az otthoni felkészülésre készség- és képességfejlesztő feladatot kapnak.	45 perc, max. 1 óra (törekedni az önállóságra)
5-6. évfolyam	A másnapi felkészüléshez az egy-egy tantárgyból adott feladatok mennyisége a fél órát ne haladja meg. A napközis és a tanulószobai foglalkozáson résztvevő tanulók feladataikat az iskolában oldják meg, kivéve a kutató és gyűjtőmunkát. A házi feladat adásának szempontjai: • Szóbeli - írásbeli megfelelő aránya • Külön odafigyelést igényel az összefoglaló-rendszerező anyag elmélyítésének segítése • Az elméleti részek tanulásának tanítása	1-1,5 óra
7-8. évfolyam	A másnapi felkészüléshez az egy-egy tantárgyból adott feladatok mennyisége a fél órát ne haladja meg.	1,5 - 2 óra

16. Az egész napos nevelés-oktatás iskolai feladatai

Az 1-4. évfolyamon a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként iskolaotthonos formában szervezzük meg a tanórai és egyéb foglalkozásokat délelőtt és délután, egyenletesen szétosztva 16 óráig. Ez a tanulásszervezési forma lehetővé teszi mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás sajátos tevékenységeit, így támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait.

16.1 Az egész napos nevelés célja és feladata

Az egész napos nevelés célja iskolánkban:

- 1. évfolyamon az óvoda és az iskola közötti átmenet megkönnyítése,
- az alapkészségek megerősítése,
- az egyéni differenciálás lehetőségének megteremtése,
- felzárkóztatás,
- tehetséggondozás.

Az egész napos nevelés szervezésének elvei iskolánkban

- a tanulók és közösségeik tanórai és tanórán kívüli (közéleti, művelődési, munka, játék, sport, egyéb) tevékenysége egységes pedagógiai folyamatot képezzen;
- nagyobb teret kapjon a gyermekek öntevékenysége, mely az életkori sajátosságokhoz igazodik;
- az iskolai osztályközösségek mellett jobban érvényesüljön a funkcionális csoportok működése, gazdagodjék hálózata, a tanulók fejlődése-fejlettsége szintjéhez igazodó, választható tevékenységek kínálata.

Az egész napos nevelésből adódó sajátos iskolai feladataink:

- tanítványaink önálló tanulásra nevelése az önálló tanulási időben,
- sokféle szabadidős technika bemutatása, alkalmazása a tanulók személyiségfejlődése érdekében,
- az egészséges életmód iránti igény felkeltése, az egészséges életmód szokásrendszerének gyakoroltatása,
- a környezettudatos magatartás és tevékenységrendszer alakítása,
- a közösségben az önismeret, a társas kapcsolatok fejlesztése, a véleménynyilvánítás, a vita, a bírálat helyes normáinak megismertetése, gyakoroltatása.

Az egész napos nevelés szervezeti keretei

A tanulók kötelező óraszámát a kerettanterv határozza meg. A tanítási órák, a tanulási képességekhez igazított tanórákra való felkészülés, a regenerálódást szolgáló szabadidős programok a tanítási nap során váltják egymást. Ezeket a mindennapi órarendbe úgy építjük be, hogy a tanulók terhelése egyenletes legyen. Az órarend természetesen nem jelent rideg kereteket, amely a gyermekek fizikai és pszichés terhelhetőségétől függően lazítható.

A tanítási órák 45 percesek. A kötelező tanórákon túli foglalkozások teret adnak a művészeti nevelésnek, a testmozgásnak, az iskola arculatához illeszkedő szakköri és egyéb foglalkozá-

soknak, az önálló tanulásnak. Ekkor valósulnak meg a szakkörök, az énekkar, a sportfoglalkozások és egyéb tanórán kívüli foglalkozások, melyeket térítésmentesen szervezünk részükre. Ezek a foglalkozások a tehetséggondozást és a differenciált fejlesztést egyaránt szolgálják.

Az önálló tanulást és a szabadidős foglalkozásokat részben délelőtt, részben délután szervezzük. A „tanulós tantárgyakat” minden nap olyan tanóra vagy szabadidős foglalkozás követi, amelyben lehetőség nyílik rajzolásra, technikai foglalkozásra, éneklésre, zenehallgatásra, a mindennapos testnevelésre. A hatékony egyéni fejlesztés, a felzárkóztatás és tehetséggondozás érdekében csoportbontást alkalmazunk a szabadidős foglalkozások időkeretében.

A hétfői tanítási nap első óráján lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek beszámoljanak otthoni élményeikről, elmondhassák gondjaikat. Ekkor választják meg a felelősöket, kitűzik a következő hét feladatait, ráhangolódnak a heti munkára.

Az alsó tagozaton két tanító dolgozik a gyerekekkel, megosztva egymás között a tantárgyakat.

A *felső tagozaton* a tanulók alsó tagozaton megszerzett tudását és kialakított szokásrendjét továbbfejlesztjük. Az **5-6. osztályosoknak** lehetőséget biztosítunk a **napközis foglalkozások** igénybevételére, a **7-8. évfolyamos** tanulók számára **tanulószobát** szervezünk.

A tanítási órák után a tanulók érdeklődésük és tehetségük szerint választhatnak az egyéb tanórán kívüli szervezett foglalkozások közül. A szülői igények esetén 17 óráig választható foglalkozásokat szervezünk. Tanulóink részt vehetnek külsős szakemberek által szervezett programokon is: tánc, zenetanulás a zeneiskola kihelyezett tanáraival, különböző sporttevékenységek, egyéb foglalkozások. Sokszínű könyvtári szolgáltatással lehetőséget teremtünk az önművelés fejlesztéséhez.

16.2 Önálló tanulás

Célunk: az önálló ismeretszerzés képességeinek alakítása és fejlesztése, az önálló ismeretszerzés elérése, a felzárkóztatásra szoruló tanulók segítése, tehetséggondozás.

Az önálló tanulás során segítséget nyújtunk a házi feladat elkészítéséhez, a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást nyújtunk azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek. A fejlesztésre szoruló és tehetséges tanulók részére az egyéni képességekhez igazodó feladatokat adunk.

Az önálló tanulásra nevelés iskolai feladatai:

- Az önálló munkához szükséges szervezési, tárgyi és mentális feltételek megteremtése.
- A gyerekek megismertetése az önálló tanulásához szükséges feltételekkel és követelményekkel.
- Az önálló tanulás technikáinak megismertetése és gyakoroltatása.
- A tanulók felkészülésének segítése, ellenőrzése.

Az önálló tanulás *megjelenési formája*: mindennapos állandó tevékenység. Házi feladatot a gyerekek nem visznek haza, ezt az önálló tanulás idején szükség esetén tanítói segítséggel végzik el.

Az önálló tanulás során alkalmazott tevékenységi formák és tartalmuk:

- **Az önálló munka előkészítése:** időtervezés, motiválás, az egyéni helyes tanulási sorrend megállapítása
- **Önálló tanulás:** a tanulók önálló feladatvégzése, a pedagógus egyéni segítségadása, önellenőrzés
- **A felkészülés ellenőrzése, számonkérés:** nevelői ellenőrzés, tanulói ellenőrzés tanuló párok, felelősök közreműködésével
- **Az önálló tanulmányi munka értékelése**

16.3 A szabadidős tevékenység

Célunk, hogy tanulóink megismerjenek sokféle szabadidős technikát, és legalább egy iránt alakuljon ki különleges érdeklődésük. A gyermeki szervezet pihentetése, regenerálása. Minden osztályban otthonos légkört alakítunk ki. A terem egy részén játéksarok áll a gyerekek rendelkezésére, ahol alkalmuk van a különböző típusú játékokkal közösen játszani, olvasni, pihenni. A szabadidő eltöltésének lehetőségei: levegőn való mozgás, játék, kreatív manuális és művészeti foglalkozás.

Feladataink a szabadidő helyes eltöltésére nevelésben:

- a szabadidő lehetséges technikáinak megismertetése, gyakoroltatása,
- a hasznos időtöltés iránti igény alakítása,
- a foglalkoztatáshoz szükséges idő és tárgyi feltételek biztosítása,
- a sok mozgással járó szabadidő feltételeinek megteremtése, idejének biztosítása.

A szabadidős tevékenységek *megjelenési formája*: naponta, heti rendszerességgel, illetve alkalomszerűen.

Szabadidős tevékenységi formák iskolánkban:

- **játék és sportfoglalkozások:** népi gyermekjátékok, társasjátékok, didaktikus játékok, szabadtéri játékok megismerése és tanítása, rejtvények készítése, megfejtése
- **manuális foglalkozások:** különböző kézműves (papír, agyag, gyurma, fa, textil) technikák elsajátítása, alkalmazása, gyakorlása
- **művészeti foglalkozások.**

16.4 Művészeti nevelés

Iskolánkban kiemelt figyelmet fordítunk a művészeti nevelésre.

Célunk a tanulók komplex személyiségfejlődése: a kreativitás, a problémamegoldás, az önki-fejezés, az önismeret, a társas kultúra fejlesztése. A művészeti nevelés formái:

- irodalmi alkotások megismerése, mimetizálás, dramatizálás, jelenetek előadása, bábozás

- vizuális kultúra fejlesztése
- zenetanulás, zenehallgatás
- könyvtárlátogatás
- felkészülés a hagyományos és a nemzeti ünnepekre
- múzeum, színház, kiállítás, mozi látogatása

A művészeti foglalkozásokban kiemelt szerepet kap a tanulók és a szülők választása alapján:

- *a színjátszás* (irodalmi alkotások megismerése, dramatizálás, jelenetek előadása, beszédfejlesztő gyakorlatok)
- *a bábozás* (bábkészítés különböző technikákkal, bábmozgatás, a színpadtechnika tanítása,)
- *vizuális kultúra* (különböző technikák alkalmazása sík és térbeli műalkotások készítése)
- *a furulyázás*

Ezek olyan tevékenységek, amelyeket szívesen végeznek tanulóink, megvalósításukhoz a személyi és a tárgyi feltételek adottak iskolánkban.

A különböző művészeti ágak összehangolása a tantárgyakhoz is kötődési pontokat is biztosítanak. A tevékenységek során alapelvnek tekintjük, hogy tanulóink sikerélményhez jussanak. A művészeti tevékenység tanításában pedagógusaink is sikereket tudnak elérni, hiszen azokat a területeket választják, amelyekhez többlettudással, affinitással rendelkeznek.

A művészeti foglalkozásokat *1-2. évfolyamon* tantárgyi keretben, illetve a szabadidős tevékenységben valósítjuk meg. E két év alatt kialakul a képesség a gyerekekben, hogy felismerjék, melyek azok a művészeti területek, amelyekben tehetségesek és kedvüket lelik. A *3-4. évfolyamon* azt a művészeti ágat választhatják, amelyben szeretnék képességeiket továbbfejleszteni. A megvalósításra péntek délutánonként, a szabadidőben kerül sor oly módon, hogy a foglalkozásokat egy időben tarjuk, és minden tanuló az általa választott tevékenységeken vesz részt.

A tanultak bemutatására lehetőséget adunk a **Pöttöm Pódium** színpadán tanévemként két alaklommal, a tanév során készült műalkotásokat iskolánk **Folyosó Galériájában** rendszeresen kiállítjuk. A színházi bemutatók és kiállítások nyilvánosak, nyitottá tesszük a tanulóifjúság, a szülők, a környezetünkben lévő óvodások, családok számára.

16.5 Gyakorlati életre nevelés

Célunk: az egészséges életmód alakításához szükséges ismeretek átadása és gyakoroltatása, a környezettudatos magatartás formálása.

Feladataink:

- az egészséges napirend megszervezése,
- az étkezéshez kapcsolódó viselkedési normák megismertetése, gyakoroltatása, a helyes táplálkozáshoz kapcsolódó ismeretek átadása,
- a személyi higiéniére (testápolás, egészséges öltözködés, fogápolás) vonatkozó ismeretek tanítása, gyakoroltatása,

- a környezet- és természetvédelemhez kapcsolódó tanórai projektek kiegészítése tanórán kívüli tevékenységgel, a jeles napokhoz kapcsolódó vetélkedők, akciónapok szervezése
- a rendszeres testmozgás biztosítása.

A gyakorlati életre nevelés tevékenységrendszerének *megjelenési formája*: mindennapos állandó, rendszeres tevékenység.

Tevékenységi formák:

- levegőzés,
- sportjellegű foglalkozások,
- önellátás, önkiszolgálás,
- vetélkedők, akciók,
- tanulmányi séta,
- kézműves foglalkozások.

16.6 Az egész napos nevelés-oktatás tevékenységrendszerének értékelése

- *gyakorisága*: napi, heti, havi rendszerességgel
- *formája*: szóbeli, írásbeli, a pedagógus által választott motiváló hatású egyéni értékelés
- *módszere*: tanulói önértékelés, az egyénre és a csoportra vonatkozó nevelői értékelés

17. A sajátos nevelési igényű tanulók esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztési program

17.1 A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének programja

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás a beszédbeli akadályoktól függ.

A beszéd fogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében iskolánk ép beszélő környezetet biztosít. Külön órában logopédus segítségét vehetik igénybe.

A beszéd fogyatékos tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Énkép, önismeret:

- erősödjének pozitív személyiségjegyeik, alakuljon ki önismeretük, fejlődjön önbi-zalmuk és kudarc-tűrő képességük, személyiségük váljon harmonikussá,
- a fejlesztést úgy építjük fel, hogy az egész személyiségre irányuljon,
- a gyermekben reális énkép alakuljon ki, önbizalma, kudarc-tűrő képessége, feladattu-data, kitartása,
- aktivitása, belső motivációja fejlődjön - a tanulót ösztönözzük beszédhibája leküzdé-sére,
- ugyanakkor készítjük fel őt az esetleges visszaesésekre, a maradványtünetekkel való együttélésre,
- a gyermekek állapotuktól függően, nyelvi-kommunikációs zavarai-kompenzálása után, jussanak el az önállóság általuk elérhető optimális szintjére,
- képességeik kibontakoztatásával váljanak a társadalom aktív, cselekvőképes tagjává,
- a fejlesztés segítségével a sajátos nevelési igényű gyermekek is tudják teljesíteni minden műveltségi területen a minimum követelményeket.

Információs és kommunikációs kultúra

• Tanulás:

- a fejlesztést tervszerűen, tudatosan kell felépíteni: beszédállapot felmérés - egyéni te-rápiás terv - tudatos módszerválasztás - komplexitás a fejlesztésben - folyamatos kísé-rés,
- munkánk során nagy hangsúlyt kell fektetnünk a sokoldalú percepció-s fejlesztésre: fel kell használnunk, hogy a látási, hallási, kinez-téziás, beszédmozgási ingerek, benyo-mások erősítve fejlődnek,
- tudatosan használjuk ki a transzferhatásokat, megismerve a beszéd fogyatékos tanuló „erős oldalait”, ezekre építve, a fejlesztést.

Testi, lelki egészség:

- tünetek elfogadására, s ezzel való együttélésre,
- felkészülés a felnőtt életre: tájékoztatjuk a szülőket, milyen továbbtanulási lehetőségek állnak gyermekeik előtt.

A pedagógusok a szakértői vélemények, alapos megfigyeléseik, a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus valamint a pszichológus segítségével, a tanulók egyéni sajátosságainak ismeretében a **differenciálás** különböző módjait alkalmazzák:

- *segítségadásban*: a feladat megismétlése a beszédfigyatekos tanulónak megfelelő nyelvi szinten,
- *a feladatok szintjén*: mennyiség, technikai kivitelezés: - írás területén gyereknél, rajzos vagy szóbeli megoldás, illetve szóbeli felelet helyett írásbeli válasz,
- *szociális keretek szintjén*: párban, vagy csoportban végzett munka oldja az akadályozott tanuló elszigetelődését,
- *tanulási stílus szerint*: auditív, vizuális, vagy motoros területre támaszkodik inkább a gyermek, *a célok szintjén*: egyes beszédfigyatekos tanulóknál mérlegelni kell, mi az a minimális tudás, amelyet egy-egy szakasz határára el kell érni, melyre a további szakaszok épülhetnek, *értékelésben*: a tanulót önmagához, fejlődéséhez kell mérni - erre legalkalmasabb a szöveges értékelés.

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv és irodalom tanításában általánosítható szempont: olvasás-, írástanítási módszerként beszédfigyatekos tanulók esetében a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenációs olvasástanítási módszert alkalmazzuk.

Élő idegen nyelv

A beszédfigyatekosság típusához igazodó módszerek – pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek – elsőbbségét biztosítjuk.

A megvalósítás keretei

Tanítási órák

Kiemelt szerepet kapnak az anyanyelvi fejlesztés, a testnevelés az ének-zene, a vizuális kultúra a technika és életvitel valamint tánc és dráma tantárgyak. A megfelelő beszédtechnika kialakítása fontos része az anyanyelvi nevelésnek, ezeket alsó tagozatban a magyar nyelv és irodalom, valamint az ének-zene órákon napi rendszerességgel végezzük.

Az anyanyelvi fejlesztésnél figyelembe véve a sérülés jellegét az egyes műveltségi részterületek más-más hangsúlyt kaphatnak:

- az írás, olvasás előkészítő szakaszának időtartamát növeljük,
- olvasás-, írástanítási módszerként a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenációs módszert használjuk,
- beszédfigyatekos tanulóknál hosszabb begyakorlási és érési szakaszokat tervezünk,
- az anyanyelvi fejlesztés a kommunikációs szándék megvalósítására törekszünk a nevelés-oktatás minden területén,
- a tantestület tagjai törekszenek, hogy mindig jó beszédpéldát nyújtva, helyes beszédtechnikával kommunikáljanak a gyermekekkel.
- A beszéd-rendellenességgel küzdő tanulóknál gyakran tapasztalhatók a nagy- és finommozgások zavarai, a testtudat a testérzet a testséma kialakulatlansága, a téri tájékozódás fejletlensége is.
- A testnevelés, környezetismeret és a művészetek tárgyak jól szolgálják a téri orientá-

ció - mozgás - ritmus fejlesztését, mely hatással van a beszédkoordinációra.

- Idegen nyelvoktatásnál körültekintően járunk el, a minősítés alóli felmentés helyett a módszereinek változtatását is lehetségesnek tartjuk.

Tanórán kívüli tevékenységek

- A délelőtti tanítási órákon megszerzett ismereteket itt mélyítjük el, olyan tanulási technikákat alakítunk ki, amelyek lehetővé teszik a megközelítően önálló ismeretszerzést.
- Komplex személyiségformálásra törekszünk, az egyéni sajátosságokat szem előtt tartva.
- A sikeres szocializációhoz szükséges normák, szabályok kialakítására, gyakoroltatására törekszünk.
- Olyan szabadidős tevékenységeket teszünk lehetővé, amelyek játékon keresztül hatnak az anyanyelvi fejlettségi szintre: emlékezet-, szerialitás-, szókincs-, gondolkodás-, mozgás-, figyelemfejlesztő játékok.

Pedagógiai célú habilitációs / rehabilitációs foglalkozás

- *Logopédiai terápia:* sérüléspecifikus egyéni vagy csoportos megsegítést foglal magában, egyéni fejlesztési terv alapján.

17.2 Enyhén értelmi fogyatékosok fejlesztését segítő program

Az enyhe értelmi fogyatékosok személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/ vagy funkciózavarával függ össze. A tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak azok a tanulók, akiket a szakértői és rehabilitációs bizottság enyhén értelmi fogyatékosnak minősített. Ide tartoznak azok a gyerekek, akik az idegrendszer biológiai és/ vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképességei, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése, oktatása szakasza két részre tagolódik:

- *1-4. évfolyamot* felölelő szakaszban nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani a tanulás-hoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére. A képességfejlesztésben hangsúlyt kell fektetni a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek.
- *5-8. évfolyamot* felölelő szakaszban a tanulók fejlesztése az előző pedagógiai szakasz eredményeire, megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléltetés képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül.

Kiemelt fejlesztési feladatok

- **Énkép, önismeret:** céltudatra és önállóságra tegyenek szert, dönteni is képesek legyenek.
- **Információs és kommunikációs kultúra:** fejlődjenek szociális - kommunikációs készségeik, azokat megfelelően tudják felhasználni
- **Testi-lelki egészség:** pszichikai-fizikai állapot fejlesztése, A gyermek kapcsolatainak erősítése kortársaival.

- **Felkészülés a felnőtt életre:** a jelenlegi és jövőbeli szociális szükségletek és társadalmi élet lehetőségek kialakítása. Legyen képes a saját életéről, pályaválasztásáról dönteni.

Magyar nyelv és irodalom

- Az olvasás elsajátításhoz szükséges három asszociáció megerősítése
- vizuális észlelés – jelfelismerés,
- akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
- a beszédmotoros észlelés fejlesztése.
- A téri tájékozódás fejlesztése.
- Grafomotoros készségek fejlesztése.
- Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.
- Szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus memória fejlesztése.

Élő idegen nyelv

Beszédszándék:

- az idegen nyelven történő megszólaltatás gátlásainak oldása,
- szükségletek, motívumok, felébresztése az idegen nyelv tanulása iránt,
- idegen nyelvű információhordozók iránti kíváncsiság felkeltése,
- erősíteni az Európában való eligazodás, kommunikálás igényét,
- az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése.

Beszédértés:

- egyszerű – a témához kapcsolódó – kérdések felfogása, megválaszolása,
- kapcsolatfelvétel a tanult témakörökben.

Beszédképesség:

- képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolására.

Matematika

A műveltségi terület kiemelt habilitációs / rehabilitációs feladatai:

- A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.
- Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- Cselekvésben jelentkező problémák segítséggel, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek összehasonlítása, becslése.
- A matematika tanuláshoz szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelés a tényleges megoldás összevetése.

Ember és társadalomismeret

- Az időészlelés fejlesztése, az emberöltő, az évtizedek, évszázadok, évezredek megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, a valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése.

Ember a természetben

- Figyelem, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.
- A térérzet alakítása, megerősítése, viszonyszavak pontos használata, az idő múlásának érzékelése, felfogása, a változás – időben, térben – észlelése, értelmezése.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés) kialakítása, megerősítése.

Földünk és környezetünk

- A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás,
- elvonatkoztatás, probléma felismerés, ok-okozat összefüggés meglátásának képessége.
- A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A rész – egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és térkép összefüggéseinek felismerése.
- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő észlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.
- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

Művészetek

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzelet, kifejezőkészség, kreativitás fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.

Informatika

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagáló képesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.

Testnevelés és sport

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkézséget, bátorítson mozgásos feladatok, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömeire.
- Fejlessze a mozgásos alaptechnikák elsajátításnak képességét, a kitartást, az állóképességet.
- Kiemelt feladat az általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), téri viszonylatok pontos felismerése, viszonzszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás

beláttatása.

- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.

Megvalósítás keretei

- A tanítót gyógypedagógus látja el tanáccsal.
- A gyógypedagógus kiscsoportos formában valamilyen terápiában részesíti a gyermeket.

Szükségleteik kielégítéséhez fontos:

- olyan tanterem, amelyben többféle kisebb tér kialakítására van lehetőség,
- humánus, befogadó osztályközösség,
- tanulás szervezése, differenciálása
- a közérdekű és mindennapi életet szolgáló információkhoz való hozzájutás biztosítása,
- az állapotának megfelelő hatékony egészségügyi ellátás biztosítása.
- Az egyéniesített neveléshez szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanárt,
- logopédust, pszichológust is be kell vonni a fejlesztő munkába.

Színterek

- tanórán a kortárs csoporttal együtt nevelés, differenciálással,
- tanórán kívül, szünetben a téri tájékozódás fejlesztésére vonatkozó játékok,
- fejlesztő foglalkozások speciális szakember segítségével.

7.2.2 Pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A súlyos tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok hátterében részképesség zavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és / vagy figyelemzavar, az iskolai teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn.

Pszichés fejlődési zavarok: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, hiperkinetikus zavarok, magatartászavarok.

A részképesség-zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és / vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése a tanulók szakvéleményében megjelölt területeken egyéni fejlesztési terv alapján történik.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

A részképesség zavarral rendelkező tanulók fejlesztésének céljai:

A fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák elsajátítása, eljárások megtalálása és alkalmazása.

A korrekciós fejlesztés tanórákon történő kialakítása terén irányadó számunkra:

- a komplexitás elve: az egyes pszichikus funkciók többirányú fejlesztése,
- az indirekt megközelítés elve: a gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó, játékos módszerek alkalmazása.

Lehetőséget biztosítunk egyéni differenciált foglalkoztatásra logopédus, gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus közreműködésével is.

Nagy hangsúlyt fektetünk a prevenciós munkára a diszlexia és a diszkalkulia területén. A terápia lényege: a hosszas nyelvi fejlesztés mellett változatos, apró lépésekkel, sok ismétléssel, a homogén gátlás elkerülésével történő tanítás és gyakoroltatás.

Megengedjük és ösztönözzük az iskolai és otthoni munkájukban a manipulációt, a kompenzatorikus eszközök használatát (számológép, számítógép, helyesírási ellenőrző programok stb.) .

Kiemelten kezeljük a részképesség-zavar tüneteit mutató gyermekek minősítését, értékelését. Különösen fontos számunkra az elfogadó, szorongásukat, feszültségüket oldó személyes kapcsolat kialakítása. Megfelelő követelmények állításával, sok pozitív (verbális és metakommunikációs) megerősítéssel fejlesztjük a tanulók önbizalmát, tanulási motivációját.

Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia és diszgráfia a tanulási zavarok fogalomkörébe tartoznak. A diszlexia jellemzője, hogy a tanuló olvasási képessége elmarad az életkora és értelmi képessége alapján elvárhatótól. Tünetei lehetnek a betű- és szótagcserék, betűk és szótagok betoldása vagy kihagyása, az olvasás irányának felcserélése, a szövegértés zavara és a lassú olvasástempó. Az olvasás, írás és helyesírás zavarai szorosan összetartoznak. A diszgráfiára jellemző lehet a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség, a lassú írástempó, a helyesírás és fogalmazás gyengesége.

Az olvasás-, írászavarok javításának célja, hogy kialakítsa a tanulóban, az intellektusának és mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező készségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

Kiemelt feladatok diszlexia, diszgráfia esetén:

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,
- hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással,
- hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körütekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató - elemző vagy diszlexia

- prevenciós módszerrel,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegyek felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Kiemelt feladatok diszkalkulia esetén:

- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés - észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú
- gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása,
- szerialitás erősítése.

A kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar

Hyperkinetikus zavarok tünet-együttes jellemzői: a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal. Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák.

A fejlesztés elvei, módszerei:

- következetes nevelés
- egyéni bánásmód
- a gyermek viselkedésformáinak megismerése, korrigálás
- kortárs csoportba beillesztése
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- pozitív visszajelzések, sikerélmények biztosítása.

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

A megvalósítás színterei

- tanóra,
- napközi, tanulószoba,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).
- gyógypedagógiai foglalkozás egyéni terápiás terv alapján.

A **gyógypedagógus** által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztés során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A fejlesztő munkában résztvevő nevelők: tanító-tanár, fejlesztő pedagógus, utazó gyógypedagógus.

17.3 Beilleszkedési, tanulási, magatartási és tanulási nehézségekkel rendelkező tanulók segítése

A **beilleszkedési, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységünk célja a beilleszkedési és magatartási nehézséggel küzdő tanulóink kiszűrése, beilleszkedésük segítése, valamint magatartási zavarai enyhítése, a deviáns magatartás elkerülése.**

Beilleszkedési, magatartási nehézséggel rendelkezőnek tekintjük azt a tanulót, aki a következő tünetek valamelyikét mutatja:

- *a pszichikus fejlődésében zavarok vannak:*
  - érdeklődési, figyelemösszpontosítási, gondolkodási zavarok,
  - rendellenes a magatartása teljesítményével szemben,
  - csökkent terhelhetőség,
- *neurotikus megnyilvánulásokat mutat:*
  - szorongásos állapot,
  - pótcselekvések,
  -
- *szociális fejlődése elmarad korosztályához képest:*
  - kapcsolatteremtő készség zavara,
  - önmaga vagy társai és a felnőttek ellen irányuló agresszív megnyilvánulások,
- *motoros funkciózavarokat mutat:*
  - hiperaktivitás vagy hipoaktivitás,
  - mozgáskoordináció terén.

A kompetencia alapú oktatás implementációjával segítjük a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztését. Fejlesztőmunkánk során előnyben részesítjük:

- a differenciált tanulásszervezést,
- a kooperatív technikák alkalmazását,
- a projekt módszerek elterjesztését,

- az individuális tanulás elősegítését,
- az alapozó szakasz elnyújtását,
- a fejlesztő értékelést,
- a tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítását, az IKT eszközök használatát,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használatát.

18. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

A mai, állandóan változó világunkban kiemelten fontos szerepe és felelőssége van minden oktatási intézménynek, a nevelő- és oktatómunkát végző pedagógusoknak. Ennek szellemében alakítottuk iskolánk nevelési célkitűzéseit, fogalmaztuk meg pedagógiai programját.

Teljesítményorientált világunkban a nevelés az a terület, amelynek eredményességét nem lehet közvetlenül, azonnal mérni. A nevelés hosszú távú folyamat, amely az iskola, a szülő és a társadalom kölcsönhatásában valósul meg.

Valljuk, hogy az ember értékét nemcsak a teljesítménye határozza meg. Az elsajátítandó ismeretek nyújtása mellett a tanulók teljes személyiségét igyekszünk formálni. A gyermeki személyiség fontos összetevője a szorgalom, a kitartás, a tisztességes munka, a becsületesség, mely a későbbi felnőtt életének is meghatározója lesz.

Úgy gondoljuk, hogy a szülő „legdrágább kincse a gyermek”, melynek nevelését, személyiségének formálását közösen kell végeznünk. A nevelés a szülőkkel vállalt közös felelősség, ezért az iskola és a szülői ház kapcsolattartásának alapja a kölcsönös bizalom, az együttműködés lehet.

Kerettantervre épülő helyi tanterv

CD melléklet

Tartalomjegyzék

1. Az egész napos nevelés helyi tantervre

2. Könyvtár-pedagógiai program 1-8. évfolyam

3. Helyi tanterv alsó tagozat

- Angol nyelv és irodalom alap és emeltszintű 1-4. évfolyam
- Ének-zene 1-4. évfolyam
- Erkölcstan 1-4. évfolyam
- Informatika 1-4. évfolyam
- Környezetismeret 1-4. évfolyam
- Magyar nyelv és irodalom 1-4. évfolyam
- Matematika 1-4. évfolyam
- Testnevelés 1-4. évfolyam
- Vizuális kultúra 1-4. évfolyam

4. Helyi tanterv felső tagozat

- Angol nyelv és irodalom 4-8. évfolyam
- Angol nyelv és irodalom emelt szint 5-8. évfolyam
- Biológia 7-8. évfolyam
- Erkölcstan 5-8. évfolyam
- Ének-zene 5-8. évfolyam
- Fizika 7-8. évfolyam
- Földrajz 7-8. évfolyam
- Hon és népismeret 5. osztály
- Informatika 5-8. évfolyam
- Kémia 7-8. évfolyam
- Magyar irodalom 5-8. évfolyam
- Magyar nyelvtan 5-8. évfolyam
- Matematika 5-8. évfolyam
- Osztályfőnöki 5-8. évfolyam
- Rajz és vizuális kultúra 5-8. évfolyam
- Technika háztartás helyi 5-7. évfolyam
- Természetismeret 5-6. évfolyam
- Természettudományos gyakorlatok 5-8. évfolyam
- Testnevelés 5-8. évfolyam
- Történelem és társadalmi Ismeretek 5-8. évfolyam

5. Felnőttoktatás

- Alsó tagozat 1-4. évfolyam
- Angol 5-8. évfolyam
- Biológia 5-6. évfolyam
- Fizika 7-8. évfolyam
- Földrajz 5-6. évfolyam
- Informatika 7-8. évfolyam
- Kémia 7-8. évfolyam
- Magyar 5-8. évfolyam
- Matematika 5-8. évfolyam
- Művészetek 7-8. évfolyam
- Német 5-8. évfolyam
- Történelem Társadalom ismeretek 5-8. évfolyam

6. SNI egyéni fejlesztési tervek

1. A Pedagógiai program elfogadása

A pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26.§-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A Pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, működtető egyetértése szükséges.

2. A Pedagógiai program módosítása

A módosított Pedagógiai program a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26.§-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint lép életbe.

3. A Pedagógiai program felülvizsgálata

A Pedagógiai program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi az intézmény nevelőtestülete, a diákönkormányzat, az intézményi tanács, az iskolaszék, szülői szervezet. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az igazgatóhoz kell beterjeszteni.

A Pedagógiai program módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

A pedagógiai program érvényessége, nyilvánossága

Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezeti be.

Az iskola a pedagógiai programot a helyben szokásos formában nyilvánosságra hozza.

Legitimációs záradék

1. A Pedagógiai programot az Intézményi tanács 2017. november 27-én tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen Pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Budapest, 2017. november 27.

.....
Bosnyák Tamara
Intézményi Tanács elnöke

2. A Pedagógiai programját a szakmai munkaközösségek 2017. november 28-án véleményezték.

A Pedagógiai programot a *nevelőtestület* a 2017. december 1. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadta.

3. A Pedagógiai programot készítette és jóváhagyta: Szenteiné Bukovinszky Katalin intézményvezető.

Határozat száma: **10./2017/2018 Határozat**

Kelt: Budapest, 2017. december 1.

ph.

.....
Szenteiné Bukovinszky Katalin
intézményvezető

Mellékletek
(CD melléklet)

A kerettantervre épülő helyi tanterv

- 1. 1-4. évfolyam helyi tanterve**
- 2. 5-8. évfolyam helyi tanterve**
- 3. Felnőttoktatás helyi tanterve**
- 4. Könyvtár-pedagógiai program**
- 5. Az egész napos nevelés helyi tanterve**
- 6. SNI egyéni fejlesztési tervek**